

Barcelona pel coneixement i la convivència

comunicacions

projecte
educatiu
de Ciutat

SUMARI

- 1. Implicacions educatives de l'esport a la ciutat de Barcelona a les portes del tercer mil·lenni**
Jordi Puig i Voltas
- 2. Cap a una educació física que respecti i aprofiti les diferències**
Enric M Sebastiani i Obrador
- 3. Anima't, juga amb ells**
Montserrat Marcos Pino
- 4. Las Olimpiadas. Un recurso para los contenidos del curriculum. Un recurso para la diversidad.**
Montserrat Cumellas Riera
- 5. Cooperation, Development and Education**
Paul Fenton
- 6. El Maresme Museu per Museu**
M Lluïsa Ruhí i Planas
- 7. Compartint escola**
Iñaki Azcona i Toscas
- 8. Anem al teatre que fan dansa!**
Àngels Hugas Battle
- 9. Escolaritat compartida**
Anna Frochtman, Rosa M. Noguera i Pascual Sierra
- 10. Col.laboració Xiprers - Vil.la Joana**
Manel Diéguez i Enric Font
- 11. Sortides**
Coia Blanchar, José Carabias, Daniel Olmedillas i Carne Tellaeche
- 12. El Programa Biblioteca-Escuela, un modelo de cooperación interinstitucional**
José M. González Aragón
- 13. Aprender amb la gent gran**
M del Carmen Gárate Molina i Jordi González i Ribas
- 14. Ciutat oberta: Hipertext i Interactivitat en l'acció educativa**
Jordi Alberich Pascual
- 15. Ecolleure '99. Per a l'escola, la millor opció**
Ecolleure
- 16. Diseño grafico como medio integral para un mercado global**
M. Pilar Castro Rodriguez y Sheila Ferreira Bonet
- 17. L'aplicació de la musicoteràpia dins l'aula: educació infantil i primària**
Melissa Brotons-Mercadal i M Carmen Canet Vaya
- 18. Ciudad, educación, cultura, musica, universidad**
Lluís Cabrera
- 19. Amb ulls d'infant**
Àngels Rabadà
- 20. Escola de Natura**
Equip de l'Escola Arc Iris
- 21. Martí, el gegant jardiner de l'Escola Municipal Arc Iris**
Lluís Vallvé i Cordoní
- 22. La plataforma ciutat global. Una eina d'educació ambiental i participació ciutadana**
Joana Diaz i Pont
- 24. Proposta d'Activitats Educatives "Coneguem el Marroc"**
Cristina Andreu
- 25. La gestión paticipativa: la CCP en las escuelas de educación infantil**
M. Luisa Carrero Nuñez de Arenas
- 26. La palabra toma la ciudad. Maratón de los Cuentos de Guadalajara**
Pep Bruno Galán
- 27. Les tertúlies literàries: una experiència d'aprenentatge dialògic**
Elisenda Giner, Vicenta Ruis
- 28. Buena marcha... pero en comunicación**
Juan Ángel Barajas y Maria Belén Santiago

- 29. Identitat i interculturalitat**
Margarita Bartolomé
- 30. De l'educació intercultural a l'educació cívica**
Núria Llevot Calvet
- 31. Una radio en la escuela**
Ana Luisa López y M. Antònia Trujillo
- 32. Jóvenes en la red**
Crocifissa di Giovanna
- 33. L'Aquàrium de Barcelona: una finestra oberta al mar**
Elena Boadas
- 34. Ensenyem Sant Martí. Programa d'itineraris educatius**
Dolors Baqué, Núria Bosom, Olga Camps, Carolina Chifoni i Laura Perez
- 35. Los residuos urbanos como recurso para el arte. El arte como recurso para la educación ambiental**
Marta Soriano
- 36. El camí de l'aigua**
M. Rosa Obiols i Montse Vallmitjana
- 37. A Comparative Analysis of University Education in Spain and the United States**
Jessica L. Cyronek i Dawn DeBord
- 38. Arquitectura, Salut i Medi Ambient**
Josep Bernardo Subira
- 39. Ensenyament de la biologia. Noves fronteres**
Francesc Pérez Garcia
- 40. Seminari Permanent d'Educadors/es per la Pau. Un compromís educatiu en una universitat urbana**
Carme Romia
- 41. Las comunidades de aprendizaje. Propuesta educativa igualitaria en la sociedad de la información**
Carmen Elboj, Montse Fisas, Rosa Larena y Bep Masdeu
- 42. Mitjans d'informació i escola: "Què passa?", un diari realitzat per nens i nenes d'EI i CIEP**
Roser Pérez Pallarès i Anna Vinardell Puig
- 43. Descubrim la nostra història. L'home transforma el paisatge**
Montserrat Cabutí Papiol
- 44. Arxiu del Districte de Sarrià-Sant Gervasi**
Amèlia Povés
- 46. Centro Abelló: Un proyecto de colaboración ciudadana en León**
Sagrario Flores Cortinas
- 47. Educació física per la salut a l'escola**
Mario Lloret
- 48. Proyecto Telpaz "Telde, municipio de la paz y la solidaridad"**
Ildfonso Jimenez Cabrera
- 49. La música popular urbana com instrument educatiu**
Silvia Martinez Garcia
- 50. Reptes i perills de la corresponsabilitat urbana**
M. Rosa Bonet i Montserrat Morales
- 51. Bilbao Sur: meeting-point / Topagunea**
J. Ig. Guzmán (coordinador)
- 52. Projecte "Ciutat Gitana"**
Ana Ayuste, Tania Garcia, Jesus Gómez, Rosa Valls i Julio Vargas
- 53. De l'escola a la feina**
Josep Rafel
- 54. Barcelona amb ulls de nen**
Montserrat Morales

55. **La ciudad y los niños y niñas**
Zuriña Adrada, Eva Salaberria y Pierre Antoine Ulmo
56. **La ciutat de la diferència. Un diari europeu contra el racisme**
Antoni Lladó i Albert Marzà
57. **Tallers de Pedagogia Urbana**
Dianne Hennabert
58. **Formar ciutadans solidaris: els cinc minuts d'aldees infantils SOS**
Javier Martín Burillo
59. **Ciutat, educació viària i ciutadania**
Amèlia López
60. **Una comunitat oberta al món**
Andreu Bellot i Urbano i Josep M. Duart i Montoliu
61. **Universitats a la ciutat, Ciutat d'universitats**
Andreu Bellot i Urbano i Josep M. Duart i Montoliu
62. **Una anàlisi prospectiva per al sector multimèdia educatiu**
Jordi Goro i Farreres
63. **Què ens envolta**
Casal Infantil Guinardó / Trànsit Projectes, S.L.
64. **Projecte Educatiu de Verneda Solidària: "1a. Caravana Jove de Sant Martí a Maglaj"**
Casal Infantil de Sant Martí i Punt de Dinamització Verneda -La Pau / Trànsit Projectes S.L.
65. **L'Arxiu de Sants-Montjuïc i les escoles**
Núria Burguillos Medina
66. **Ingeniería de Caminos en Barcelona: 25 años de evolución**
Pedro Díez y Manuel Espino
67. **Getafe en tu mochila. Foro de participación**
M. del Carmen Martín y Esther Sainero
68. **Projecte dels punts d'informació als centres d'estudis de secundària (PICES)**
Amèlia Aguilera i Raquel Olaya
69. **Can Joval, una experiència educativa**
Jordi Corbera Claveria
70. **Servei d'Atenció i Suport a Famílies amb Nens Sords**
Sonia Artacho, Marta Domínguez, Ramon Espinach, Núria March i Maria Moñino
71. **Servei d'Acol·lida al Sord Postlocutiu i Grup d'Ajuda Mútua DAPCA (Deficients Auditius Postlocutius de Catalunya)**
ACAPPS
72. **La Fundació RACC, agent educatiu**
Isabel Maestre
73. **Programa para favorecer la comunicación entre familias marroquies y catalanas**
Asociación Socio Cultural Ibn Batuta
74. **Projecte TAI, una plataforma de reflexió artística i pedagògica**
Gabriel Verderi
75. **Reus, pas a pas. Pas a pas cap a la convivència. Conèixer per participar solidàriament**
Núria Balsells i Pàmies i Núria Vall i Fossas
76. **La màgica història de la sirena Silvana**
Museu Marítim de Barcelona
77. **Astronomia i navegació al Museu Marítim de Barcelona**
Museu Marítim de Barcelona
78. **La inserció laboral dels joves amb problemes socials**
Carmen Calderon, Sara Casas, Lourdes Dueñas, Marta Ferrer i Margarita Llauger
79. **Ciutat refugi: interculturalitat**
Núria Estrach Mira
80. **NTIC: Noves oportunitats de formació i ocupació per a les dones?**
Rosa Maria Dumenjó i Martí

- 81. Experiència bilingüe amb alumnes sords**
Jose Gonzalez i Ester Molins
- 82. Globus solidaris: el paper de l'escola i la comunitat en la integració dels nens malalts de càncer**
Adelaida Fisas i Josep Marín
- 83. Práctica deportiva en la prevención del fracaso escolar y conductas antisociales**
Ana M. Avila, Arturo Fernández, Myryam Guerra y Rosa Nicolau
- 84. Atenció a la diversitat. Una experiència innovadora d'aprenentatge gratificant**
M. Rosario Frade Bello
- 85. Els espais verds urbans i l'educació en la sostenibilitat**
M. Alba Fransi Gallart
- 86. Prevenció i autoprotecció del risc i projecte educatiu de ciutat**
Toni Galilea
- 87. Necesidades educativas de la población de 0-3 años y sus familias en Barcelona**
Veronica Bronstein
- 88. Intervenció socioeducativa globalitzada en zones de risc social**
Francesc Barreda i Elisabet Gaspar
- 89. Educació en comunicació i televisió local**
Francesc-Josep Deó i Raventós
- 90. L'educació ambiental a l'Escola Bressol Albí**
Carme Cisneros Montaña i Equip d'Educadores
- 91. Les biblioteques públiques. Un espai també per als infants**
Esther Ortega del Caño i equip de mestres
- 92. Relació família-escola**
Equip de mestres de l'Escola Bressol Xeverrios
- 93. Sortides al Barri**
Equip de mestres de l'Escola Bressol El Roure
- 94. Relació de l'escola bressol amb la comunitat i la coordinació amb altres professionals**
Rita Camps Marsal i Montse Fernandez Santos
- 95. La biblioteca de l'escola, un espai adreçat a les famílies i als infants**
Imma Garcia, Antonieta Morell, Núria Noguera, Pilar Prieto i la resta de l'equip
- 96. L'experiència de compartir la pràctica educativa en l'etapa 0-6 anys**
Montserrat Cerez, Leonor Jimenez, M. Isabel Llanes i M. Estrella Sorreibas
- 97. El centre d'esplai, entitat "còmplice" en la ciutat educadora**
Roser Batlle
- 98. Pas a "l'Escola Gran"**
Roser Caballé, Enriqueta Giménez, Maria Jovellar i Núria Novell
- 99. La tertúlia de nenes i nens**
Mercè Coma, Rafi Gutierrez i Mercè Saavedra
- 100. La tertúlia de l'Escola Bressol**
Carme Bernet, Montse Blasi i Carme Gómez
- 101. El pas de l'Escola Bressol al Parvulari**
Equip de Mestres de l'Escola Bressol Municipal Pla de Fornells
- 102. El Pla Comunitari de Trinitat Nova**
M. del Carme Capdet i Comitè Tècnic Assessor
- 103. Intercanvi entre Escola Bressol i Parvulari**
Glòria Camats, Pilar Terrassa i Mercedes Urbano
- 104. L'educació física 0-3**
Marisol Gelonch (assessora) i els equips de mestres
- 105. Programa itinerant "Ja tenim un fill"**
Àngels Rabadà
- 106. L'espai familiar "La casa dels colors" és un servei de qualitat?**
Pepi Andújar i Conxita Box

- 107. La Casa dels Colors: Vers un equipament unitari (0-12 anys). Ampliació del servei amb l'atenció a infants de 3-4 anys i les seves famílies**
Pepi Andújar i Pepa Velasco
- 108. La relació entre les famílies de diverses cultures a l'espai familiar**
Lidia Ibarz i Aurora Ribas
- 109. Experiència de treball comunitari a l'Espai Familiar Bon Pastor**
Elena Matthews i Justa Zafra
- 110. Danza para todos**
Servicio de Cultura. Unidad de Enseñanzas Artísticas y Recursos Educativos. Ayuntamiento de Zaragoza.
- 111. Introducción al baile y música populares en Aragón**
Servicio de Cultura. Unidad de Enseñanzas Artísticas y Recursos Educativos. Ayuntamiento de Zaragoza.
- 112. Taller de creatividad: Pablo Gargallo**
Servicio de Cultura. Unidad de Enseñanzas Artísticas y Recursos Educativos. Ayuntamiento de Zaragoza.
- 113. Unitat en la diversitat**
Isabel Lozoya i Rocha
- 114. Les activitats del Centre de Cultura Contemporània de Barcelona**
Maria Ribas i Bruguera
- 115. La Ludoteca d'Olzinelles, un projecte educatiu a través del joc i la joguina**
Equip d'educadors/es
- 116. La música mediterrànea en la escuela**
Antonio Ureña Garcia
- 117. El museu i la seva incidència a la ciutat: una eina de formació continuada**
Montserrat Tolosana
- 118. Museus i acció educativa: Québec i Barcelona, comparació de dues realitats**
Montserrat Tolosana
- 119. Els experiments amb temps real a les classes de Ciències: una experiència per integrar alumnes d'ESO**
Ramon Gonzalez, Miquel Muñoz i Roser Pintó
- 120. Programa per a la prevenció i millora de la salut mental dels alumnes**
Neus Blanxer, Marta de la Fuente, Ferran Salmurri i Sònia Tello
- 122. Factors explicatius de l'abandonament escolar a Lleida**
Maria Gonzales, Núria Llevot i M. Pilar Navarro
- 123. Un simbólico árbol, un centro escolar, una ciudad**
Mª Luisa López García
- 124. La funció social de l'Escola de Dansa**
Associació de Professionals de la Dansa de Catalunya
- 125. Formació i educació permanent**
Àngel Marzo
- 126. Un camí cap a l'escola coeducativa**
Amparo Tomé
- 127. Comunicar dins la família per educar el nen sord**
Conxita Leal i Encarna Muñoz
- 128. Asteroide B-612**
Xosé Manuel Rodríguez-Abelló i Beatriz Varela Morales
- 129. Coneixement de l'entorn proper. Educació, ecosistema urbà i qualitat de vida**
M. Pilar Closes, Pilar Esteban, Isabel Ferreros, Glòria Lete, Isabel Lloret, Àngels Miralves, Teresa Oncins, Isabel Pàmies, Nieves Pedrajs, Núria Roca, Carmina Sebé, Paquita Vallès, Carme Valls, Lourdes Vallvé i Claudia Violan
- 130. L'escola sostenible per a una societat sostenible**
M. Dolors Gómez, Pilar Gómez, Mercè Jubierre, M. Mercè Sanz, Carles Saura i Antònia Via
- 131. Escola Viver-Castell de Sant Foix.**
M. Mercè Escarré i Reig
- 132. La participació dels alumnes en l'avaluació**
Neus Escofet i Rafael Ojeda

- 133. El diàleg educatiu entre l'escola i la ciutat: El Consell de coordinació pedagògica**
Antònia Hernández
- 134. Jornades de formació i intercanvi per a associacions de pares i mares d'alumnes dels centres educatius**
Carme Ruiz, Dolors Pellisa i Laura Pérez
- 135. Cercles Virtuals**
Félix Delgado
- 136. El circo en el Ateneu Popular 9 Barris**
Joan López Villora. Colectivo del Taller del Circo.
- 137. Calidad y nuevas tecnologías educativas: experiencias de investigación e innovación**
Mercè Sanz
- 138. L'experiència creativa compartida: un vector fonamental de restauració ciutadana**
Marc Klein
- 139. Projecte Tecnoia. Orientació per les noies joves cap els estudis tecnològics**
Margarita Artal i Serrat
- 140. Coneixement de la biblioteca, experiència de visites pedagògiques a la biblioteca Ignasi Iglésias**
Lourdes Fericgla Rovira i Laura Padró Serra
- 141. Centre Municipal d'Informació i Recursos per a les Dones. CIRD**
Mercè Fernández
- 142. Taller d'art contemporani per a nois i noies a l'Hospitalet de Llobregat**
Rosa M. Díaz Bravo i Joan Soler i Amigó
- 143. Itineraris de les dones de Sant Martí**
Consell de Dones del Districte de Sant Martí, coordinat per Isabel Segura.
- 144. La radio en la escuela**
Gustavo Villamizar Duran
- 145. Projecte de reforç escolar multicultural**
Esperança Batlle, Carmen del Castillo, Anna Fàbregas, Eugenio Fernández i M. Asunción Hernández
- 146. Cooperació per a la Cultura Solidària. Jornades Institucions Educatives / Organitzacions No Governamentals.**
Esteve Barandica i Empar Escayola
- 147. La veu dels nois i noies a la ciutat: Audiències públiques als nois i noies de Barcelona**
Empar Escayola
- 148. Maletes Pedagògiques**
Miren Izarra
- 149. Les Dones del 36. Recuperació i transmissió d'història oral**
Miren Izarra
- 150. El Departament d'Educació i Acció Cultural del MNAC. Objectius i Línies d'Actuació**
Andrea Garcia Sastre i Teresa González i Verdaguer
- 151. Xarxes d'intercanvi de coneixements**
Coordinadora de Xarxes d'Intercanvi de Coneixements a Catalunya
- 152. Els clubs de lectura a les biblioteques públiques de Barcelona**
Anna Cabó
- 153. Consell d'Infància de Ciutat Vella: Oportunitat, dificultats, resultats i futur**
Rodolfo Hoyuelos
- 154. Barcelona Net Activa. Una nova dimensió de l'aprendre a emprendre en el context de la societat de la informació**
Ignasi Ragàs
- 155. Escoles Taller i Cases d'Oficis. Adquirir formació i experiència contribuint a la millora de la ciutat**
Ignasi Ragàs
- 156. Grup de participació ciutadana. Sant Celoni Municipi Educador**
Esther Prat Ibern
- 157. Garraf Tallers**
Consell Consultiu de la Gent Gran

- 158. El Cardedeu, un poble dels infants**
Montserrat Cots
- 159. Repensem Sùria amb els infants**
Roser Picanyol
- 160. Projecte "La ciutat dels infants"**
Carles Ribas
- 161. Rubí, un municipi per als infants**
Àngela Mas
- 162. El Prat, ciutat dels infants: un model de participació**
Fina Rifà
- 163. Cremona dei bambini**
Luciano Caon i Silvia Toninelli
- 164. Petits, però ciutadans. Un projecte de Ciutat**
Concepció Acedo Borrasca
- 165. Una ciudad para los menores. Una experiencia de intervención en el marco escolar**
José M. Pedro Corrales Vázquez y Nuria Gómez Carmona
- 166. Un món de jocs a l'Eixample**
Imma Marín i Santiago
- 167. Salut i Esport**
Marta Carranza
- 168. Viure la ciutat en bicicleta**
Marta Carranza
- 169. Educació Ambiental al barri de Sagrada Família**
Antonio Gómez, Angels Nogué i Àngels Vivanco
- 170. El Programa Hàbitat una atractiva manera d'introduir l'educació ambiental a l'escola**
Teresa Franquesa
- 171. L'ecoauditoria com a reforç de la coherència ambiental del centre**
Teresa Franquesa
- 172. Brundibár. Òpera per a nens**
Assumpció Malagarriga i Xavier Pujol
- 173. La concentració de minories a les escoles de la ciutat**
Silvia Carrasco i Pepi Soto
- 174. El tractament de les llengües amb l'alumnat de minories ètniques a les escoles de ciutat vella**
Pepi Soto
- 175. Ensenyar i aprendre. Una mirada des de la perspectiva del gènere**
Remei Arnaus, Xesca Grau, Miren Izarra, Caterina Lioret, Asunción López, Núria Pérez i Carles Riba
- 176. Quina escola coeducativa tenim?**
Asunción López
- 177. Universidad-ciudad: Estructuras nuevas en una realidad de contrastes**
Alicia Graciela Funes, María Elena Marzolla y María Josefa Rassetto
- 178. Pequeños ciudadanos de Buenos Aires (Experiencia de Educación infantil 3-5 años)**
Haydée Elorga de Pichot
- 179. Experiencia educativa en una villa de la Patagonia argentina**
Elsa Noemí Castaño y Luisa Arroyo
- 180. Estratègies de sensibilització escolar respecte a les persones amb discapacitats a la ciutat de Barcelona**
Mercedes Rios Hernández
- 181. Activitats del Departament d'Educació del Parc Zoològic**
Departament d'Educació del Parc Zoològic
- 182. Aprendre a les instal·lacions industrials de sanejament d'aigua i tractament de residus: el programa l'escola ens visita**
Albert Torras i Pérez
- 183. El Mercat de les Flors. Una fàbrica de somnis**
Públic Cultural S.L.

- 184. Projecte Educatiu del Parc de Collserola**
Màrian Navarro
- 185. El BID, Banc Integrat de Dades: La tecnologia al servei de l'ensenyament**
Anna Cuatrecasas i Jordi Masias
- 186. Proyecto de integración del niño discapacitado a la escuela común**
Viviana del Valle Caro
- 187. Aula de formació oberta**
Imma Alemany Ayats
- 188. Matemàtiques i coeducació**
Margarida Fabra
- 189. Programa de Alfabetización Abierta de Uruguay**
Adriana Briozzo
- 190. Corporación Viva la Ciudadanía**
Jorge Bernal Medina
- 193. Servei de Programes Educatius del Consorci del Far**
Marta Lacruz i Sobré
- 194. Programa d'Aules Reforç i Reforç Escolar**
Gemma Huerta Molina
- 195. Infancia y Transporte Público en el Distrito Capital**
Claudia Sanchez
- 196. Les àvies i els avis escriuen i els infants il.lustren**
Nou Horitzó
- 198. Projecte Esportiu i de Lleure Club Ribas Barcelona (1999-2000)**
Club Esportiu Ribas Barcelona
- 199. Un gegant a la Taxonera**
CEIP Taxonera, AMPA Taxonera i Xavier López (Coordinador Menjador Casal d'Estiu)
- 200. Conreu i horta mediterrània per als afeccionats i escolars**
Associació de Veïns del Barri d'Horta
- 201. Pares 2000**
AMPA del CEIP El Carmel
- 203. L'educació: un espectacle per a la indústria de l'espectacle**
Mireia Gascón, Marta Selva i Anna Solà
- 205. Abuelas Sabias**
Liliana Bedoya, Solanlly Ochoa Angrino y Mariela Orozco Hormaza
- 210. Educación ciudadana**
Concha Maistegui
- 212. L'expérience du réseau européen des services éducatifs d'opéras**
Christian Leblé
- 213. Aulas Abiertas de Música y de Danza. Proyecto de educación artística en territorios desfavorecidos**
Mercedes Garcia Irigoyen
- 214. Los Conciertos Escolares**
Manuel Benítez
- 215. L'escola de música a l'escola**
Equip directiu de l'Escola de Fonollosa
- 216. Barcelona identitats**
Xesca Grau
- 217. En pos de la investigació sobre la violència en la educació infantil. Alguns de sus dilemas y vicisitudes cotidianas**
Concha Sánchez Blanco
- 218. Concerts de Sant Jordi**
Assumpció Malagarriga Rovira
- 219. El estudio de la ciudad en la formación de futuros maestros: el caso de Córdoba**
Mª Montserrat García-Castejón Rodríguez

220. Clot TV i Teleduca

Carme Mayugo

221. Educació i cultura: l'art del llenguatge

Cleven Piermattei i Glòria Colet

222. Educació i formació a CCOO: Eines de desenvolupament i solidaritat

Joan Pérez Bernabé

223. Cantar i conviure

Assumpció Malagarriga Rovira

224. El coneixement de les relacions interpersonals i la resolució de conflictes

Maria Jesús de Miguel Vallejo

225. Mitjans. Xarxa d'educadors i comunicadors

Mitjans. Xarxa d'educadors i comunicadors.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999

Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999

Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL **IMPLICACIONS EDUCATIVES DE L'ESPORT A LA CIUTAT DE BARCELONA A**
TÍTULO: **LES PORTES DEL TERCER MIL·LENI**

AUTOR/S **Jordi Puig i Voltas**
AUTOR/ES:

CENTRE O INSTITUCIÓ **Universitat Ramon Llull. Facultat de Psicologia i C.C. de l'Educació**
CENTRO O INSTITUCIÓN: **Blanquerna**

RESUM
RESUMEN:

Enguany es celebren els set anys de la Barcelona Olímpica. Tots els ciutadans d'aquesta ciutat recorden de ben segur amb joia i alegria aquells fantàstics dies; i també recorden els esforços que es van realitzar per adequar la Barcelona del passat a una Barcelona futura, internacional, globalitzada i cultural. La ciutat ha canviat enormement gràcies a la celebració dels Jocs Olímpics i en certa manera tots els ciutadans de la mateixa també han canviat.

El tercer mil·lenni es presenta a la societat com un canvi essencial, i les societats futures hauran d'acceptar els canvis en un context postmodernista si tenen tres elements fonamentals:

1.- L'element temporal: el canvi de mil·lenni es produirà l'any 1999 amb una visió europeïsta de l'entorn, amb noves perspectives de futur, amb nous motors de canvi, amb nous reptes socials.

2.- L'element social de canvi: la societat tindrà més facilitats de canviar donat que la ciutat ens ha ensenyat a canviar de forma progressiva, a obrir-nos a la Barcelona de les cultures, a la Barcelona integrada en un marc de grans ciutats Europees i mundials.

3.- L'educació motor de canvi social: el tercer mil·lenni segons Petrus, A. (1997) i segons l'informe de la Unesco (1996) es caracteritzarà per tenir tres elements que s'hauran de potenciar per sobre de tot: l'educació, l'esport i la cultura.

De fet, i gràcies a les diverses iniciatives institucionals de la ciutat, des de fa uns anys sorgeix un nou concepte d'educació, una educació que implica a la gent de la ciutat en la mateixa ciutat i que demana a la gent la seva participació. De la mateixa manera i de forma excepcional la ciutat recolza l'esport escolar com a font d'educació de la societat del tercer mil·lenni.

L'esport escolar és sense cap dubte un dels grans reptes de la societat del futur, i de la societat postmodernista del tercer mil·lenni que s'apropa. La ciutat de Barcelona ha d'apostar per un esport educatiu i per una educació esportiva dels ciutadans per tal de potenciar un ambient dinàmic, actiu, no sedentari i saludable. Des d'aquesta perspectiva aquesta comunicació vol abordar el tema de l'esport, la cultura i l'educació ciutadanes des d'un punt de vista postmodernista.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL CAP A UNA EDUCACIÓ FÍSICA QUE RESPECTI I APROFITI LES DIFERÈNCIES

TÍTULO:

ENRIC Mª SEBASTIANI I OBRADOR

AUTOR/S

AUTOR/ES:

IES CARLES RIBA

CENTRE O INSTITUCIÓ

CENTRO O INSTITUCIÓN:

Barcelona

RESUM

RESUMEN:

Aquesta comunicació fa referència a una Educació Física comprensiva i globalitzadora, a una Educació Física que procura donar respostes educatives a l'heterogeneïtat dels grups escolars, tant a Primària, com a Secundària i Batxillerat. Una diversitat originada per les diferències socials, institucionals, de capacitats, de motivacions, necessitats, interessos i d'estils d'aprenentatge.

Actualment, ningú no dubta que en les seves classes d'Educació Física als centres ordinaris hi troba diferències entre els seus alumnes "diversos".

Existeixen estratègies que articulen diferents possibilitats per què els docents puguin instrumentar un canvi d'actitud imprescindible per als projectes educatius de centre i de ciutat: la voluntat d'apropar-se a la majoria dels nens i les nenes.

Aquestes estratègies s'inicien des del mateix redactat del PEC, on l'Educació Física ha de tenir un rol actiu i participatiu fins l'elaboració del PCC i la programació d'aula, on en l'elaboració de les diferents unitats de programació i dels crèdits educatius s'ha de poder plasmar aquesta inquietud, aquesta voluntat. La voluntat de donar resposta a tots i totes els alumnes.

Tots i totes els/les docents som diferents entre nosaltres. Tots i totes els/les alumnes són diferents entre ells/es. Cal entendre-ho d'aquesta manera, cal analitzar els punts de partida i els punts d'arribada per començar a treballar. Caldrà diversificar les estratègies, els recursos, les metodologies, els objectius, els materials, d'una forma estructurada i intencional per aconseguir que l'Educació Física sigui un punt de trobada, motivant, interessant i funcional per a tothom.

Es pretén fer propostes a dos nivells: la primera, des d'un marc general, aplicable a qualsevol àrea o matèria de coneixement desplegant el canvi actitudinal que ha de fer el professorat; la segona, des d'un marc aplicable, fa propostes concretes de programació i ordenació dels continguts, formes d'avaluació i tractament dels alumnes que necessiten una adaptació curricular.

Es procura plantejar doncs, donades les diferències reals dels grups escolars, les bases i els recursos per a l'adaptació de l'Educació Física a aquest nou repte: el canvi de mentalitat davant la necessitat d'acostar-se a una població que, afortunadament, no és homogenia.

Aquesta comunicació desplega el treball *Hacia una Educación Física que se adapte y les interese*, guanyadora de la 3ª edició del Premi estatal d'articles d'Educació Física 1998 organitzat pel COPLEFC de Catalunya.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL ANIMA'T, JUGA AMB ELLS

TITULO:

AUTOR/S
AUTOR/ES:

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN:

RESUM
RESUMEN:

Montserrat Castellà i Pagola, Departament d'Ensenyament, CEIP Montcau (Gelida)
Conxa Martínez Hervás, Departament d'Ensenyament, CREDAV
Montserrat Marcos Pino, Ajuntament de Montcada i Reixac, Regidoria d'Educació

Ajuntament de Montcada i Reixac

Dins del context de ciutat educadora, l'Ajuntament està potenciant accions que tinguin com a finalitat l'acompanyament de les famílies en la seva funció com a primers educadors. Amb una clara funció preventiva, es pretén promoure una infantesa sana tant en els aspectes físics com psicològics, amb actituds positives vers el coneixement, i amb uns valors arrelats en la igualtat i la solidaritat.

Des d'aquesta perspectiva, a la ciutat de Montcada i Reixac, des de l'any 1995, estem duent a terme l'experiència "Anima't, juga amb ells" amb famílies amb fills de 0 a 8 anys on pares/mares, nenes/nens i educadores comparteixen un espai de joc i relació.

Els objectius que el configuren es relacionen amb el desenvolupament infantil i amb la millora de les pràctiques educatives familiars. Des d'aquest espai s'ofereix als nens i nenes un context de desenvolupament que complementa i amplifica les experiències viscudes en la família, i que dona suport a la tasca educativa familiar, oferint als adults la possibilitat de compartir experiències, potenciant la pròpia estima i confiança en sí mateixos com a persones, pares i mares, i primers educadors.

BREU DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA

"ANIMA'T, JUGA AMB ELLS" té com eix la interacció, la comunicació afectiva i l'anàlisi d'aquesta interacció entre pares i fills.

Es parteix d'una metodologia lúdica i creativa, fent servir el joc i els llenguatges expressius com a elements dinamitzadors.

Pares, fills i educadors desenvolupen una activitat compartida durant una hora. Una característica de l'activitat és el joc compartit pares i fills. Des d'un marc de contenció i de securització per a uns i altres, amb rituals d'entrada que afavoreixen la contextualització i la motivació, incidint sobre les actituds dels adults per tal que es mostrin sensibles als interessos i el ritme dels seus fills, i a partir d'aquí interactuïn al voltant d'un projecte lúdic creatiu on l'infant espontàniament elabora el seu projecte sota la complicitat dels pares.

Després en espais diferenciats durant tres quarts d'hora, **els adults** reflexionen juntament amb una educadora sobre els aspectes més significatius de la sessió, associant-los a la relació i educació quotidiana. Mentre que **els nens i les nenes** amb una altra educadora parteixen de la vivència compartida amb els seus pares per representar-la des d'altres llenguatges.

VALORACIÓ

"ANIMA'T, JUGA AMB ELLS", ha estat valorat molt positivament per tots els implicats pares i educadors. Les famílies s'han trobat molt més segures a l'hora de comunicar-se i interrelacionar-se, s'ha reduït el nivell d'estrès i han reafirmat reafirmat el seu paper com a educadors.

NOTA: Aquesta experiència va acompanyada de material enregistrat.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL
TÍTULO: LAS OLIMPIADAS: UN RECURSO PARA LOS CONTENIDOS DEL CURRÍCULUM. UN RECURSO PARA LA DIVERSIDAD.

AUTOR/S
AUTOR/ES: Montserrat Cumellas Riera

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN: IES Marianao.
 Sant Boi de Llobregat

RESUM
RESUMEN:

Las olimpiadas de Barcelona son un acontecimiento que permite explicar una parte de la historia y una parte de nuestra realidad social.

Los juegos olímpicos son un acontecimiento muy importante y trascienden en la educación de todos los ciudadanos /as y sobre todo en aquellos que forman parte del país que los organiza.

Era el curso escolar 1.995/96, estábamos en un año olímpico, los Juegos de Atlanta recordaban a los de Barcelona. El profesorado de ciclo superior de la escuela Joan Juncadella de Sant Vicenç dels Horts, algunos de ellos voluntarios/as de la olimpiada y paraolimpiada de Barcelona, quisimos profundizar en:

- a) Explicar a nuestros escolares de 5º y 6º de Primaria, entre los cuales había una alumna con parálisis cerebral, la importancia de los Juegos Olímpicos y Paraolímpicos, su historia y la magnitud de haber sido Barcelona organizadora de una de las mejores olimpiadas y paraolimpiadas de la historia y la trascendencia que para todos nosotros tuvo el acontecimiento.
- b) Dar a conocer las paraolimpiadas con el objetivo de sensibilizar a los alumnos /as sobre las personas con discapacidad.

Las olimpiadas un recurso importante

Nuestro objetivo era que el alumnado conociera parte de nuestra historia y la sociedad actual mediante el acontecimiento de las olimpiadas y paraolimpiadas, haciendo de ello un centro de interés. Los juegos permitían estudiar contenidos de ciencias sociales, lengua y educación física. Las paraolimpiadas nos permitían trabajar y profundizar actitudes tolerantes y de respeto a la diversidad.

Preparamos una serie de actividades como son las de visitar y trabajar el museo Olímpico de Barcelona, el Estadio Olímpico y la instalación Sant Jordi.

Visita Museo Olímpico de Barcelona

No existe un equipo de profesionales que expliquen el contenido del museo a los visitantes (público en general y escolares) por lo que el profesorado del ciclo realizó los siguientes trabajos:

- a) Elaboró un dossier de actividades que permitiera al alumnado realizar un trabajo de observación e investigación.
- b) Preparó la visita comentada con el asesoramiento y colaboración de uno de los organizadores y diseñadores del material deportivo de la olimpiada y paraolimpiada de Barcelona, Manel Sánchez Aguilera.

Antes de realizar la salida, en la escuela, se introdujo a los alumnos/as en el tema mediante anécdotas personales, vídeos de la inauguración y cierre de las olimpiadas y paraolimpiadas de Barcelona, artículos sobre los posibles medallistas, y por grupos, el alumnado buscó información sobre la historia de las olimpiadas, el movimiento olímpico, la olimpiada y paraolimpiada de Barcelona, la ciudad de Atlanta ... y la expusieron en clase. También hubo una reflexión sobre la competición deportiva, los deportistas con discapacidad, la corrupción, el ganar, el perder...

Conclusiones

Hubo una actitud favorable por parte de los alumnos/as. Se creó un gran interés por el tema. Tomaron conciencia de la realidad y limitaciones de un deportista con discapacidad. Valoraron mucho la deportividad como elemento importantísimo en las olimpiadas, que hace posible la relación, la paz, la cooperación y la solidaridad entre los pueblos del mundo.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999

Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999

Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL **Cooperation, Development and Education**

TÍTULO:

Paul Fenton .

AUTOR/S

Coordinator International School Projects

AUTOR/ES:

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN:

P.A.U. Educación

RESUM

RESUMEN:

This presentation will examine P.A.U. education's pilot Schools 2004, a unique initiative in Spain which brings schools from the so-called "north" with schools from the "south" together to explore the themes of democratic peace, diversity and sustainable development. It will describe the project's goals and the illustrate the ongoing process of collaboration among schools and the sponsoring NGOs in over twenty counties. Special emphasis will be placed not only on the transversal teaching approach for these investigations, but the rising importance of including civil society's agents and activities inside schools, in keeping with the spirit of the Earth Summit in 1992.

Schools 2004 recognizes that initiatives to educate students and, indeed -- the community -- must be designed with great sensitivity to the needs of the local population. Fundamental to the Schools 2004 initiative, then, is the importance of including and integrating local NGOs, associations and community groups to work with schools on these projects. Our aim is to broaden the possibilities for collaboration, investigation and action by creating a network of support institutions that can strengthen one other and each other's communities. The reason is simple: a network enables a group to accomplish that which could not be done by acting alone. The paper will thus explore the opportunities stemming from the new relationships generated by these projects and suggest, for further debate, the future directions which the projects might want to take.

The practical side of the paper will describe the selection process for schools and NGOs, the preparation of study guides, newsletters, the bi-weekly delivery of didactic materials, and the process of inter-school communications among schools. It will provide specific examples of community involvement and outline the types of impact new technologies have had on the school's work. The presentation will also show examples of the expected results of the projects, from books and newspapers to the creation of collaborative teachers working papers.

The final part will look at ways to study the different methodologies used by the schools to reach their objectives. The importance of a multicultural evaluation of these projects will be cited. It will close by forecasting the potential for increased international teacher-training, volunteerism, donations of new technology and technical advice, and make a case for more support from the European private sector in the age of shrinking national budgets.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL EL MARESME MUSEU X MUSEU

TÍTULO:

M. Lluïsa Ruhí i Planas

AUTOR/S

AUTOR/ES:

Centre de Recursos Pedagògics del Maresme III

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN:

El Masnou

RESUM

RESUMEN:

La comarca del Maresme és sovint pionera en molts aspectes de la vida social, econòmica i cultural del país. En són un exemple la quantitat, qualitat i diversitat de museus, la recerca i estudi dels quals ens ha motivat aquest treball.

Des del Centre de Recursos Pedagògics del Maresme III hem elaborat un material perquè els alumnes coneguin a fons els museus de la comarca, basat en la recerca de tots els museus d'àmbit local de la zona, fent un estudi del contingut i materials dels mateixos per tal de facilitar-ne l'accés i coneixement a professors i alumnes, així com per al públic en general.

L'objectiu d'aquest projecte és el d'introduir el museu com un element més de l'ensenyament, una eina i recurs, perquè la tasca realitzada a l'escola en el procés d'ensenyament-aprenentatge pugui sobrepassar els límits de l'aula, convertint-se en una experiència enriquidora tant pels propis alumnes com per als mestres i professors.

Les diferents etapes educatives condicionen l'enfocament de la visita als museus. Caldrà tenir en compte el tema de la visita, quin aspecte volem aprofundir i quins objectius ens proposem; a fi d'assolir

certes capacitats al finalitzar cada etapa coherents amb els diferents currículums tant de Primària com de Secundària.

L'estudi complet consta de:

- **El Maresme Museu x Museu**; guia pràctica per conèixer els museus de la comarca
- **Quadern de propostes didàctiques per visitar els museus del Maresme**
- **El Maresme, museus en imatges**; un resum d'imatges suggerents en vídeo per tal de motivar les visites del públic escolar als diferents museus.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL COMPARTINT ESCOLA
TÍTULO:

AUTOR/S Iñaki Azcona i Toscas
AUTOR/ES:

CENTRE O INSTITUCIÓ CEIP N-I de Pràctiques
CENTRO O INSTITUCIÓN: Barcelona

RESUM
RESUMEN:

L'escola, com a institució educativa, sempre s'ha analitzat -des de diversos camps- com una eina per a reproduir els valors socials, com a eina per a resistir a certs principis i valors. És el lloc adequat per desenvolupar el pensament crític i analític que ofereix la capacitat de definir persones amb més consciència de canvi i de millora social.

"COMPARTINT ESCOLA" és un projecte d'interrelació entre la gent gran del casal del districte de Sants i l'alumnat de primària del CERE CEIP N-I de Pràctiques de Barcelona

La nostra mainada ha compartit -des de ja fa una colla d'anys- la seva escola amb la gent gran del barri, a través del programa "Aprendre amb la gent gran"

La valoració feta any darrera any ha estat tan positiva que d'aquesta relació ha sorgit per part de l'escola la demanda d'aquesta nova iniciativa força més ambiciosa.

El món d'avui en dia exigeix integrar matèries, experiències, coneixements. Per aquesta raó la nostra escola aposta per integrar les activitats amb persones grans, en la seva programació educativa: visites, trobades, converses, tallers, jocs, etc. Volem que la gent gran tingui un paper actiu en la formació de les futures generacions. No es tracta, doncs, d'un projecte benèfic-social ni assistencial.

Som conscients que una cultura es compon d'estris, bens, procediments tècnics, idees, creences, hàbits i valors heretats. Qui millor que la gent gran per a traspassar-nos aquesta informació!

Hem pogut donar una nova dimensió a l'actuació educativa de l'escola mitjançant aquest ambiciós projecte adreçat a afavorir la integració i la consideració de la gent gran en la nostra comunitat educativa així com promoure la comprensió del procés d'envelliment de les persones.

El projecte es materialitza en una sèrie d'activitats muntades en modalitat de taller amb la participació d'una trentena d'avis/es del casal de Cotxeres de Sants i tot l'alumnat de primària (un cicle educatiu cada trimestre). Totes les activitats tenen la finalitat que la mainada aprengui (dins l'àrea del coneixement del medi social) conceptes, procediments i -sobretot- actituds i valors "de i amb" la gent gran. La gent gran aprèn a "comprendre la mainada", augmenta la seva autoestima i el seu autoconcepte (se senten útils "ajudant" als mestres a educar i ensenyar) i ocupen el seu temps lliure.

L'activitat s'incorpora doncs, amb objectius propis, al projecte curricular del centre Hi ha una interrelació i un coneixement mutu on uns aprenen dels altres.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL ANEM AL TEATRE QUE FAN DANSA!

TÍTULO:

Carles Salas Monforte. Director i coreògraf de la companyia de dansa Búbulus.

AUTOR/S

Àngels Hugas Batlle. Mestre d'escola bressol (IMEB)

AUTOR/ES:

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN:

Companyia de dansa Búbulus / IMEB

RESUM

RESUMEN:

Carles Salas director de la Companyia Búbulus, ha decidit apropar-se al públic infantil, oferint un espectacle de dansa pensat especialment pmls escolars. Aquesta intenció coincideix amb el desig d'Àngels Hugas especialitzada en didàctica de l'expressió corporal-dansa, de que tant els mestres com els alumnes puguin viure i disfrutar de la dansa de la forma més adequada.

Així neix Búbulus Menuts que convida a les escoles a anar al teatre a gaudir de la dansa i contribueix a que aquest llenguatge artístic sigui present en el currículum escolar. Ho fa possible a partir d'un espectacle interactiu que dona als infants la possibilitat de participar a diferents nivells. Després, poden pujar a l'escenari, relacionar-se amb els ballarins, manipular algun del material utilitzat i ballar alguna de les escenes, vivint de forma més intensa el teatre.

És un espectacle que té en compte les característiques i interessos dels nens/es i que permet realitzar a l'escola un projecte interdisciplinar a partir d'ell. A més:

- S'ofereix en una reunió prèvia la música i un dossier amb propostes didàctiques relacionades amb elements que expressament han estat presents en l'espectacle.
- Es dona la possibilitat de realitzar un curs per incidir més en la formació dels mestres.
- Proposa realitzar al teatre o a l'escola un taller pels alumnes que permeti al mestre/a observar i posteriorment comentar i analitzar la sessió, ampliant i enriquint encara més la seva formació.

La reforma educativa ha incorporat l'expressió corporal -dansa en els currículums escolars perquè s'ha vist els avantatges que aquesta ofereix. A través d'ella es pot millorar:

- el benestar físic i psíquic de l'infant,
- les relacions afectivo-comunicatives,
- el coneixement de l'entorn físic i social.

El món de la dansa també s'enriqueix d'aquesta relació amb l'escola ja que pot ampliar el públic existent i augmentar el nombre de nens/es interessats/des en formar-se específicament en aquest camp.

La dansa contemporània és vista com quelcom abstracta, difícil d'accedir-hi i d'entendre. Però en realitat està molt més propera a tots del que ens pensem. Portada adequadament connecta moltíssim amb els infants i pot ser perfectament practicada per ells/es.

Els professionals d'aquesta dansa potser hem pecat de no cercar els mecanismes per apropar-nos al món infantil. Actualment no som la única companyia que treballa per canviar aquesta situació, fet que celebrem.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL
TÍTULO:

ESCOLARITAT COMPARTIDA

AUTOR/S
AUTOR/ES:

Pascual Sierra / Rosa Mª Noguera / Anna Frouchtman

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN:

Institució Municipal d'Educació Especial Vil.la Joana

RESUM
RESUMEN:

A l'Institució Municipal Vil.la Joana, Centre d'Educació Especial i Centre de Dia, estem realitzant, des de fa vora 15 anys, una experiència d'*Escolaritat Compartida amb centres d'educació ordinària de la ciutat de Barcelona*.

En aquest treball exposem els aspectes més rellevants d'aquesta experiència. En primer lloc ens referirem a un seguit de punts teòrics i tècnics, com són:

- El que entenem nosaltres per *Escolaritat o Educació Compartida*.
- En què consisteix aquesta modalitat d'atenció educativa, que evidentment traspasa els límits dels aprenentatges escolars; i que té lloc quan les necessitats educatives d'alguns nois/es no poden ser ateses en un sol centre educatiu.
- Per a quins nois/es ha estat oportú i convenient indicar aquest tipus d'atenció, i quins criteris s'han tingut en compte per fer-ho.
- Els factors que tenim presents a l'hora de dissenyar un projecte d'atenció compartida: curriculars, psicopedagògics, psicològics, socials, familiars, etc.
- Quina mena de seguiment i sosteniment s'ha fet de cada cas, i quina ha estat la competència dels equips de professionals que han intervingut: els centres implicats, Eaps, famílies i altres.
- El desenvolupament i peculiaritats d'aquesta experiència.
Algunes dades estadístiques.

En segon lloc exposem el contingut i conclusions d'*una taula rodona entorn a l'Escolaritat i Educació compartida*. Reflexió que varem porta a terme amb els altres centres implicats i amb els equips psicopedagògics que varen intervenir en aquest procés.

La taula rodona es va orientar d'acord amb el següent guió:

- Causes i circumstàncies que han justificat la conveniència d'atenció compartida.
- Quin és el disseny de treball i les estratègies.
- Com s'ha desenvolupat cada projecte en concret.
- Avaluació dels objectius previstos. Perspectives pel futur.

Finalment ens referim a quin es el moment actual d'aquesta experiència.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL
TÍTULO:

COL.LABORACIÓ XIPRERS-VIL.LA JOANA

AUTOR/S
AUTOR/ES:

Per Xiprer: Manel Diéguez / Per Vil.la Joana: Enric Font

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN:

Escola Pública Els Xiprers
 Institució Municipal d'Educació Especial Vil.la Joana

RESUM
RESUMEN:

La proximitat geogràfica i l'afinitat de plantejaments ha fet que des de fa uns 15 anys l'Escola Pública Ordinària Els Xiprers i la Institució Municipal D'Educació Especial Vil.la Joana duguem a terme un ampli pla de col.laboracions.

Vil.la Joana està organitzada en tres serveis:

- el Centre de Dia, on s'atenen infants i joves amb greus psicopatologies,
- el Centre d'Educació Especial, on s'atenen alumnes amb problemàtica deficitària,
- l'equip Antena, on es dona una atenció psicoterapèutica de manera ambulatoria a alumnes de l'escola ordinària.

Des de tota la Institució sempre s'ha cregut que la integració d'infants i joves amb problemes no pot ser una qüestió de "tot o res", sinó que cada cas demana un projecte diferent que possibiliti una ampla integració social.

L'escola Els Xiprers va formar part del moviment CEPEC i actualment està integrada en la xarxa pública de la Generalitat de Catalunya.

El seu claustre té una gran disposició per assumir les responsabilitats que en temes d'integració li pertoquen. És per això que l'Escola Els Xiprers acull un nombre de nens i nenes amb diferents discapacitats i està treballant en un projecte que vol fer de Els Xiprers una "escola inclusiva", és a dir una escola per a tothom, siguin quines siguin les seves circumstàncies.

El que aquí volem presentar és l'experiència de **Tallers Conjunts entre els dos centres**, la qual està assolint un alt grau de maduresa com a experiència compartida.

Aquests tallers es realitzen cada dimecres durant 1'15 hores. Les activitats són molt diverses i varien cada trimestre. A manera d'exemple especifiquem els que hem fet el primer trimestre d'aquest curs 1998-1999:

- Tallers organitzats per Xiprers:
 - *Dansa
 - *Pintura
 - *Informàtica
- Tallers organitzats per Vil.la Joana:
 - *Ceràmica
 - *Fusteria
 - *Teatre

Hi participen 60 alumnes de Xiprers, dels cursos de 4art., 5è. i 6è., i 20 alumnes de Vil.la Joana, entre el CD i el CEE.

Els objectius generals d'aquesta col.laboració i d'aquest intercanvi són els següents:

-Aprofitar i complementar els espais, la infraestructura i els professionals de les dues institucions, cosa que reverteix en un enriquiment mutu.

-Ofertir un ventall més ampli de coneixements i activitats als nois i noies. Es tracta d'un veritable intercanvi de recursos que permet als alumnes de Els Xiprers gaudir, per exemple, d'un veritable taller de fusteria, amb un mestre especialista; i la població de Vil.la Joana té accés a un complet taller d'informàtica.

-Potenciar la relació de les poblacions ateses a les dues Institucions, oferint-los espais de convivència on es treballin valors de tolerància, acceptació i respecte per la diferència. Això propicia una relació integradora amb població d'ed. especial difícilment integrable en altres circumstàncies.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL
TÍTULO:

SORTIDES

AUTOR/S
AUTOR/ES:

Carme Tellaeche / Coia Blanchar / José Carabias / Daniel Olmedillas

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN:

Institució Municipal d'Educació Especial Vil.la Joana

RESUM
RESUMEN:

Som un grup de professionals del Centre de Dia de la Institució Vil.la Joana. Treballem a la Unitat d'Adolescents (nois/es amb problemes Psicopatològics amb edats de 13 a 18 anys).

La nostra unitat té una sèrie d'activitats-eix. Una d'aquestes activitats, que ara presentem, és la de "sortides".

Amb aquesta unitat de programació pretenem que els nois/es adquireixin la màxima autonomia possible per desenvolupar-se en el mitjà ciutadà i a més puguin conèixer i utilitzar les possibilitats i activitats que la ciutat els ofereix (lúdiques, de serveis, culturals, esportives...). D'aquesta manera s'intenta que el seu món no quedi tant reduït a la família, al seu barri més proper i a les institucions que els acullen.

Això suposa la realització d'unes activitats socials i adaptar-se a un món cada cop més complex i en constant canvi.

Per tal d'aconseguir-ho, cada curs ens proposem treballar diferents aspectes referents a la ciutat (entenant la ciutat com el seu espai vivencial), i es dissenya un programa de sortides, de freqüència setmanal, amb el recolzament afectiu i continuat de l'adult. Això permet que la ciutat deixi de ser un mitjà hostil.

Aquest programa té un triple objectiu:

1. Treballar els aspectes socioculturals i recreatius que ofereix la ciutat.
2. L'adquisició d'autonomia personal i utilització del medi.
3. El coneixement dels organismes gestors i dels serveis públics de la ciutat.

Cada sortida es prepara el dia abans amb els nois/es, incidint en els aspectes que volem treballar. Es fa amb explicació oral i maneig de material. En aquest treball previ surten els coneixements que ells ja tenen respecte al tema, els dubtes, les confusions, i s'organitzen per a fer preguntes etc... D'aquesta manera, l'endemà estan orientats sobre el que van a veure i a treballar.

El dia següent a la sortida, es fa la recollida. La primera part és comuna i oral (tothom comenta allò que ha vist i ho relaciona i compara amb les idees primeres). La segona part és, de vegades individual (cadascú respon un qüestionari sobre el treball) i d'altres col·lectiu (fent un dibuix o bé fent un mural). Cada noi recull en el seu dossier de sortides, la informació, material i qüestionaris.

Previament l'equip prepara les bases d'orientació didàctica i un cop feta l'activitat es recull tot el que ha succeït.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL: EL PROGRAMA BIBLIOTECA-ESCUELA, UN MODELO DE COOPERACIÓN
TÍTULO: INTERINSTITUCIONAL

AUTOR/S: José María González Aragón
AUTOR/ES:

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN: **Fundación Bertelsmann.** Passeig de Gràcia, 98 5º 2ª. 08008 Barcelona.

RESUM
RESUMEN:

El hábito lector constituye, por una parte, una habilidad imprescindible como herramienta de acceso a la elección adecuada de los elementos de información y formación deseados. Y, por otra, un mecanismo que se desarrolla a partir de su propio uso, ampliando el abanico de ámbitos posibles de desarrollo personal. El acto reflexivo que la lectura implica, favorece comportamientos personales y sociales dialogantes, actitudes de análisis previas a la toma de decisiones.

La sociedad española presenta una gran diversidad de posiciones en lo que respecta a las herramientas culturales de uso público, tanto en términos técnicos, como políticos y económicos, consecuencia de la influencia que ejercen los medios audiovisuales.

Por otro lado, el fenómeno observado en toda Europa de disminución notable del hábito lector en determinadas edades, tiene también en España efectos de similar consideración.

Si tomamos como referencia de las bibliotecas estudiadas a través del *Programa de Análisis de Bibliotecas* desarrollado por la *Fundación Bertelsmann*, observamos que el rendimiento de los fondos es muy bajo. Observamos, asimismo, que en las bibliotecas no siempre existen los espacios ni los fondos adecuados para uso de los lectores más jóvenes.

Por otro lado, las experiencias de colaboración que conocemos entre Biblioteca Pública y Escuela, se manifiestan como hechos puntuales que dependen habitualmente de la iniciativa personal y no siempre se establecen con fines coincidentes.

Basándose en estas consideraciones, la Fundación Bertelsmann se propuso llevar a cabo el *Programa Biblioteca-Escuela*, con objeto de desarrollar un modelo sistematizado para el fomento del hábito lector en España, basado en la cooperación interinstitucional y promovido desde la biblioteca pública y los centros de enseñanza del municipio.

El carácter municipal del proyecto hace necesario el compromiso de las máximas autoridades locales. Por ello se establece un convenio de colaboración entre los municipios y la Fundación Bertelsmann, dando una especial importancia al compromiso de la biblioteca pública y las escuelas del municipio.

La duración del Programa de forma cooperada, está prevista para cinco años, con la previsión que sea el propio municipio quien dé continuidad a la experiencia.

Los compromisos de cada institución están en función de las características que les son propias, procurando garantizar, en todos los casos, la participación y la colaboración directa con las actividades previstas en el Programa, así como el seguimiento y evaluación del mismo.

Su desarrollo se inició el curso 1997/98, con la propuesta del mismo a los 20 Ayuntamientos ya cooperantes con la Fundación, a través del *Programa de Análisis de Bibliotecas*. A lo largo del primer semestre de 1998, se establecieron los convenios con los 7 municipios seleccionados (Linares; La Coruña; Distrito l'Eixample de Barcelona; Alcúdia; Gandia; El Prat de Llobregat), con la previsión de iniciar las acciones específicas del programa entre los cursos escolares 1998/99 y 1999/00.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL
TÍTULO: APRENDRE AMB LA GENT GRAN

AUTOR/S
AUTOR/ES: Maria del Carmen Gárate Molina i Jordi González i Ribas

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN: Programa de Promoció Gent Gran Ajuntament de Barcelona
(Districte de Sants-Montjuïc)

RESUM
RESUMEN:

Els infants d'avui estan vivint un present basat en la productivitat, que valora la competitivitat, promou l'individualisme, prima la tecnologia avançada, limita la relació i la espontaneïtat; viuen un present de canvis "vertiginosos" que els ofereix un futur incert i no els permet valorar el passat.

Al mateix temps ens trobem amb més persones grans que davant d'aquesta situació sembla que poc puguin aportar a la educació dels infants i a la construcció d'una societat menys fragmentada i més solidària.

Des de fa 8 anys treballem per fer compatible rigidesa amb generositat, tecnologia amb cultura popular, els nous valors socials i morals amb la tradició, orígens amb futur, la història viscuda amb els canvis socials, individualisme amb solidaritat, competitivitat amb riquesa personal.

"APRENDRE AMB LA GENT GRAN" està aconseguint molts d'aquests objectius mitjançant la relació establerta entre persones grans i nens/es de quatre escoles. Els grans van a l'escola durant tot el curs escolar per ensenyar el que saben i transmetre el legat històric i cultural del que han estat protagonistes. També comparteixen activitats al Casal de gent gran. Aquesta relació permet que els nens/es s'apropin a la seva història recent, que coneguin les tradicions, que recuperin la cultura popular oblidada, i al mateix temps permet als grans continuar sent protagonistes de la seva història viscuda i del seu present, i els permet aportar a la societat la seva saviesa i la seva experiència com a punt de reflexió per encarar el futur.

Aquest Projecte facilita el coneixement mutu entre generacions diferents en edat, en conceptes, en manera de viure, en valors; els permet dialogar i aprenen a valorar-se i respectar-se mútuament compartint sentiments, experiències i coneixements.

Creiem que l'enteniment entre aquestes dues generacions és enriquidor i positiu per a ambdós. S'ha demostrat que la gent gran és un bon suport a l'educació dels infants dins l'escola, per a ells mateixos és un espai social on la seva aportació és valorada i pel que fa als nens i les nenes s'ha demostrat que és educatiu perquè aporta valors socials i morals, els apropa a la cultura popular, a la història de la seva família, del seu barri. Els uns i els altres s'han conegut, s'han identificat com a generacions diferents però han après a compartir el passat amb el present per millorar el futur evitant prioritzar la competitivitat i l'individualisme davant de la sensibilitat, la tendresa i la solidaritat.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL

TÍTULO: CIUTAT OBERTA: HIPERTEXT I INTERACTIVITAT EN L'ACCIÓ EDUCATIVA

AUTOR/S

AUTOR/ES: JORDI ALBERICH PASCUAL

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN:

TERRASSA, Escola Municipal d'Art i Disseny
 Ud'eT Universitat d'Estiu a Terrassa

RESUM

RESUMEN:

(Tema 4 : Educació, informació, comunicació i noves tecnologies)

Els darrers anys han estat testimonis d'un desenvolupament radical en l'aplicació de les noves tecnologies digitals a tots els camps del coneixement humà. El centre educatiu esdevé en aquest sentit una cruïlla exemplar. Juntament amb la seva funció com a transmissor del coneixement ja establert, es veu adreçat a la preparació dels seus alumnes per als nous condicionants d'un futur molt proper. En aquest nou horitzó que s'endevina per a l'acció educativa, hi sobresurten les implicacions que, de la mà de l'ensenyament online, les aplicacions multimèdia o la més extesa world wide web, es corporeïtzen sobre nocions com les d'hipertext i interactivitat.

La consciència de les implicacions que per a l'acció educativa suposa aquest nou territori en xarxa, planteja la redefinició necessària d'un llarg seguit d'ítems i categories tradicionals emprades de forma acrítica. L'ús avui encara excepcional d'eines i aplicacions basades en sistemes d'hipertext oculta la revolució conceptual que s'anuncia de la seva mà. La lectura com a navegació, el pas de la recepció a la producció, l'apertura textual, la pluralitat de veus, l'envelliment de l'home tipogràfic, la pèrdua de les fronteres disciplinars o la preeminència del nexa són tan sols alguns del nous elements que la nova era digital ens esperona a pensar com a educadors.

L'hipertext, alhora una tecnologia informàtica i un mode d'edició en el qual l'activitat comunicativa es bifurca en un seguit de destinacions de naturalesa, procedència o contingut absolutament plurals, obre un nou espai alhora de relació i de distanciament. Atendre la potencialitat contradictòria que s'hi manifesta és un dels reptes educatius indefugibles al què ens veiem adreçats.

La present ponència -els resultats d'una investigació en curs que es presentarà de forma àmplia en el marc de la 7a Universitat d'Estiu a Terrassa (UdeT 99)- vol fixar algunes d'aquelles línies i vies de treball educatiu que s'endevinen per a l'aprofitament constructiu, globalitzador i democràtic de les noves aplicacions interactives. En aquest sentit esdevé paradigmàtica la noció de ciutat, entesa ja no com un ítem clos, tancat, sinó obert i relligat amb tots i cadascun dels agents que la constitueixen. Potenciar la comunicació social, combatre l'exclusió, integrar i alhora estendre la identitat i la diferència, són tasques que troben en els sistemes interactius noves eines per a una acció ciutadana i educativa conjuntes.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL
TÍTULO: **ECOLLEURE '99**
PER A L'ESCOLA, LA MILLOR OPCIÓ

AUTOR/S
AUTOR/ES:

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN: **ECOLLEURE**

RESUM
RESUMEN:

L'Escola al nostre país ha estat sempre una escola en contacte directe amb la realitat, sabedora que el procés educatiu de l'infant i el jove és quelcom que sovint ultrapassa els murs del propi edifici i s'incardina en un món divers, canviant i que ofereix un ampli ventall de propostes educatives i de lleure.

És, a partir de constatar la creixent importància de totes aquestes activitats que pren sentit la iniciativa d'Ecolleure com a punt de trobada, una vegada a l'any, de l'oferta i la demanda.

Avui en dia cada mestre/a ha d'escollir per als seus alumnes una gamma molt diversa d'activitats complementàries, tasca que es converteix en una feina cada cop més complexa especialment si tenim en compte l'oferta enormement especialitzada i diversa.

Prenent com a referència aquesta situació, Ecolleure ha aconseguit, i creiem que d'una forma altament satisfactòria, aplegar tot aquest immens ventall d'ofertes i posar-les a l'abast dels especialistes facilitant-los-hi en gran mesura la tasca de recerca de la informació sobre:

- Cases de Colònies
- Centres d'Educació Ambiental
- Escoles de Natura
- Granja Escoles
- Albergs de Joventut
- Residències Esportives de mar i muntanya
- Estades de neu
- Viatges fora de Catalunya
- Tallers
- Manualitats
- Visites culturals
- Sortides d'un dia
- Teatre i Cinema infantil,...

La importància d'Ecolleure

Tant sols en dos anys d'existència, Ecolleure ha aconseguit aplegar al seu voltant el recolzament de totes les institucions del país i ha gaudit de la presència de l'Honorable Conseller d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya Sr. Jose-Javier Hernandez Moreno que va inaugurar Ecolleure '98.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL DISEÑO GRAFICO COMO MEDIO INTEGRAL PARA UN MERCADO GLOBAL
TÍTULO:

AUTOR/S Sheila Ferreira Bonet y María del Pilar Castro Rodríguez.
AUTOR/ES:

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN:

RESUM
RESUMEN:

Terminamos un siglo en el que ocurrieron grandes cambios en todas las áreas mediante numerosos movimientos que en el arte han marcado las diferentes corrientes de pensamiento, y con ello tenemos la gestación del movimiento de Arts & Crafts que se opuso a la realidad de la máquina; posteriormente a partir de 1900 se gestó el Modernismo con Gaudí, Bauhaus, Surrealismo con Dalí entre otros, todos ellos en la primera mitad del siglo XX, que han influido hasta nuestros días.

El gran desarrollo que la tecnología ha tenido a partir de la segunda mitad del siglo, implica a todas las redes de comunicación, de este modo hemos de centrarnos en el despertar a la nueva conciencia de tecnología aplicada en internet, lo cual nos deja claro la globalización de información. Con ello, el diseño gráfico tiene un papel primordial para comunicar al resto del mundo y adquirir así un nivel competitivo internacional marcando la máxima expresión del pensamiento humano que es muy positivo por que demuestra un avance importante en la historia y en el tiempo.

La tecnología es una herramienta, un medio que facilita la expresión de los contenidos cualquiera que sea, la cual requiere una educación en los principios básicos con una ética propia y códigos morales ya que como lo establece Bertrand Russell éstos le "son necesarios al hombre a causa del conflicto entre la inteligencia y el impulso, mediante un sistema ético que se podrá lograr un término medio entre el impulso y el dominio".

Estamos ante un cambio de milenio que sugiere el resurgimiento de una nueva tendencia y hoy por hoy, la tecnología está estrechamente relacionado a ello. Esta al ser considerada únicamente como herramienta será el medio para lograr una nueva era, ejemplo claro es internet.

Las redes tienen infinidad de información, cada día se satura más lo cual va muy bien por un lado ya que tenemos acceso a más información, pero una de las cosas importantes de este medio es el saber discernir lo que sirve y desechar lo demás, siendo su concepto de información no lineal, se puede saltar de una materia a otra en cuestión de segundos sobre temas que no mantienen relación entre sí. Hay que prepararse para recibir la cantidad de información disponible de cara al siglo XXI.

Para finalizar es importante concluir que es necesario tener una educación (estudios), apertura (personal - social) y medios adecuados (tecnología) para que la historia evolucione y no únicamente se desarrolle, logrando así una integridad, tanto de quien realiza como de quien recibe el mensaje, reafirmando que comunicación es emisor-mensaje-receptor y feedback.

La información está ahí afuera, tan solo hay que despertar, tener conciencia de lo que somos y tenemos, para que con integridad logremos incentivar e incrementar el nivel competitivo en el mercado nacional e internacional como actualmente lo hace Barcelona, que es una ciudad conciente de desarrollarse integralmente.

Para ello, estamos desarrollando un proyecto práctico que permita el desarrollo cultural permanente donde se involucre al nativo y al turista incentivando e incrementando la cooperación internacional y nivel cultural.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL
TÍTULO: L'APLICACIO DE LA MUSICOTERAPIA DINS L'AULA: EDUCACIO INFANTIL I PRIMARIA.

AUTOR/S
AUTOR/ES: Melissa Brotons-Mercadal i Ma. Carmen Canet Vaya.

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN: Centre de Recursos de Sant Andreu

RESUM
RESUMEN:

La Musicoterapia es coneix com la utilització sistemàtica de tot l'espectre d'experiències musicals per facilitar canvis en aquells individus que pateixen d'algun tipus de trastorn cognitiu, físic i/o emocional,

contribuint així a la seva millora i creixement i facilitar la seva integració dins la societat on viuen. Encara que el concepte del valor terapèutic de la música és molt antic, no ha estat fins el segle XX que un conjunt suficient de coneixements s'han reunit i organitzat per crear una disciplina totalment independent dins dels camps de l'educació i salut coneguda com Musicoterapia. Avui dia la Musicoterapia, que va tenir el seu origen als EEUU, compta amb estudis universitaris a més de 40 països del món, i té associacions professionals que es dediquen a regular la formació

I pràctica dels musicoterapeutes, així com també la promoció i divulgació d'aquesta professió. Encara que tenim a l'abast un cos molt gran d'estudis provinents d'arreu del món que demostren la seva aplicació i eficiència dins els camps educatiu i de la salut, la Musicoterapia es encara una eina nova dins la nostra societat.

Aquesta comunicació té com objectiu el presentar els resultats d'una experiència pràctica que han dut a terme professors i pedagogs de nou diferents col·legis i centres d'educació infantil i primària de l'àrea

metropolitana de Barcelona dependents del Departament d'ensenyament de la Generalitat de Catalunya i Ajuntament de Barcelona. Aquests professors i pedagogs han estat participants del curs "Musicoterapia Orientada als alumnes amb Problemes d'Aprenentatge" (codi 111904) del Pla de Formació Permanent de professorat organitzat pel Centre de Recursos de Sant Andreu.

El curs ha tingut com a finalitat presentar i oferir alternatives d'intervenció dins del camp de l'ensenyament de l'etapa infantil i primària, interconexionant els objectius del currículum d'educació musical del Departament d'ensenyament de la Generalitat de Catalunya, amb el desenvolupament neurològic i psicològic per potenciar al màxim el desenvolupament musical, cognitiu, psicomotriu, emocional, conductual i social dels nens. En l'experiència pràctica s'ha treballat amb nens amb trastorns de llenguatge, deficiències d'atenció i concentració, retràs generalitzat del desenvolupament, problemes conductuals i comportamentals, discapacitats motrius, i amb la canalització del aprenentatge musical per potenciar i ajudar al desenvolupament integral del nen.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999

Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999

Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL TALLER DE MÚSICS. ESCOLA DE MÚSICA

TÍTULO:

LLUÍS VERGÉS.

AUTOR/S

-director artístic-

AUTOR/ES:

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN:

TALLER DE MÚSICS. ESCOLA DE MÚSICA

RESUM

RESUMEN:

En el transcurs dels darrers 20 anys, l'educació musical del nostre país ha experimentat una profunda transformació. Abans era patrimoni exclusiu dels conservatoris o més concretament de la música tradicional o "clàssica". La irrupció de moltes i molt variades escoles - especialment de música moderna -, propicià un gir espectacular a la vegada que un important repte: crear un projecte educatiu orientat a la música de jazz. La tradició europea d'ensenyament, amb la seva rêmora tradicional, no ens resultava vàlida, i les tendències nord-americanes presentaven dificultats per a un alumnat d'indiosincràsia llatina.

D'aquesta forma sorgeix el nostre projecte educatiu, síntesi del mestissatge de tot tipus que defineix la fi del nostre segle: jazz, música llatina, brasilera, rock, funky, flamenc, música mediterrània, etcètera. Amb l'objecte d'establir una pedagogia d'acord amb els nostres temps, el programa educatiu del Taller de Músics és capaç de propiciar la sensibilitat i l'amplitud necessàries per al coneixement d'altres gèneres i estils.

El procés creatiu dins el camp de la interpretació o de la composició, exigeix, a més a més de facultat i inclinació naturals, unes condicions especials per a la seva expressió. Pel que fa a això, no podem oblidar que la música, com a forma d'expressió artística, conté una important càrrega artesana. La professió de músic requereix un ensinistrament sistematitzat que ha de cuidar-se d'una manera especial, però realitzat des de la màxima llibertat, sempre potenciant la musicalitat de l'alumne. Per tal d'aconseguir aquests objectius, el Taller de Músics estimula l'espontaneïtat a través de la pràctica continuada al si de formacions instrumentals. A través de la interpretació en grup és on l'alumne comprèn "in situ" el significat de tot el que se li ensenya. D'altra banda, no hem d'oblidar la disciplina que comporta l'aprenentatge de la música. En aquest sentit, no podem caure en el parany de creure que la pràctica instrumental continuada proporciona tot el coneixement. Per tant, potenciem tots els aspectes relacionats amb el llenguatge musical, l'harmonia, els arranjaments, l'anàlisi, la història del jazz i l'estètica musical.

El Taller de Músics, líder en la creació d'una metodologia i en l'edició de llibres i manuals, ha marcat la personalitat musical de tota una generació de músics i, així mateix, s'ha constituït en model pedagògic adoptat i adaptat per d'altres escoles.

El professorat del Taller de Músics està format per músics en actiu en el camp de la interpretació i de la composició. Aquest fet, tanmateix, no resulta comú a l'àmbit de la docència musical.

Finalment, voldria subratllar la flexibilitat del nostre pla d'estudis. Anualment es revisa i es modifica per tal d'adaptar-lo a les necessitats que reclamen les noves i més variades propostes estètiques.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL **AMB ULLS D'INFANT**

TÍTULO:

ANGELS RABADÀ NUÑEZ. Educadora Institut d'Educació

AUTOR/S

LYDIA DE RAMON QUERALTO. Administrativa d' Empresa Privada

AUTOR/ES:

VICTORIA UCLÉS SANCHEZ. Educadora Institut d'Educació

CENTRE O INSTITUCIÓ

CENTRO O INSTITUCIÓN:

L'ATENEU POPULAR NOU BARRIS

RESUM

RESUMEN:

El maig del 97, un grup format per diferents persones de Nou Barris que d'una manera o d'altre estàvem en contacte amb els infants (pares, mares, educadors-es, avis-es i veïns-nes...) ens vam plantejar mirar els nostres barris des del punt de vista dels seus habitants més petits.

Inspirant-nos en les propostes de Francesco Tonucci al seu llibre "La ciutat dels nens" on ell analitza *que la ciutat està dissenyada per un tipus de ciutadà: el ciutadà mig, home i treballador, que es el que vota.*

La seva proposta es utilitzar com a paràmetre per a observar la ciutat els infants, però no oblidant la resta d'habitants: *ES TRACTA D'ADOPTAR UNA ÒPTICA NOVA, UNA FILOSOFIA NOVA PER AVALUAR PROGRAMAR, PROJECTAR I MODIFICAR LA CIUTAT. Qui sigui capaç de contemplar les necessitats i desitjos dels infants no tindrà problema a tenir en compte el minusvàlid, el vell i les persones d'altres comunitats. Perquè el problema principal és aprendre a acceptar la diversitat, i l'infant és divers, fins i tot és més divergent l'infant del seu pare que un adult blanc d'un adult negre* ("La ciutat dels nens" pàg. 34)

Aquest és l'ideari que inspira el nostre projecte.

Al sortir al carrer ens trobem amb un mitjà sovint hostil per l'infant i ens agrupem amb la intenció de fer el barri més adient als menuts i alhora a tots nosaltres.

Els nostres objectius són:

1. SENSIBILITZAR sobre aquests temes
2. INFORMAR de quines són les necessitats dels infants
3. RECOLLIDA DE DADES de les mancances que hi ha als nostres barris
4. COORDINAR-NOS I RECOLZAR totes les iniciatives que hi hagin al nostre districte que hi tinguin que veure.

Les activitats que hem portat a terme en funció dels objectius han estat:

- Exposició itinerant de fotografia sobre les necessitats dels infants a l'aire lliure.
- Participació en diverses activitats de barri ("La Cultura va de festa", "El joc i la joguina"...)
- Coordinació amb les diverses entitats dels barris (esplais, AAVV, AMPAS i Escoles Bressol)
- Reivindicació festiva d'una placeta per sensibilitzar el veïnat de la necessitat de tenir espais condicionats pels més petits

Les activitats que volem portar a terme pròperament són:

- Descoberta de les places i placetes del districte juntament amb les associacions, esplais i veïns/es de cada barri.
- Orientar l'espai públic de Canyelles tenint en compte les necessitats de tots/es els ciutadans/es que hi conviuen.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL **ESCOLA DE NATURA**

TÍTULO:

Equip de l'escola

AUTOR/S

AUTOR/ES:

**Escola Municipal Arc Iris
 Barcelona**

CENTRE O INSTITUCIÓ

CENTRO O INSTITUCION:

RESUM

RESUMEN:

El projecte que presentem pretén descobrir als infants la riquesa del seu entorn natural immediat (parcs, zones ajardinades, espais lliures, etc..) que poden trobar tant en el medi urbà com rural.

La nostra escola des dels seus orígens ha tingut un projecte molt lligat a la natura degut a la pròpia estructura física de l'escola. El jardí és de l'època de Rubió i Tuduri i està dissenyat sota els criteris de Forestier. Disposem de 2490 m2 de jardins (750 m2 de bosc mediterrani, 385 m2 de bosc urbanitzat apte per al joc, un passeig de xiprers de 440m2, 3 feixes de jardí i una zona d'hort amb arbres fruiters amb un tancat per a la reproducció de tortugues de terra mediterrànies) sense comptar les 6 terrasses amb arbres i jardins.

El projecte es desenvolupa en diferents àmbits: Manteniment i millora de les instal·lacions, tallers d'aprenentatge (Amb els alumnes del centre i alumnes de fora del centre especialment d'educació infantil) i creació de material pel treball de naturals a partir del treball dels alumnes.

Aquest projecte està parcialment iniciat i en la seva totalitat consistiria en el següent:

- Aprofundir en l'observació directa, experimentació i estudi de plantes, petita fauna (ocells, insectes, erugues, etc.) i tortugues mediterrànies lligat al treball curricular evitant duplicitats.
- Estudiar els espais verds com elements d'equilibri ambiental. estudi ecològic lligat a diferents aspectes del currículum.
- Aproximació interdisciplinària dels diferents nivells educatius a l'entorn natural.
- Elaboració de material didàctic específic a partir del treball dels propis alumnes.
- Crear la forma d'aprofitament del jardí més enllà dels alumnes de l'escola oferint la possibilitat de visites, activitats i tallers per altres escoles. Fent extensius els materials elaborats al centre com a propostes de treball. Voldríem també possibilitar el treball intergeneracional amb avis i nens en les tasques de l'hort i jardineria.
- Recuperació progressiva del Jardí seguint l'estil del disseny original.

Actualment ja hi ha molt recorregut fet:

- S'ha construït la infraestructura per reproduir tortugues.
- Es disposa d'un racó de compostatge.
- Tenim una zona de reproducció de plantes.
- Hi ha una zona d'hort i d'arbres fruiters en ple funcionament.
- S'ha elaborat la guia de plantes 1 de l'escola on hi ha 30 espècies diferents d'arbres
- Hem construït unes capsas per fer un "toca toca".
- S'ha elaborat uns encaixos de les tortugues, unes làmines i fitxes d'observació.
- Hem fet un recull de fulles i arbres per al parvulari.
- S'han dissenyat els tallers d'educació infantil (2-3) i (3-6) i també els d'educació primària de CI i CM.

També s'han començat a rebre visites de parvulari i escoles bressol. El darrer curs van passar 117 infants d'escola bressol i 108 de parvulari. La valoració que han fet les escoles participants ha estat molt positiva en mes dels 90 % i no hi ha cap valoració negativa.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL El gegant jardiner de l'Escola Municipal Arc Iris
TÍTULO:

Lluís Vallvé i Cordomi

AUTOR/S

AUTOR/ES:

Escola municipal Arc Iris
Barcelona

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN:

RESUM

RESUMEN:

Quan a l'escola ens vàrem plantejar la possibilitat de construir un gegant ho vàrem fer amb la voluntat de construir el gegant de l'escola i no només el d'una colla d'alumnes o el resultat de la fal.lera d'un mestre.

Volem anar més enllà, preteniem que esdevingués un representant de l'escola. Per això d'entrada es van implicar tots els estaments de l'escola (Claustre, Consell Escolar, AMPA, Associació d'Exalumnes i Alumnes).

Volíem que servís per apropar els infants al món de les tradicions d'una forma activa i participativa.

Es va idear un procés de treball que permetés la participació de tothom. Els alumnes de sisè varen ser els encarregats de tirar endavant aquest projecte.

Primer van fer un treball d'investigació sobre: L'origen dels gegant, simbolisme, com es construeixen, com són, quan es fan servir i qui porta els gegants.

Aquest treball va estar exposat i va ser visitat per pares i alumnes. A mesura que anaven passant els diferents grups se'ls passava un enquesta individual per conèixer si volien o no gegant i de com creien que havia de ser.

La construcció del gegant la van fer els alumnes des de plàstica a partir de les conclusions que havien tret del resultat de l'enquesta.

Paral.lelament anaven preparant des de música pel ball, els ritmes i melodies de cercavila.

El gegant ja estava a punt i vàrem fer el bateig a la festa de final de curs. Els padrins varen ser els gegants del districte la **Bugadera d'Horta** i el bandoler **Preet Guinarda**. Es va repartir una serigrafia numerada d'un dibuix d'en Martí feta pels propis alumnes.

La classe de sisè es constituïa en colla gegantera i amb la participació de l'AMPA ens vàrem apuntar a la rua de la Mercè. El sentiment de tots els alumnes en vers en Martí es tant fort que aquest any un vuitanta per cent dels alumnes de l'escola han anat a veure la rua de la Mercè.

L'experiència resulta gratificant i des de l'AMPA es constitueix formalment la colla gegantera amb exalumnes i participen en diverses rues.

Un cop passada la primera experiència s'ha dissenyat de cara el futur de forma més estructurada el treball al voltant del gegant.

A cinquè es treballarà cada any el tema dels gegants des de l'àrea de coneixement del medi social.

A sisè per la castanyada aprendran a muntar-lo i s'utilitzarà dins del recinte de l'escola. Per carnaval ja hauran après a dominar l'equilibri i a fer-lo ballar des de l'àrea d'educació física i hauran treballat les melodies des de música. Des de plàstica el disfressaran i així el podrem treure a la rua del carrer.

Per la festa major del Guinardó els alumnes amb les seves famílies participaran a la rua del barri i finalment ja com a exalumnes podran participar durant l'any següent a altres rues com la de la Mercè amb la colla gegantera dels exalumnes.

Aquest procés ha començat a donar fruits perquè els exalumnes ja han crescut i no caven al gegant. Estant estudiant la forma de fer la parella del gegant (una mica més gran) i la forma de fer algun curs de gralla. També s'està estudiant la possibilitat de fer la primera trobada de gegants d'escoles.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL
TÍTULO:

LA PLATAFORMA CIUTAT GLOBAL. UNA EINA D'EDUCACIÓ AMBIENTAL I PARTICIPACIÓ CIUTADANA.

AUTOR/S
AUTOR/ES:

Joana Díaz i Pont

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN:

Centre d'Estudis d'Informació Ambiental (CEIA). Institut Català de Tecnologia.

RESUM
RESUMEN:

C/ Ciutat de Granada, 131. 08018 Barcelona.
 Tel. 934 85 85 90; Fax 934 85 85 88; ceia@terrabit.ictnet.es

La Plataforma Ciutat Global (PCG) és un sistema d'informació interactiu que recull dades de la realitat i el funcionament d'un municipi en els àmbits ambiental, urbà, social, econòmic i del medi rural i natural, les presenta en base territorial, i permet realitzar anàlisi de les mateixes.

La PCG ha estat desenvolupada mitjançant un projecte que el Centre d'Estudis d'Informació Ambiental (CEIA) ha dut a terme amb el suport del Programa LIFE de la Unió Europea.

El progrés comú cap el desenvolupament sostenible mitjançant polítiques sostenibilistes a nivell municipal requereix d'un alt nivell d'implicació i participació ciutadana en el disseny i aplicació d'aquestes polítiques. Per a poder participar d'una forma intel·ligent, constructiva i àgil, els ciutadans han de tenir al seu abast eines d'informació i educació que els permetin adquirir els coneixements i criteris necessaris.

La PCG intenta donar resposta a aquesta necessitat d'informació realitzant un important esforç de tractament de la informació, proporcionant la possibilitat de representació simultània d'informacions diverses en un mateix suport, i oferint una visió global de la realitat que permet la contextualització de dades i consultes.

Cal destacar que la necessitat d'informació no és única, sinó que varia segons les característiques i motivacions dels seus usuaris. Per aquest motiu s'han dissenyat dues versions de la PCG: una "versió local" orientada a les necessitats dels tècnics i gestors municipals i en la que s'han potenciat els aspectes més analítics de l'eina; i una "versió Internet", orientada a la població en general i en la que s'exploten els aspectes comunicatius i educatius.

En ambdós casos la PCG utilitza les darreres tecnologies (Internet, Sistemes d'Informació Geogràfica, etc.) com a suport per a 1) presentar la informació de forma suggerent i innovadora; 2) facilitar el seu accés, consulta i anàlisi; 3) oferir informació rellevant, comprensible i contextualitzada; i 4) estimular la participació dels diversos agents socials en l'elaboració, interpretació i transmissió de la mateixa.

La funció comunicativa i educativa de la PCG rau principalment:

- en la seva capacitat per a presentar la informació de forma que faciliti la comprensió de la realitat del municipi per part dels seus ciutadans, i
- en les seves eines de participació pública (p.ex. fòrums de debat públics) que permeten no solament enriquir la informació disponible mitjançant les interpretacions diverses de la realitat del municipi, sinó també potenciar la implicació i participació ciutadana en la presa de decisions.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL
TÍTULO: PROJECTE D'INFORMACIÓ I SENSIBILITZACIÓ CONTRA EL RACISME I LA XENOFÒBIA. CONEGUEM EL MARROC

AUTOR/S
AUTOR/ES:

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN: FUNDACIÓ PRIVADA SERVEI GIRONÍ DE PEDAGOGIA SOCIAL/FUNDACIÓ SER.GI

RESUM
RESUMEN:

Exposició:

Presentació i objectius generals

Davant la necessitat de trencar els estereotips dominants sobre el poble i la cultura marroquins, d'augmentar la informació i l'interès positius per prevenir el racisme i la xenofòbia i de sensibilitzar vers la cooperació al desenvolupament, l'Exposició vol donar a conèixer la realitat social, cultural, etc. del Marroc. Especialment adreçada a la població autòctona en contacte amb col·lectius d'emigrants marroquins, pretén ajudar a eliminar els prejudicis afavorits per la situació de marginació dels immigrants d'aquest país i prevenir la xenofòbia i el racisme a partir de les comunitats escolars.

Descripció dels destinataris (entitats i persones)

Els principals destinataris són les escoles d'educació general bàsica i d'educació secundària obligatòria, entre les quals prioritzem aquelles a les quals assisteixen infants fills d'immigrants del Marroc. Facilitar a aquests infants l'ocasió de viure amb dignitat i d'una manera positiva el fet de ser marroquins és un altre dels objectius de l'exposició.

Descripció del contingut

- a) Setze plafons informatius, alguns d'ells interactius.
- b) Quatre vitrines que contenen més d'un centenar d'objectes de vida quotidiana marroquí (artesanía, instruments musicals, llibres, vestuari, espècies...)
- c) Una proposta d'activitat didàctica per cada cicle (infantil, cicle inicial, mitjà i superior i primer cicle d'ESO) amb els materials necessaris per dur-los a terme.
- d) Diverses propostes de tallers complementaris (taller de música, d'escriptura, de dibuix...)
- e) Un ordinador amb un programa interactiu de coneixement del Marroc
- f) Altres materials complementaris (guia d'utilització, llibre del mestre, dossiers informatius, etc.)

Elements complementaris o opcionals

L'exposició pot utilitzar-se com a eix central d'una setmana cultural o intercultural entorn de la qual podem organitzar-se visites guiades, xerrades a pares, relats de contes, projeccions de vídeos, monitoratge de tallers, berenars típics, etc.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL
TÍTULO: LA GESTIÓN PARTICIPATIVA: LA COMISIÓN DE COORDINACIÓN PEDAGÓGICA EN LAS ESCUELAS DE EDUCACIÓN INFANTIL.

AUTOR/S
AUTOR/ES: Mª Luisa Carrero Nuñez
Directora

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN: Escuela Infantil FORESTA
TRES CANTOS
MADRID

RESUM
RESUMEN:

Comisión de Coordinación Pedagógica

Directora ↔ **Coordinadora** ↔ **Orientadora**

- Detectar las necesidades y elaborar propuestas de formación.
- Establecer directrices generales para la elaboración y realización del P.C.C. y otros documentos.
- Coordinar y agilizar la información, facilitando el trabajo del equipo educativo y su participación.
- Coordinar y supervisar las programaciones interciclos e interniveles.
- Realizar el seguimiento de la organización y el funcionamiento pedagógico y hacer propuestas de mejora.
- Impulsar la innovación en el equipo educativo.
- Elaborar estrategias para mejorar el funcionamiento pedagógico.
- Planificar los contenidos de claustros y reuniones de ciclo o nivel.
- Fijar la temporalización de las reuniones.
- Elaborar las propuestas de organización.
- Asegurar la coherencia entre P.C. - P.C.C. y P.G.A.
- Proponer al claustro la planificación general para la evaluación, y, en su caso, los instrumentos de evaluación.
- Establecer y evaluar sus propios objetivos.

Directora ↓ **Coordinadora** ↓ **Orientadora**

• Informar a los nuevos miembros del equipo educativo sobre el funcionamiento organizativo del centro. • Organizar y facilitar los recursos necesarios para llevar a cabo la práctica educativa. • Velar por la ejecución de los acuerdos de la C.C.P. • Recoger las demandas del equipo educativo, a nivel organizativo y proponer soluciones. • Coordinar la C.C.P.	• Informar a nuevos miembros del equipo sobre el funcionamiento pedagógico del centro. • Facilitar la coherencia de la práctica educativa con las programaciones de aula y el P.C.C. • Coordinar la elaboración de documentos acordados por el E.E., que se elaboran por ciclo o nivel. • Facilitar información sobre los recursos pedagógicos disponibles, y buscar recursos ante necesidades nuevas. • Canalizar las demandas o innovaciones pedagógicas del personal educativo hacia la C.C.P. • Garantizar la conexión interciclos e interniveles. • Coordinar las reuniones de nivel o ciclo, fomentando un clima de cooperación. • Coordinar, participando activamente en la elaboración de programaciones de ciclo o nivel. • Formar parte de la C.C.P. • Informar al ciclo o nivel de los acuerdos o decisiones tomados en la C.C.P.	• Asesoramiento y apoyo técnico de la C.C.P. • Aportar documentación de apoyo para los trabajos de grupo. • Poner los criterios generales para la realización de las adaptaciones curriculares y los tiempos de los miembros del E.A.T.

EQUIPO

Establece los criterios consensuados y flexibles sobre la periodicidad, la forma de elección... que respondan a la realidad de la escuela, que puedan ser revisables, que permitan el acceso a todos los miembros del equipo y que garanticen la continuidad del proyecto (un mínimo de dos cursos).

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL **La palabra toma la ciudad. Maratón de los Cuentos de Guadalajara.**
TÍTULO:

AUTOR/S **Pep Bruno Galán**
AUTOR/ES:

Seminario de Literatura Infantil y Juvenil de Guadalajara

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN:

RESUM
RESUMEN:

El Maratón de los Cuentos de Guadalajara nació en el año 1992, fecha en la que la ciudad permaneció veinticuatro horas narrando cuentos. Aquella primera convocatoria se hizo para apoyar la primera Feria del Libro de la ciudad de Guadalajara, y participaron en ella grandes escritores de la talla de Antonio Buero Vallejo, José Luis Sampedro, Ramón de Garciasol, etc., así como una gran cantidad de ciudadanos que permanecieron narrando cuentos desde las doce del mediodía de un viernes hasta las doce y media del mediodía del sábado siguiente.

Desde entonces esta actividad se repite todos los meses de junio, habiendo sido la de 1998 la séptima convocatoria. Además, cada año se incrementa el número de participantes (colegios, asociaciones, particulares...), de cuentos, de actos paralelos, de narradores profesionales visitantes, de conferencias, talleres, etc. Y por supuesto también crece el número de horas seguidas contando cuentos, en 1998 fueron más de cuarenta y seis (desde las cuatro del viernes doce hasta las dos y media del domingo catorce).

Todos los años el Maratón busca una excusa que enmarque todos los actos, un tema que de alguna manera está presente en los cuentos, las actividades (labor en los colegios, talleres...), la decoración del palacio (y de la ciudad)... Otros años fue el mar, o las mil y una noches, o los sueños. Este año el tema que servirá de marco será CUENTOS DE VIAJES.

El Maratón es una Fiesta de la Palabra en la que se implica toda la ciudad. De hecho calculamos que participan más de diez mil personas directamente en las actividades, pero muchas más, de una manera u otra, pasan en esos días por el Maratón.

Alrededor del Maratón de los Cuentos giran múltiples actividades, entre las que destacan, fundamentalmente: Narración de cuentos (es la actividad central del Maratón, se trata de Contar y Escuchar cuentos. Hay tres escenarios, uno para momentos de gran afluencia -Patio de los Leones-, otro para las noches -Zaguán del Palacio- y un tercero de libre disponibilidad -La chimenea-); Festival de la Narración Oral (muestra de la actividad que los narradores profesionales están realizando en la actualidad. Es un punto de encuentro, un espacio de reflexión, un lugar de aprendizaje para los profesionales, un ámbito desde el que los programadores culturales pueden conocer y comparar los diferentes tendencias y estilos, también es un acto social y una fiesta para disfrutar de la narración oral desde otra perspectiva.); La palabra viajera (narración de cuentos en lugares donde hay personas que no pueden acudir al escenario principal: Hospital, Prisión, CAMF, Residencia de Ancianos...); Maratones Paralelos (de fotografía, ilustración, radio y radioaficionados); Cursos, Conferencias y Actividades de Animación a la lectura (Actividades todas relacionadas con la animación a la lectura y la narración oral: cursos sobre cuentos, o sobre la voz; conferencias sobre la Plaza de la Palabra en Marraquech, o sobre la creación de cuentos, etc.; actividades abiertas y gratuitas como talleres de animación a la lectura para público diverso (de dos a noventa y nueve años); de ilustración, de creación, juegos, dramatizaciones... hasta "leer y beber", para adultos); Exposiciones (En la que se muestran distintos aspectos relacionados con el Maratón: fotografías, ilustraciones, libros gigantes realizados por los colegios de la provincia de Guadalajara con motivo del Día del Libro, detalles de la decoración de Maratones pasados, rincón de otros maratones, etc.); Animación de calle (decoración de toda la ciudad, pasacalles, actividades a cargo de artistas profesionales...); y Guadalajara Ciudad Abierta (habilitación de espacios gratuitos o de bajo precio para que todos los participantes de fuera de la ciudad puedan descansar)

Toda la ciudad, pero especialmente los niños (y los colegios) se implican en esta actividad. En los colegios se trabajan los cuentos, y se incita a los niños para que sean ellos quienes cuenten cuentos en el Maratón. Se buscan los cuentos, se seleccionan, se cuentan... y se juega

con ellos: se inventan, se hacen libros gigantes, etc.

Pero no sólo los niños, un grupo muy nutrido de voluntarios y voluntarias ayudan para que todo esto pueda salir adelante, haciendo que la labor de la Biblioteca Pública y del Seminario de LIJ (que son los que organizan y coordinan todo) sea menos agobiante.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL LES TERTÚLIES LITERÀRIES: UNA EXPERIÈNCIA D'APRENENTATGE
TÍTULO: DIALÒGIC

AUTOR/S VICENTA RUIZ
AUTOR/ES: ELISENDA GINER

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN: FACEPA (Federació d'Associacions Culturals i Educatives de Persones Adultes)

RESUM
RESUMEN:

Des de fa 20, en un centre d'Educació de Persones Adultes de Barcelona, s'està creant un espai on es reuneixen un grup de persones per a comentar i gaudir de la lectura d'obres literàries universals. Aquesta experiència ha estat, per a moltes persones, el seu inici en la lectura i, per altres, el goig de compartir les paraules i obres de grans autors. Un dels resultats de la tertúlia ha estat que persones procedents de neolectors, actualment ja hagin llegit a autors com Sartre, Camus, Joyce, Petrarca, F. García Lorca, P. Neruda, ...

La tertúlia es reuneix un cop per setmana. Entre tots/totes s'escull un llibre, la part del llibre que es comentarà la propera setmana i cada persona porta un fragment que ha escollit per a llegir-lo en veu alta i explicar per què li ha estat especialment significatiu. El diàleg es va construint a partir d'aquestes aportacions. Els debats entre diferents aportacions es resolten només a través d'arguments. El coordinador aprèn tant o més que l'alumnat. Persones sense cap titulació acadèmica descobreixen una nova autoestima en veure que poden ensenyar coses al professor i que aprenen molt conversant entre elles. De cop, deixen de ser receptores passives de coneixements i es posen en actitud activa generant-los.

Les tertúlies es desenvolupen a través de l'aprenentatge dialògic entre els/les participants. Seguint les investigacions més importants de l'actualitat al món, es considera que totes les persones tenen la mateixa capacitat per a participar en un diàleg igualitari i el dia a dia del grup demostra que és així quan es confia que pot aconseguir-se.

Les tertúlies literàries parteixen de l'aprenentatge dialògic, que es construeix sobre reflexions, debats i argumentacions, però també sobre les experiències de la vida quotidiana de tots els participants. Els principis que el fan possible són:

diàleg igualitari
 intel·ligència cultural
 transformació
 dimensió instrumental de l'educació
 creació de sentit
 solidaritat
 igualtat de diferències

En els darrers anys, una sèrie de ràpids processos ens han conduït a l'era informacional, caracteritzada pel lloc central que ocupen el coneixement i el processament de la informació. L'educació, en aquest context, s'ha convertit en l'eina de lluita contra les desigualtats culturals, derivades de la possibilitat, o no, d'accedir a n'aquesta informació. I el diàleg igualitari desenvolupa la capacitat que té tota persona de seleccionar i processar informació.

Des de FACEPA s'està portant a terme un projecte de promoció de les tertúlies literàries amb la finalitat d'assolir una sèrie d'objectius que fonamenten l'entitat: la lluita contra les desigualtats socials a partir de l'educació i la promoció de la participació.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL BUENA MARCHA... PERO EN COMUNICACIÓN.

TÍTULO:

AUTOR/S
AUTOR/ES:

María Belén Santiago López (Trabajadora Social y Monitora de la asociación Senda msde) y Juan Angel Barajas Martínez (Pedagogo y técnico de Senda msde)

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN:

Asociación Senda msde

RESUM
RESUMEN:

La ponencia plantea una experiencia vivida y trabajada en el seno de una asociación educativa y de tiempo libre, utilizando el soporte de una cinta de vídeo para recoger, durante sus 7 minutos, las reflexiones que se plantea un grupo de jóvenes sobre los problemas en la comunicación interna dentro de un contexto asociativo que dificultan la progresión y/o la concreción de objetivos e iniciativas.

La situación que en el vídeo se desarrolla, muestra, utilizando el símil de los vectores, una reflexión sobre la incongruencia entre la comunicación deseable en el tiempo libre, como planteamiento educativo y la propia realidad vivida en el propio contexto asociativo que provoca la reflexión. Todo ello sin perder de vista que la comunicación implica, necesariamente, una relación interpersonal, donde intervienen emociones, sentimientos, motivaciones...

En octubre de 1993, un grupo de jóvenes se plantea la necesidad de analizar las relaciones comunicativas infructíferas que se estaban produciendo entre personas que tenían responsabilidades en el equipo directivo y en otras áreas de la asociación (trabajo de base). En este contexto, se plantea la necesidad de analizar colectivamente el asunto entre diversos responsables de área, para lo cual elaboran un vídeo, como soporte documental, que se presenta a un foro de debate para encauzar las problemáticas detectadas.

La ponencia consta de cinco partes:

Sinopsis

Contexto

Idea base-punto de partida

Fuerzas en distintas direcciones (Teoría de los vectores: fuerzas opuestas, convergentes y paralelas)

Propuestas para el avance.

La duración de la ponencia será de unos 20 minutos para exposición y comentario de la experiencia, 7 minutos de visualización de vídeo y 8 de aclaraciones, comentarios y preguntas

MATERIAL NECESARIO:

Televisión, reproductor de vídeo VHS (o similar), mando a distancia y retroproyector.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL

TÍTULO: **IDENTITAT I INTERCULTURALITAT**

AUTOR/S

AUTOR/ES:

GREDI (Grup de Recerca en Educació Intercultural). Aquest equip està integrat per les següents persones: Margarita Bartolomé Pina (Coordinadora), Flor Cabrera Rodríguez, Jaume Del Campo Sorribas, Julia Victoria Espín López, Mª Ángeles Marín Gracia, Mercedes Rodríguez Lajo, Mª Pau Sandín Esteban i Marta Sabariego Puig.

CENTRE O INSTITUCIÓ

CENTRO O INSTITUCIÓN:

Facultat de Pedagogia. Universitat de Barcelona. Departament MIDE.

RESUM

RESUMEN:

El Grup de Recerca en Educació Intercultural ha realitzat diversos projectes d'investigació i formació del professorat en l'àmbit de l'educació intercultural durant els últims vuit anys. La nostra línia de treball ha pretès respondre a les demandes que des de l'escola i la societat es realitzen per atendre a una població escolar cada vegada més diversa, articulant la vessant investigadora amb la innovació i la pràctica docent. Així doncs, en aquesta comunicació volem presentar l'estudi que el GREDI ha desenvolupat durant els anys 1996-98, relacionat amb "l'atenció a la diversitat" i, en especial, amb la diversitat cultural, un principi vertebrador de l'acció educativa.

La recerca titulada "Avaluació d'un programa d'educació intercultural: desenvolupament de la identitat ètnica i cultural a la Secundària a través de l'acció tutorial" va suposar la implicació d'un grup de professorat de cinc instituts d'educació secundària de Barcelona i d'una escola pública a nivell de setè d'EGB que aplicaren a les aules un programa d'acció tutorial relacionat amb la identitat ètnico-cultural. Aquest programa, en línies generals, pretén desenvolupar íntegrament a la persona, potenciant la seva auto-estima, el coneixement de si mateix i fomentant el respecte per la diversitat cultural.

El professorat va participar activament en aquesta iniciativa, aportant el seu coneixement sobre l'alumnat i la realitat dels seus centres i va poder compartir la pròpia experiència amb d'altres companys/es en i a través d'un Seminari formatiu que va acompanyar tot el procés.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL
TÍTULO: DE L'EDUCACIÓ INTERCULTURAL A L'EDUCACIÓ PER FORMAR CIUTADANS.

AUTOR/S
AUTOR/ES: Núria Llevot Calvet

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN: Departament de Pedagogia i Psicologia
 Universitat de Lleida

RESUM
RESUMEN:

La preocupació pel multiculturalisme és un fenomen relativament recent. Aquesta atenció, segons Jordán (1998) només s'inicia en el moment en què una societat determinada comença a percebre la seva realitat com un problema que reclama alguna solució per tal de mantenir la cohesió social. D'aquí se'n desprèn la necessitat de preparar als futurs ciutadans per viure en una societat realment pluricultural, proporcionant-los un bagatge d'aptituds i d'actituds necessàries per viure-hi de forma enriquidora i oberta.

L'educació intercultural és una expressió poc utilitzada en els països anglosaxons però ha pres forma a França i al Quebec -en aquest últim com resposta als perills que comportava el multiculturalisme en la seva versió de mosaic i com reacció al que es va definir com multiculturalisme al Canadà (Llevot i Garreta, 1999). Encara que com afirma McAndrew (1995) les dues expressions sovint defineixen la mateixa realitat.

Al Canadà, concretament al Quebec, l'interculturalisme fica l'accent sobre la necessitat de tenir en compte la cultura dels altres, aprendre a conèixer i a comunicar-se per part de tots els membres de la societat (majories i minories). Valorant les relacions entre diferents grups socials que la componen. Dins d'aquest context s'ha de tenir en compte la cultura dels altres, aprendre a conèixer-se i a comunicar-se per part de tots. La societat del Quebec valora les relacions entre els diferents grups socials que la componen i preconitza la plena participació en la definició d'aquesta (Llevot i Garreta 1999). En aquest context la ideologia de la interculturalitat es defineix a partir de les nocions de convergència cultural i de la cultura pública comuna (Helly, 1996). Aquesta ideologia, que és vista sovint com la resposta al multiculturalisme social i escolar del Canadà, emfasitza l'afirmació del seu caràcter francòfon i insisteix en la comunicació entre els membres de les diferents cultures i la necessitat d'integrar els nousvinguts a la societat d'acollida (Gérin-Lajoie, 1995).

Partint d'aquesta situació i d'un interès personal per conèixer l'evolució del concepte d'educació intercultural i especialment de les pràctiques que d'una política així definida han sorgit, ens plantegem realitzar una anàlisi del seu desenvolupament. Paral·lelament, per la proximitat i implicació, realitzarem un estudi similar a Catalunya.

Aquestes dues realitats han estat, últimament comparades, a nivell lingüístic, encara que no es caracteritzen per tenir un volum semblant d'immigrants, per ser semblant la presència d'autòctons, etc. Però, resulta molt interessant, des de la nostra òptica, l'evolució que ha realitzat aquesta província canadensa en els últims vint anys i els desafiaments que ha tingut així com els que es creu que haurà d'afrontar. Això permet analitzar les respostes donades a les dues situacions semblants i al mateix temps preveure alguns dels reptes educatius que haurèm de plantejar-nos.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL "UNA RADIO EN LA ESCUELA"
TÍTULO:

AUTOR/S Mª ANTONIA TRUJILLO EGUILITA
AUTOR/ES: ANA LUISA LÓPEZ MUÑOZ

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN:

ESCUELA DE EDUCACIÓN INFANTIL "LAS DORADAS".
 CONSEJERÍA DE EDUCACIÓN Y CULTURA. COMUNIDAD DE
 MADRID.

RESUM
RESUMEN:

JUSTIFICACIÓN DEL PROYECTO:

Este proyecto nace de la idea consensuada del Equipo Educativo de la Escuela de Educación Infantil "Las Doradas", dónde se observa la necesidad de crear un cauce de participación más activa de las familias y donde el eje primordial sea la comunicación basada en las técnicas audiovisuales como, por ejemplo, un taller de radio o vídeo.

Puesto que la familia es el primer entorno educativo de los niños-as y también el principal, al cuidarlos, jugar con ellos, interpretar sus ideas y atenderlos, al valorar sus logros, los padres demuestran afecto y confianza en ellos y éstos se sienten queridos, seguros y competentes.

La relación activa de los padres con los hijos crea situaciones que permiten el desarrollo, la comunicación, el descubrimiento y aprendizaje, así como la acción y el crecimiento personal de los niños-as. Además, dado que los padres aportan una acción más estable y continuada, su papel educativo es más significativo. No obstante, observamos, que las familias encuentran ciertas limitaciones en su función educativa. Estas limitaciones son: el mundo laboral, la incorporación más activa de la mujer al mercado de trabajo, las incompatibilidades de horarios escuela- familia- trabajo. Por eso tienen que recurrir a la Escuela Infantil que les puede proporcionar a los niños contactos con otros niños.

Esta propuesta está enmarcada dentro del aprendizaje planificado correspondiente al Proyecto Educativo de la Escuela: el Centro Educativo un lugar de socialización entre los niños, donde se adquieren hábitos, actitudes, comportamientos, etc... que capacitan para ser miembros de un grupo; es un lugar de desarrollo porque tanto su organización como su personal educativo han de ofrecer un estímulo que permita desarrollar todas las capacidades de los niños.

Vemos pues, que la familia y la escuela comparten y trabajan por un objetivo común: la mejor educación para los niños. Por ello, el primer paso y quizás el más importante será que ambas instituciones familia-escuela se pongan de acuerdo y aúnen esfuerzos para que, de este modo, puedan aprovechar mejor sus respectivos recursos y complementarse. No debe haber criterios opuestos o actitudes contradictorias entre los adultos que influyen en la educación de los niños, pues una de sus necesidades básicas es la estabilidad, que significa la continuidad, regularidad, y coherencia. Para lograrlo es necesario el diálogo entre la familia y la escuela, un intercambio franco y abierto pero siempre desde el respeto y la colaboración. Desde el marco legal, los padres tienen el derecho constitucional, compartiendo con profesores y alumnos, a intervenir en la gestión y control de los Centros Educativos sostenidos por la Administración Pública.

La L.O.D.E. establece los términos de esta intervención a través de las A.P.A.s y Consejos Escolares. Este reconocimiento legal se traducirá en resultados concretos y eficaces cuando los padres participen activamente en dichos cauces establezcan canales propios de comunicación.

El acercamiento de los padres a los Centros Educativos a través de los que establece la Ley y otros no específicos, debería facilitar enormemente el trabajo de los educadores.

Los padres pueden y deben proporcionar a los profesores información relevante sobre sus hijos, que sirva para dar contenido al trabajo que con ellos se desarrolla, al mismo tiempo que los educadores pueden orientar la intervención de los padres según la evolución de los niños.

Por otra parte, los padres poseen recursos, técnicas y conocimientos que pueden poner a disposición del Centro Educativo, colaborando en el aula, en talleres, apoyando salidas organizadas.

En cualquier caso, los puntos de vista de los padres, sus valores y afecto, pueden enriquecer, en gran medida, la vida de la escuela.

Después de esta justificación podemos decir que dada esta necesidad de comunicación entre familia y escuela se observa que las vías de comunicación existentes y más frecuentes a veces resultan escasas e insuficientes. Nos preguntamos: ¿cómo paliar esta necesidad?.

Este Equipo Educativo propone un proyecto en donde las familias pueden tomar parte activa en la comunicación e información, integrándose de esta forma dentro del proceso.

De ahí surge la idea de elaborar un Proyecto de Radio en el que un grupo alternativo de padres con la ayuda de un coordinador (educador), informe al resto de familias y equipo que componen el conjunto de la Escuela, de las distintas actividades, talleres, cuentacuentos, informaciones, magazines, poemas y canciones, un espacio de humor, ..., además de un pequeño noticiario.

OBJETIVOS GENERALES:

2.1. OBJETIVOS PARA LAS FAMILIAS:

- a) Ofrecer un espacio de relación e intercambio de experiencias e inquietudes.
- b) Participar e implicarse activamente en la vida escolar mediante intercomunicación y colaboración.

2
 Congrés
 L'educació és la clau
 Barcelona
 7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
 La educación es la clave
 Barcelona
 7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
 lliures
 Comunicaciones
 libres

TÍTOL
 TÍTULO: JOVENES EN LA RED

AUTOR/S
 AUTOR/ES: Crocifissa Di Giovanna

CENTRE O INSTITUCIÓ
 CENTRO O INSTITUCIÓN: Comune di Palermo, Ripartizione Attivita' Sociali.

RESUM
 RESUMEN:

Jovenes en la red es un proyecto ideado y elaborado por l'Asistente Social Crocifissa Di Giovanna que trabaja por el ayuntamiento de la ciudad de Palermo.

TEMAS:

- 2) Educacion, formacion y trabajo como herramientas de cohesion social
- 7) Educacion y cultura, artes plasticas musicas cine teatro, por lo tocante a la musica y al teatro.

El proyecto se refiere a todos los chicos entre los 14 y los 21 anos y comprende los barrios de *Cruillas Cep Uditore* y *Passo di Rigano*. Se ha desarrollado en tres areas en las que trabajan psicologos pedagogistas voluntarios, monitores y educadores.

1. Area educativa

Hay un "*Piano local de la joventud*", es decir un espacio donde los chicos pueden encontrarse, hablar, confrontarse, jugar juntos. Tienen tambien la disposicion de una ludoteca y de un campo de football. En las reuniones pueden cambiarse ideas y experiencias, participar como protagonistas a la vida social en manera activa abierta y propositiva.

Tambien en el "*circulo magico*" hay la posibilidad de decir libremente lo que se piensa. Hay grupos de oyda y prevencion. Se ha actuado asi una confrontacion sobre los deseos, los problemas, las oportunidad y sobre la calidad de la vida en el barrio. Tambien los grupos estan abiertos a las familias aci que el "circulo magico" implica los adultos y los acerca a los problemas juveniles.

2. Area formacion-trabajo

Dividido en dos partes, una nombrada "Arte y oficio" que ha permiso a 5 chicos de ser inseridos en talleres artesanos donde pueden aprender un trabajo y construir asi una alternativa por el futuro.

La otra area es "Dal dire al fare" o sea la posibilidad que las ideas se transformen en echos. Por medio de unos talleres artesanos los jovenes pueden stimolare la creatividad y tomar experiencias.

3. Area tiempo libre

"Scuola di Cabaret" es una oportunidad por los mas creativos, por quien quiere ser actor. Por ellos se ha previsto un taller teatrale que acaba en un espectaculo, una oportunidad unica que ha ayudado los chicos a expresar las partes de si mas escondida.

"Non solo rap" se ha movido en la misma direccion, es de echo un taller musicale donde se escribe y se canta a ritmo de rap la realidad y las esperanzas que esta sea mejor.

Como el mismo nombre dice **Jovenes en la red** ha dado l'oportunidad a unos jovenes de ser protagonistas de su misma vida, coordinando todos los recursos de los barrios. Por esta razon antes de empezar se hizo una investigacion por hacer un mapo de los servicios, de las istituciones y del los puntos de reunion de los chicos, todos aprovechados luego como espacios para las actividades del proyecto.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL
TÍTULO: "L'AQUÀRIUM DE BARCELONA: EL FONTS DEL MAR MÉS APROP DEL CIUTADÀ"

AUTOR/S
AUTOR/ES: Elena Boadas

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN: Departament d'Educació. L'Aquàrium de Barcelona - Mundo Submarino, SA.

RESUM
RESUMEN: Moll d'Espanya del Port Vell, s/n. 08039 - Barcelona.

El setembre de 1995, L'Aquàrium de Barcelona, promogut per Mundo Submarino, SA, va obrir les seves portes al públic com a centre lúdic-educatiu. En aquells moments, tan sols era una gran il·lusió, un gran interrogant i una gran instal·lació. Des d'aleshores, l'esforç i el treball de tot un equip, ha fet possible que L'Aquàrium s'hagi consolidat com un dels centres més emblemàtics de la ciutat. I, avui en dia, ja no és tant sols la il·lusió d'un equip sinó que és la il·lusió dels més de 5 mil·lions de persones que ens han visitat.

L'Aquàrium de Barcelona, és un aqüari de darrera generació, i està considerat com un dels aqüaris més grans d'Europa i més important del món en temàtica Mediterrània. Més de 4,5 milions de litres d'aigua, 14 aqüaris que representen comunitats mediterrànies, 7 aqüaris que representen comunitats tropicals i 8000 exemplars d'organismes marins de 300 espècies diferents, entre les quals trobem els taurons, fan que el visitant pugui gaudir d'una experiència única.

L'objectiu que el defineix està dividit en tres línies d'actuació: entretenir, divulgar i educar al públic donant a conèixer el meravellós i desconegut fons del mar.

Plantejar-se aquestes tres línies d'actuació respon a una necessitat social, el fons del mar és desconegut per a molts i s'ha convertit en un gran abocador. Per aquesta raó, L'Aquàrium va més enllà d'una bona mostra d'aqüaris perquè la gent els contempli i s'ho passi bé. La seva intenció és apropar el coneixement del fons del mar a tot el seu públic visitant, perquè d'aquesta manera, pensi que val la pena protegir-lo.

En definitiva, el què es pretén des de L'Aquàrium, és contribuir a l'educació i sensibilització del públic vers la conservació i protecció del medi marí, seguint una premisa ben clara: "Conèixer per estimar i estimar per protegir". Les diverses actuacions que es fan des de L'Aquàrium (conferències, exposicions, publicacions, activitats per a escolars, campanyes de sensibilització, etc.) van sempre en aquesta línia.

Tenint en compte aquest fet, hem considerat oportú presentar en el marc d'aquest congrés sobre: "El Projecte Educatiu de Ciutat. L'educació és la clau", la contribució educativa que fa L'Aquàrium a la ciutat.

L'Aquàrium de Barcelona ha fet una aposta clara vers l'educació al considerar-ho un punt definitori en la seva línia fundacional. Entenem que l'educació és el què, en definitiva, dona un sentit més ple a un projecte com el nostre. Però cal tenir en compte que parlar d'educació en una institució d'educació no formal, no és parlar tan sols d'activitats per a estudiants. El seu sentit és molt més ampli, és tota una filosofia, una manera d'entendre i de desenvolupar el dia a dia, tenint en compte l'amplitud i diversitat del tot el públic visitant. I és per aquesta raó, que som conscients que en un centre tan visitat com L'Aquàrium la nostra responsabilitat educativa vers el ciutadà és una exigència.

En aquesta comunicació, s'explicarà el paper que juguen els protagonistes de L'Aquàrium (el mar, el públic i la instal·lació), en el diàleg que fonamenta la nostra línia educativa i les diverses actuacions que realitzem.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL **Ensenyem Sant Martí. Programa d'itineraris educatius**
TÍTULO:
AUTOR/S **Dolors Baqué, Núria Bosom , Olga Camps, Carolina Chifoni i Flores. Laura**
AUTOR/ES: **Perez**
CENTRE O INSTITUCIÓ **Arxiu Municipal del Districte de Sant Martí**
CENTRO O INSTITUCIÓN: **Barcelona**
RESUM
RESUMEN:

El curs 1998-99 el Districte de Sant Martí amb el suport de l'Institut Municipal d'Educació i coordinat per l'Arxiu Municipal ha iniciat un cicle d'itineraris que sota el nom "Ensenyem Sant Martí" pretén apropar als nois i noies dels centres escolars del Districte i de la resta de la ciutat els espais, els espais, edificis i els monuments i altres elements significatius i evocadors del passat i present del territori. Alhora prenen consciència i aprenen a valorar el patrimoni històric i cultural del Districte Sant Martí.

La proposta d'aquest itineraris parteix de l'experiència de dos cursos anteriors d'organitzar un cicle d'itineraris per al professorat, conjuntament amb l'Arxiu Municipal del Districte i el Centre de Recursos Pedagògics , i la demanda dels mestres d'adaptar aquests itineraris per als nois i noies.

Els quatre itineraris proposats estan dirigits a alumnes de primària (5è i 6è) ESO , Babxillerat i Escoles d'Adults . Cada itinerari ha estat dissenyat al voltant d'un centre d'interès relacionat amb les característiques més rellevat del territori

El Clot, coneguem-ne el nucli històric

Aquesta passejada al voltant de la plaça de Valentí Almirall i els seus entorns té com a centre d'interès l'Administració municipal i els serveis que ofereix als ciutadans i ciutadanes.

El Poblenou, al voltant de la rambla

El passeig per la rambla del Poblenou permetrà conèixer el procés d'urbanització i industrialització de mitjans del segle XIX, i les institucions que van néixer a conseqüència d'aquest procés per millorar la vida dels obrers.

Sant Martí Vell: de l'agricultura als polígons

El barri de la Verneda, antic nucli rural del municipi de Sant Martí de Provençals, permetrà treballar aquest passat agrícola a partir dels testimonis que han arribat fins avui.

La Via Olímpica, més a prop del mar

Aquest recorregut permetrà donar a conèixer un territori que va ser dissenyat amb motiu dels Jocs Olímpics del 92 en una antiga zona industrial del barri del Poblenou coneguda com Icària.

Els recorreguts, d'una durada aproximada de dues hores, es fan a peu i inclouen una visita a l'interior d'un edifici a cada recorregut. Els alumnes van acompanyats per una historiadora especialitzada que fa les explicacions i atén els dubtes dels nois i noies. A cada alumne se li fa entrega d'un dossier didàctic on consten els punts del recorregut i un seguit de suggeriments didàctics uns per realitzar durant l'itinerari i d'altres per fer a l'aula.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL
TÍTULO:

LOS RESÍDUOS URBANOS COMO RECURSO PARA EL ARTE
EL ARTE COMO RECURSO PARA LA EDUCACIÓN AMBIENTAL

AUTOR/S
AUTOR/ES:

MARTA SORIANO

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN:

9 ART

RESUM La ciudad se considera un asentamiento socialmente dinámico, provocador del desarrollo de nuevas ideas en diversos ámbitos y motor básico de los procesos de cambio cultural. Es en las ciudades donde tienen lugar los desafíos de futuro.

RESUMEN: desarrollo de nuevas ideas en diversos ámbitos y motor básico de los procesos de cambio cultural. Es en las ciudades donde tienen lugar los desafíos de futuro. En Barcelona, al igual que en otras muchas grandes ciudades, estamos viviendo lo que ya se denomina "crisis de las basuras" - La producción de residuos en la sociedad industrial, y como consecuencia del desarrollo económico y tecnológico, ha ido incrementándose a un nivel astronómico. Por ejemplo, en Cataluña cada habitante produce al año unos 500 kg. de basura. Esto está generando muchísimos problemas.

En el año 2050 seremos 10.000 millones de personas. ¿Viviremos hacinados en ciudades cada vez más grandes y deshumanizadas, consumiéndonos en nuestra propia basura? Científicos y ecologistas han dado el "grito" de alarma denunciando que ha empezado la cuenta atrás de la destrucción del planeta si no se adoptan nuevos hábitos de consumo. Hemos entrado en un sistema que no se adapta a los criterios de sostenibilidad ambiental. El futuro pasa, inevitablemente, por la toma de conciencia de la limitación de nuestros recursos naturales y de la necesidad de buscar una solución económicamente viable, para todo aquello que tiramos. Como educadora y como artista plástica, presento un proyecto de actividades de educación ambiental a través de la difusión de nuevas propuestas artísticas y creativas directamente vinculadas con el medio ambiente. Como seres humanos, estamos obligados a utilizar la palabra como vía de expresión y de educación. Las palabras no logran transmitir todo su contenido en forma plena. ¡NO LIMITEMOS LOS RECURSOS DE LA EDUCACION!

¿Cuál es la razón de ser esencial del arte? Sin duda su finalidad expresiva, la comunicación de valores, su transmisión como lenguaje, y no únicamente la emoción estética.

El arte es una excelente y poderosa vía de educación y de comunicación. El arte es una de las formas de expresión más importantes para entender una época.

Este final de siglo XX es, tanto para el arte como para el reciclaje, una época de innovación y experimentación. Culmina un largo proceso de maduración y es también el inicio de una nueva etapa. Propongo un estilo de arte donde el mundo del reciclaje y la obra plástica se enlazan. La creación artística puede aprovechar, como primera materia, los residuos urbanos: dignificarlos, transformarlos, reutilizarlos, darles nueva vida y, al mismo tiempo, ayudar a reducir el excesivo volumen de basuras que hacen necesarias instalaciones tan problemáticas para el medio ambiente. La búsqueda del equilibrio ecológico pasa por una disminución de la proliferación de residuos y por que todo ciudadano, ya desde la etapa escolar, sea debidamente informado, motivado, estimulado, en una palabra, EDUCADO. En el ámbito interno de nuestras sociedades debemos adoptar un compromiso común en favor de la educación ambiental, porque no, también a través de la vía artística.

Una obra de arte es al mismo tiempo una realidad estética y un hecho social: uno más de los lenguajes que utiliza una sociedad para expresarse, afirmar o condenar. Puede fortalecer las tradiciones, enriquecerlas, cuestionarlas, e incluso contradecirlas.

No se trata simplemente de una actividad lúdica. Mi trabajo tiene una finalidad social. Es una reflexión sobre el consumismo exacerbado que impregna a los países más desarrollados de nuestro planeta, sobre las consecuencias de la industrialización, y del desarrollo económico-tecnológico, sobre ... "la otra cara de la moneda".

La escuela no es el único lugar donde se puede hacer cultura. La inquietud y la preocupación por la calidad educativa no es únicamente patrimonio de los profesionales de la educación. Toda la ciudad se debería convertir en un esfuerzo de civilización con los productos urbanos que ayuden a educar. Los ciudadanos de Barcelona nos encontramos ante una gran oportunidad para revertir este proceso de crisis en el que nos hallamos sumergidos y empezar a apostar por alternativas viables en el campo de la educación ambiental. Propongo exposiciones itinerarias de obras de arte elaboradas a base de materiales de desecho, que inviten a la sociedad a una reflexión, que ayuden a percibir este desorden que se está produciendo y que, en consecuencia, se adopte una actitud frente a ello.

Hacer la ciudad sostenible quiere decir cambiar las pautas que hemos heredado del pasado. Es tan posible como necesario poner unas bases de sostenibilidad para nuestra ciudad, nuestro futuro y el de nuestra ciudad, está en nuestras manos

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL **EL CAMI DE L' AIGUA**

TÍTULO:

AUTOR/S **Maria Rosa Obiols**
AUTOR/ES: **Montse Vallmitjana**

CENTRE O INSTITUCIÓ **Associació Aigua per al Sahel**
CENTRO O INSTITUCIÓN:

RESUM
RESUMEN:

"Aigua per al Sahel" es una associació no governamental que te com a fita la cooperació amb els habitants dels països sahelians, principalment amb Burkina Faso on hem col.laborat en la construcció de 48 pous com a medi de lluitar contra la sequera i la desertització.

Des de el seu inici (1991) Aigua per al Sahel ha tingut com objectiu primordial la difusió de la riquesa cultural i els valors humans dels pobles del Sahel. Amb aquesta finalitat hem organitzat a molts llocs de Catalunya exposicions i manifestacions artístiques. A Barcelona hem promogut conferències, debats i visionats de video a Centres Cívics(Casal de Sarrià, Can felipa, la Taxonera i altres) i Institucions educatives (Escoles, Instituts i Universitats).

La influència dels mitjans de comunicació ha contribuït a la percepció negativa del continent africà per part d'una gran part de la població. ILs imatges de fam, guerres, violència i catàstrofes provoquen una compassió immediata, però no eduquen ni fomenten una solidaritat continuada. Massa sovint les notícies d'epidèmies i cops d'estat oculten l'energia, el coratge i els esforços realitzats per milers d'agrupacions rurals i de joves i dones que lluiten per sobreviure en condicions adverses. Aquets són els temes tractats pel documental GI-SRA, el camí de l'aigua produït per Aigua per al Sahel, amb l'ajut de l'Ajuntament de Barcelona. La pel.lícula de trenta minuts de duració intenta donar una visió de la vida quotidiana, basicament en el medi rural, a Burkina faso. Enfatitza la necessitat de l'aigua en aquella zona, tracta de la situació de la dona burkinabesa, alhora que presenta activitats creatives com poden ser la construcció d'instruments i la producció de teixits artesanals, ceràmica, batiks, etc. Finalment questiona també les dificultats de la cooperació.

Creiem que el Projecte Educatiu de Ciutat ens ofereix un marc idoni per presentar i compartir les nostres experiències amb diferents grups i entitats ciutadanes. El contingut del nostre projecte està relacionat amb el tema número cinc de la Presentació d'Experiències: Cooperació, desenvolupament i educació.

La ponència inclouria la presentació del projecte en curs que, també amb la col.laboració de l'Ajuntament de Barcelona, implica un treball directe amb escolars, amb l'objectiu final d'una publicació amb participació d'alumnes.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL **A Comparative Analysis of University Education in Spain and the United States**
TÍTULO: **States**

AUTOR/S **Jessica L. Cyronek**
AUTOR/ES: **Dawn DeBord**

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN: **Rotary International, United States**
La Universidad de Zaragoza
La Universidad de Sevilla

RESUM
RESUMEN:

Education shapes and multiplies potential, it affords not only who we are, but what we are capable of becoming. The University plays a pivotal role in the development of that potential. For the student, the University functions as a mechanism for personal growth as well as professional development. From a psychological perspective, university education is an important transition into adulthood. It is as important academically as it is socially and psychologically. It is our purpose to compare and analyze the university experience in both the United States and Spain; an important comparison between two countries committed to excellence.

It is our proposal to analyze the university experience and its importance from a sociocultural perspective. A comparison by form, function and purpose. The fundamental goal, to educate and prepare students, remains central in university learning between Spain and the United States. However, the means unto that end are as different as they are diversified between the two countries. While in Spain, the community and support mechanism of the family remains intact throughout the college experience. In the United States, the university is a center to realize individual growth away from the family. Competition is accentuated and the university, not the family, assumes the role of the social support mechanism. This fundamental difference in purpose can be found from tuition expenditures to athletics to admission standards.

As educators we have had the unique opportunity through Rotary International to study and experience university systems in both the United States and in Spain. We would like to share and present these experiences along with our research as to the differences and similarities that exist in these two outstanding yet uniquely different systems.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL **ARQUITECTURA , SALUT I MEDI AMBIENT**

TÍTULO:

JOSEP BERNADO SUBIRA

AUTOR/S

AUTOR/ES:

STUCOM , CENTRE D'ESTUDIS

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN:

RESUM
RESUMEN:

STUCOM, Centre d'Estudis, a través d'un equip de professors, alumnes i el suport logístic de l'Arxiu Municipal del districte de Ciutat Vella amb col.laboració amb ciutats de França, Finlàndia, Polònia i Itàlia ha dissenyat un treball de l'estudi comparatiu a través de trobades amb els habitants d'aquestes ciutats d'analitzar la influència de la contaminació en tres barris de la Ciutat, en relació a la salut dels ciutadans, urbanisme i medi ambient. Els barris estudiats són: Ciutat Vella, l'Eixample i Vila Olímpica. Ciutat Vella, proporciona molta informació sobre l'evolució de Barcelona(urbanisme i condicions de vida); constitueix un exemple de la manera com actualment millora el nivell de vida dels ciutadans, mitjançant la remodelació del barri. Es creen espais oberts i zones verdes, millorant l'habitatge.

L'Eixample és un barri que mostra el creixement d'una ciutat, amb un urbanisme propi d'una gran ciutat de mitjans del segle XIX, que permet la integració de l'antiga ciutat amb els pobles que l'envolten: Gràcia, Sants etc. Per nosaltres és important perquè és la ciutat moderna per excel.lència. Malgrat ésser un barri burgès ho ha pogut escapar de l'impacte negatiu de l'excés de població i el problema que això representa; cal recordar l'epidèmia de tifus del 1914 provocada per l'aigua.

La Vila Olímpica permet contemplar la transformació d'un barri obrer i de fàbriques en un barri nou d'habitatges obert al mar. Les Olimpíades fou la causa de la transformació que ha donat com resultat un barri modern, que representa una nova tendència urbanística, millorant notablement les condicions de vida dels habitants.

El treball pretén analitzar l'impacte ecològic en els tres barris esmentats des de la realitat científica però també des de la visió humana del ciutadà.

Els nostres alumnes, han fet una revista en primer lloc, un vídeo i posteriorment un CD de divulgació del treball; conjuntament amb els alumnes del centre d'estudi de les ciutats Europees esmentades.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL
TÍTULO: ENSENYAMENT DE LA BIOLOGIA. NOVES FRONTERES

AUTOR/S
AUTOR/ES: Francesc Pérez García

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN: Col·legi de Biòlegs de Catalunya

RESUM
RESUMEN:

L'ensenyament superior de la Biologia a la ciutat de Barcelona es centra als estudis de la Llicenciatura de Biologia i Bioquímica de la Universitat de Barcelona i de la Llicenciatura en Biologia de la Universitat Pompeu Fabra amb uns plans d'estudis amplis que abarquen molts àmbits de la biologia. Els estudis de Biologia donen accés a una sèrie d'activitats professionals a diferents àrees com són la docència, la sanitat, el medi ambient, la investigació, l'alimentació, entre altres.

Actualment la societat demana informació als biòlegs sobre temes mediambientals com el canvi climàtic, l'efecte hivernacle, la contaminació, els residus, la pluja àcida, la deforestació o els relacionats amb la biotecnologia com les implicacions del projecte genoma humà i la clonació. Cal que reflexionem sobre cap a on va la biologia actual, ja que es clau fer arribar amb rigor tots aquests coneixements científics així com els problemes ètics que generen a la població en general, que és tota la comunitat educativa potencial, sent això, en part, reponsabilitat dels biòlegs.

La societat ha de tenir un desenvolupament sostenible que permeti la supervivència de l'home i les demés espècies de la Terra, ara i en futures generacions. La capacitat de la Terra té límits i no pot ampliar-se indefinidament, per això s'hauria d'intentar aturar el gran creixement demogràfic, que farà que la població humana no s'estabilitzi fins arribar a 10.000 milions. Això suposa el perill de perjudicar a la Terra de forma irreversible si continuem amb el tipus de desenvolupament actual, no sostenible.

Algunes de les accions a considerar i avalades per la Unió Internacional per a la Conservació de la Natura (UICN), Programa de les Nacions Unides per al Medi Ambient (PNUMA) i el Fons Mundial per a la Natura (WWF) per un desenvolupament sostenible són:

1. Construir una societat sostenible establint noves estratègies pel desenvolupament .
2. Respectar i cuidar la comunitat dels éssers vius.
3. Millorar la qualitat de vida humana tant a la salut com amb l'accés a l'educació a tota la població.
4. Conservar la vitalitat i biodiversitat de la Terra.
5. Mantenir-se dintre de la capacitat de càrrega de la Terra.
6. Modificar les actituds i pràctiques personals.
7. Revisar l'estat de l'educació ambiental i integrar-la en els programes educatius a tots els nivells.
8. Instituir un ampli sistema de dret ambiental i fer-lo complir.
9. Reduir la utilització de combustibles fòssils i utilitzar fonts d'energia renovables.
10. Promoure l'estalvi energètic.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TITOL **SEMINARI PERMANENT D'EDUCADORS/ES PER LA PAU. UN COMPROMÍS**
TITULO: **EDUCATIU EN UNA UNIVERSITAT URBANA.**

AUTOR/S **Carme Romia**
AUTOR/ES: **Coordinadora del Seminari Permanent d'Educadors/es per la Pau (SPEP)**

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCION: **FACULTAT DE FORMACIÓ DEL PROFESSORAT**
UNIVERSITAT DE BARCELONA

RESUM
RESUMEN:

Tradicionalment s'ha acusat la universitat de restar molt al marge de la realitat i de les necessitats socials del context on s'ubica, la ciutat en el nostre cas, de romandre en una mena de "torre de marfil" on un mal entès predomini de la "teorització" l'allunya del compromís de servei que hauria de tenir envers la societat que, en darrer terme, la sosté. D'aquí la pregunta que encapçala aquest treball. Però, ¿es tracta d'una acusació justa?

Pensem que en bona mesura sí que ho és. De fet en molts àmbits universitaris ha imperat durant molt de temps una visió de la relació teoria-pràctica que ha supeditat aquesta segona a la primera. Tampoc la molt citada "endogàmia universitària" facilita el diàleg entre aquests dos móns: el de la teorització i el de la pràctica educativa. D'altra banda el propi funcionament intern de la universitat encara està lluny d'incentivar entre el professorat les tasques que comporten un compromís educatiu, i per tant, social, en la actuació, la innovació i la recerca educativa.

Ara bé. Un cop reconegudes les limitacions per establir lligams efectius amb la realitat educativa del seu entorn, també és just reconèixer que, malgrat tot, ja fa molt de temps que hi ha institucions universitàries, grups i persones amb iniciatives pròpies que han lluitat amb èxit per superar les limitacions assenyalades. I aquest compromís ha donat fruits més que notables. És per això que volem portar aquesta ponència al terreny del concret per fer una breu anàlisi d'algunes d'aquestes experiències dutes a terme per grups de treball sorgits de la Facultat de Formació del Professorat de la Universitat de Barcelona

Amb més detall es presenten les experiències dels Centres de Recursos Educatius i d'Investigació de Sants i de la Vall d'Hebron (CREISANTS i CREIMUNDET) com a un model d'integració de "servei, docència i recerca"; del Centre de Recerca en Educació d'Adults (CREA) com a un model d'apropament crític a l'acció educativa que destaca la implicació que hi tenen els diferents agents socials; també de l'Aula de Poesia de Barcelona, per ser un model de dinamització cultural de la vida universitària i ciutadana; i del Seminari Permanent d'Educadors per la Pau (SPEP), com a un àmbit per al desenvolupament de valors en el món universitari i no universitari.

De la revisió d'aquestes experiències se n'extrau una anàlisi del que pot oferir la universitat al seu entorn, que és un entorn urbà en el nostre cas, i del que aquest entorn aporta a la pròpia universitat. La col.laboració d'ambdós requereix avui repensar la seva articulació a fi de permetre una col.laboració institucional més àgil i de deixar, al mateix temps, totes les portes obertes a la col.laboració de la universitat amb grups i entitats directament interessades en establir aquests vincles.

Tot plegat no ens porta a negar la necessitat de teorització. Aquesta és imprescindible per emmarcar la nostra acció i el nostre compromís; però és molt important que bona part de la teorització elaborada sorgeixi d'aquest contacte i ens proporcioni models d'anàlisi i acció que contribueixin a transformar la realitat en la que ens movem.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL **Las comunidades de Aprendizaje: Propuesta educativa igualitaria en la**
TÍTULO: **sociedad de la información**

AUTOR/S **Carmen Elboj, Montse Fisas, Rosa Larena i Bep Masdeu**
AUTOR/ES:

CENTRE O INSTITUCIÓ **CREA. Centre de Recerca en Educació de Persones Adultes**
CENTRO O INSTITUCIÓN: **Universitat de Barcelona**

RESUM
RESUMEN:

La transformación de escuelas en Comunidades de Aprendizaje es la respuesta educativa igualitaria a la actual transformación de la sociedad industrial en sociedad informacional (Castells 1998). En este proceso, el aprendizaje cada vez menos depende de lo que ocurre en el aula y cada vez más de la correlación entre lo que ocurre en el aula, el domicilio y la calle (Castells 1994). Con la actual estructura escolar, los centros de familias no académicas (cuyas personas adultas no tienen título universitario) tienen tendencia al aumento de la proporción de alumnado que no obtiene el nivel educativo socialmente requerido.

En la década de los ochenta la informacionalización se gestionó desde un modelo social profundamente antiigualitario en el que la educación se dualiza; en un extremo, los criterios de la competencia y el esfuerzo orientados hacia el bachillerato y la carrera universitaria, en el otro extremo, los criterios de la competencia y felicidad destinados a quienes se piensa que no lograrán esos niveles educativos. En esa época, toman fuerza los dobles discursos: organizamos una educación para las hijas e hijos de los demás mientras que aseguramos una distinta para los nuestros (Ayuste 1994).

Las comunidades de aprendizaje parten de que todas las niñas y niños tienen derecho a una educación que no les condene desde su infancia a no completar el bachillerato y no acceder a un puesto de trabajo. Para lograrlo hay que transformar las escuelas que hemos heredado de la sociedad industrial en las comunidades de aprendizaje que exige un modelo igualitario de sociedad de la información.

El principal objetivo del proyecto consiste en la transformación de Centros Educativos en Comunidades de Aprendizaje para superar las desigualdades educativas presentes en las áreas menos favorecidas e impedir un incremento de la exclusión social y cultural de los grupos que están fuera del sistema educativo, perpetuando su situación basada en sus deficiencias en lugar de sus potencialidades.

Este proyecto de transformación está basado en tres orientaciones de experiencias anteriores: El Aprendizaje Acelerado, Inteligencia Cultural y Aprendizaje Dialógico. La primera proviene de aquellas experiencias que incrementan el ritmo de aprendizaje de todas y todos. Inteligencia cultural porque las Comunidades de Aprendizaje implican la participación de personas de cualquier edad y cultura para la promoción del proceso de aprendizaje comunitario. Cada estudiante aporta su propia cultura. La última es el aprendizaje dialógico, está comprobado que el aprendizaje depende de la coordinación entre toda la comunidad, implica una igualdad de diferencias a través del diálogo de toda la comunidad y considerando la solidaridad y la diferencia como valores complementarios.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL MITJANS D' INFORMACIÓ I ESCOLA : "QUÈ PASSA?" , UN DIARI REALITZAT
TÍTULO: PER NENS I NENES D' ED. INFANTIL I CICLE INICIAL D' ED. PRIMÀRIA.

AUTOR/S Roser Pérez Pallarés , Anna Vinardell Puig
AUTOR/ES:

CENTRE O INSTITUCIÓ CEIP Municipal Escola Casas
CENTRO O INSTITUCIÓN:

RESUM
RESUMEN:

Des de fa catorze anys els alumnes d'Ed. Infantil i primer cicle de Primària del nostre centre utilitzen la premsa escrita i els espais de notícies televisius com a material de treball en l'àrea de llengua i elaboren al llarg del curs escolar una publicació , el "Què passa?", una rèplica d'un diari convencional. Aquesta no és per tant una experiència nova, però creiem que amb la perspectiva d'aquests anys resulta una proposta encara interessant i vàlida.

Inicialment plantejada com una experiència de treball de llengua escrita que intentava apropar als nens i nenes als textos periodístics , va esdevenir també una forma de compartir coneixements més amplis relacionats amb el món en general. El fet de treballar les notícies, els temes d'actualitat o els actes ciutadans permet als nens apropar-se des de la seva perspectiva als esdeveniments que conformen l'actualitat més immediata. Tracten temes que ells perceben com a socialment importants, ja que se'n parla als telenotícies, els pares els comenten, surten al diari o a la ràdio. Són per tant fets "reals" , que estan passant a la seva ciutat o a qualsevol lloc del món.

Qualsevol notícia important els aporta una gran quantitat de informació cultural, social, geogràfica ,etc. de la qual són capaços d'extreure'n el que per ells resulta rellevant. És tasca del mestre facilitar que puguin reordenar-la, completar-la o ampliar-la, que puguin relacionar-la amb altres fets viscuts, comentar-la, donar-hi el seu parer. Apropar-se a la realitat que ens envolta és una activitat complexa, ja que aquesta realitat també ho és, de fet els adults ho fem contínuament , cadascun de nosaltres des de posicions molt diferents. Per tant treballar amb els nens i les nenes aquests temes també demana una actuació respectuosa per part del mestre, ja que la percepció que els nens tenen de la realitat és també molt diversa.

Parlar sobre temes d'actualitat, sobre les coses que passen al nostre voltant, és sempre una tasca col·lectiva en la que hi participen tots els alumnes del grup, la interacció entre ells resulta en aquest cas imprescindible. Com ho és també la col·laboració amb les famílies , ja que sovint els nens interroguen als seus pares sobre els aconteixements, en pregunten els detalls, les causes, o els demanen que els acompanyin a veure les activitats d'un museu o a un espectacle del que s'ha parlat a classe. De la mateixa manera és també molt habitual treballar a classe sobre les notícies que els nens porten de casa seva o comentar algun acte cultural o social de la ciutat en el que hi hagin participat amb la seva família. Els pares i les mares es veuen així implicats en una tasca educativa estretament relacionada amb la que es realitza a l'escola.

Les diferents notícies i temes tractats al llarg del curs queden recollits en el diari "Què passa?". Aquesta publicació conté les principals seccions de que consta un diari : notícies internacionals, nacionals, Catalunya, notícies locals, esports , espectacles, societat, anuncis, programacions televisives, cinema, llibres, etc. En els darrers anys i seguint la mateixa metodologia de treball l'escola ha realitzat amb els alumnes de cicle inicial dos breus programes per la televisió al voltant de dos temes que han estat d'actualitat: la mort d'en Franco i la nova moneda europea "l'euro". La utilització de diferents mitjans de comunicació , premsa escrita i televisió, que utilitzen gèneres i suports materials específics ha ajudat a dinamitzar i enriquir l'aprenentatge de la llengua , a diversificar les seves experiències i a augmentar significativament els seus coneixements sobre l'entorn.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999

Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999

Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL "DESCOBRIM LA NOSTRA HISTÒRIA". "L'HOME TRANSFORMA EL PAISATGE"
TÍTULO:

AUTOR/S Montserrat Cabutí Papiol
AUTOR/ES: C/ Bonaplata, 59 2n 3a - 08034 Barcelona

CENTRE O INSTITUCIÓ Sant Felip Neri
CENTRO O INSTITUCIÓN: Pl. Sant Felip Neri, 6 - 08002 Barcelona

RESUM
RESUMEN:

Breu descripció de l'experiència

1. Dades bàsiques i àrees de treball
2. Objectius didàctics
3. Orientacions i procediments

1. Dades bàsiques

- Aquesta experiència es basa en la descripció detallada del treball realitzat el 1r. trimestre i forma part d'un projecte al llarg del curs "Descobrim la nostra història"...
- Grup d'alumnes 1r. nivell c. (3r. Primària)
- Durada del projecte:
Tot el curs dividit en trimestres
- Durada de les sessions:
2 hores setmanals per àrea: Naturals-Socials-Plàstica o treball en grup-alguna sessió de música per cançons i algunes classes de matemàtica i llengua.
- Sortides de tot un dia escolar:
- Al bosc i a la vinya (vegetació) - A Montjuïc (situació i paisatge) - A Collserola (vídeos i serralada).
- Sortides de matí o tarda:
- Recorregut muralla - Museu d'Història de la ciutat.

1. Àrees de treball

- A. Medi natural
- B. Medi social i cultural
- C. Llengua
- D. Matemàtica
- E. Educació artística

2. Objectius didàctics

- A. Conèixer l'entorn físic:
- paisatge, clima i vegetació; - turons rius i mar
- B. Situar els fets en el temps i l'espai:
- descobrir el nostre passat; - situació de Barcelona
- C. Conèixer les estructures bàsiques del llenguatge en aquest nivell:
- mecànica-expressió; - comunicació-comprensió; - refranys-dites-poemes-descripció
- D. Desenvolupar el raonament lògic per aplicar-ho a la vida de cada dia:
- calcular-raonar-mesurar; - aplicació a situacions concretes.
- E. Conèixer les tècniques i arts que ens han deixat els avantpassats en cada moment històric i cultural:
- desenvolupar les habilitats; - motivar la creativitat; - festes i esplai; - jocs, danses i cançons.

3. Orientacions i procediments

Sistemes de treball

- Introducció tema, classe col·lectiva, col·loqui; veure què sabem.
- Sortides-descobertes personals i de grup, comentaris i aclariments.
- Treball complementari d'aprofundiment: consulta llibres-diapositives-vídeos-gravats-experimentacions plàstiques.
- Treball individual al paper: fitxa preparada-resums i dibuixos d'observació-exercicis altres àrees.
- Avaluació: participació-diàleg-comprensió tema-respostes precises-qüestionari o resum personal-treballs en grup.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL L'Arxiu del districte de Sarrià - Sant Gervasi proposa uns materials d'estudi.

TÍTULO:

Amelia Poves, Arxivera

AUTOR/S

AUTOR/ES:

Arxiu del Districte de Sarrià - Sant Gervasi
Barcelona

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN:

RESUM

RESUMEN:

L'ARXIU del Districte de Sarrià-Sant Gervasi proposa uns materials d'estudi. Són uns documents relatius als pobles que conformen el Districte, que il·lustren la història del territori i del municipi i que, un cop llegits, transcrits, estudiats i garbellats, poden ésser emmarcats al voltant d'una bibliografia i tot junt donarà coneixement de fets històrics, geogràfics o socials.

Es tracta dels documents que apareixen als llibres:

- **Sant Vicens de Sarrià: dades i clarícies referents a la història d'aquesta Vila i Parròquia / Ferran de Sagarra i de Siscar.**- Barcelona: Imp. X. Altès, 1921. [Recull la transcripció de setanta-vuit documents, extrets de la parròquia de Sant Vicenç de Sarrià i explicats i emmarcats amb els dotze capítols primers. Els documents originals, malhauradament, van ser víctimes del foc, durant la Guerra Civil del 36]

- **Notas históricas de Sarrià / Francisco Carreras Candi.**- Barcelona: Imp. F.J. Altès, 1901. [És el mateix tipus d'estudi que l'anterior: D'una banda transcriu cinquanta-set documents, precedits de vint-i-sis capítols d'història de Sarrià, des del segle X al XV. Els documents són de l'Arxiu de la Catedral de Barcelona (Privilegis reials...), de l'Arxiu de la Corona d'Aragó i de l'Arxiu Històric de la Ciutat (Lletres closes, Cartas comunas originals...). En cap cas es troben dins d'aquest arxiu. Aquets documents, però, són capdals per a l'estudi d'aquest territori i emmarcats en la bibliografia corresponent poden donar molta informació.]

- **Guia de l'Arxiu Municipal del Districte de Sarrià-Sant Gervasi, publicada l'any 1997.**

- **Órdenes.**- 34 volums.- 1791-1939. Es troba a l'Arxiu del Districte de Sarrià-Sant Gervasi. Són una sèrie molt interessant de documents sobre els esdeveniments dels primers trenta-cinc anys del segle XIX de Sarrià. Aleshores Sarrià era un poble petit, veí de Barcelona i els setges de Barcelona es realitzaven, precisament des d'aquest territori. Aquesta sèrie de documents a més de la guerra del francès, recull testimonis de les guerres carlines -les dos primeres- i de les desamortitzacions.

Nosaltres estudiarem i explicarem un document: "Carta del pueblo de Sarrià al Corregimiento de Barcelona", 1915, de la sèrie Órdenes; on l'Ajuntament de Sarrià exposa les vicissituds passades, durant aquells anys de guerra; situació agreujada pel fet que les tropes enemigues es dirigien a Barcelona des d'aquí i els setges a Barcelona també es feien des de Sarrià. Un cop acabada la guerra, Ferran VII è volia establir un nou impost i és llavors que Sarrià es queixa de la pressió fiscal i territorial passada i present.

El document transcrit i explicat, el comentarem sota el punt de vista del llibre: Barcelona durante la ocupación francesa: 1808-1814 / Juan Mercader Riba.- Madrid: CSIC, 1949.

Aquesta serà la primera part del tema i la segona serà l'adaptació a possibles crèdits de recerca que s'acomodarien al treball de recerca de batxillerat de la Logse, que segons la pròpia normativa "és un terreny en el qual l'estudiant pot aplicar els seus aprenentatges, és un mitjà per aprendre, fonamentalment per desenvolupar capacitats generals per a la recerca d'argumentació i expressió i també és un recurs, en definitiva, per a l'avaluació de l'alumnat."

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL

TÍTULO: CENTRO ABELLÓ: Un Proyecto de colaboración ciudadana en León.

AUTOR/S SAGRARIO FLORES CORTINA

AUTOR/ES: ANGEL GARCÍA ALVAREZ

CENTRE O INSTITUCIÓ

CENTRO O INSTITUCIÓN: I.C.E. UNIVERSIDAD DE LEÓN.

CENTRO DE DÍA ABELLÓ - AYUNTAMIENTO LEÓN

RESUM

RESUMEN:

La Ciudad de León - aunque relativamente pequeña respecto al número de habitantes: unos 150.000 aproximadamente, podría considerarse como heterogénea en cuanto a su población y diversidad de zonas urbanas.

El Ayuntamiento de la Ciudad, previó al planteamiento coordinado de un proyecto educativo integral de ciudad, centra sus acciones en la atención individualizada de las diferentes "zonas urbanas" tratando de dar respuesta a cada una de las realidades específicas.

La singularidad del proyecto llevado a cabo por el Ayuntamiento estriba en que cuenta con la colaboración de organismos, instituciones, empresas o asociaciones que, operando habitualmente a nivel ciudadano global, en este caso, participan adaptando su intervención a los problemas específicos y necesidades de cada zona en cuestión.

Centraremos nuestra comunicación en un Proyecto que se está llevando a cabo en uno de los barrios más desfavorecidos de León, con viviendas en malas condiciones, elevado índice de desempleo, y abandono escolar temprano, entre otros muchos problemas.

El Proyecto del Ayuntamiento en esta zona se concreta, en la creación de un Centro Juvenil de Día, gestionado en colaboración con Cruz Roja Española y financiado con Fondos Europeos -que está ubicado en un emblemático edificio de la Ciudad "Edificio Abelló".

El Centro de Día Abelló acoge a jóvenes entre 16 y 22 años, desescolarizados, que en la actualidad esten desempleados, y que por su problemática personal se encuentren en situación de riesgo social.

Los objetivos fundamentales a conseguir son:

- Facilitar una formación básica que subsane las carencias propias del abandono temprano por parte de los jóvenes.
- Proporcionar una formación laboral que permita la inserción de los jóvenes en el mundo del trabajo. Para ello el Centro cuenta con Talleres a cargo de especialistas. Estos talleres son: Encuadernación, Pastelería y Automoción.
- Favorecer la inserción social.

Una parte importante en la formación de estos jóvenes es la que se realiza a través de actividades de ocio y tiempo libre.

El equipo técnico que interviene en el centro está constituido por: una psicóloga, un educador (maestro), y una asistente social y monitores de talleres.

Como colaboraciones de diferentes sectores, el Centro cuenta entre otros, con empresas de la ciudad y la propia Universidad que, contribuye a la formación de los jóvenes del Centro.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL
TÍTULO: EDUCACIÓ FÍSICA PER LA SALUT A L'ESCOLA

AUTOR/S Dr. Mario Lloret
AUTOR/ES:

CENTRE O INSTITUCIÓ INEFC – Centre de Barcelona
CENTRO O INSTITUCIÓN:

RESUM
RESUMEN:

L'exercici regular i vigorós és necessari a la infància i l'adolescència. En dissenyar un programa d'exercici per als més joves s'ha de tenir en compte la seva inmaduresa anatòmica, fisiològica i psicològica, els efectes fisiològics que comporta l'exercici físic i fer les modificacions pertinents, per que l'activitat físic-esportiva sigui saludable i es pugui convertir en un hàbit de vida actiu. En aquest sentit, no podem ignorar que l'etapa d'escolarització dels nens/es i joves és fonamental per fomentar un estil de vida actiu. Aquesta etapa és un període en el que necessiten aprendre habilitats essencials de la vida i adquirir una base de coneixement pràctic que influirà i facilitarà el compromís amb una vida activa.

El paper que juga l'exercici físic en la promoció de la salut i el benestar es ben clar atès que:

- Facilita un desenvolupament i creixement equilibrat
- Desenvolupa i manté el funcionament òptim del sistema cardíoc-vascular i del sistema múscul-esquelètic
- Redueix el risc de certes malalties cardíoc-vasculars
- Millora el control i les deficiències existents (asma i diabetis)
- Contribueix al benestar mental i psicològic.

Tots aquests aspectes representen una força important per incrementar el potencial de salut, encara que els estils de vida moderns han reduït l'activitat física de moltes persones. Serà necessari inferir en programes coherents d'Educació sobre l'exercici físic (Devis J; Peiró, C 1992), per establir la seva pertinència, estimular patrons d'activitat física a llarg termini i recolçar a la gent jove que reconeixi llur valor per a la salut.

Per tant, en la present comunicació s'establiran dues línies d'intervenció:

1. Sobre els efectes de l'exercici sobre la salut
2. Sugerències per una educació física per la salut

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL **PROYECTO TELPAZ "TELDE, MUNICIPIO DE LA PAZ Y LA SOLIDARIDAD".**
TÍTULO:

AUTOR/S **ILDEFONSO JIMENEZ CABRERA**
AUTOR/ES: **CONCEJAL DELEGADO DE SOLIDARIDAD.**

CENTRE O INSTITUCIÓ **M.I. AYUNTAMIENTO DE TELDE**
CENTRO O INSTITUCIÓN:

RESUM
RESUMEN:

Es un programa que pretende hacer llegar a toda la ciudadanía los valores personales y colectivos que contribuyen a la creación de una sociedad más justa e igualitaria, fortaleciendo los cimientos de la educación por la Paz y la Solidaridad. Ensanchando el horizonte en la cooperación internacional con otros pueblos. Procurando que el avance humano y socio-económico sea en armonía con el medio ambiente, mediante actuaciones orientadas al desarrollo sostenible a nivel mundial.

EDICIONES

El programa TELPAZ cuenta con tres ediciones, la primera dedicada al pueblo Saharai (1.996), la segunda al pueblo Cubano (1.997), la tercera al Comercio Justo (1.998), y la cuarta a la Deuda Externa. Actualmente se está confeccionando el programa.

DIRIGIDO A:

Población Juvenil fundamentalmente.
 Estos programas se confeccionan con los Centros de Enseñanzas Medias, Enseñanzas Secundarias y Centros de Adultos del Municipio.

OBSERVACIONES:

Previamente a la presentación de la publicidad del programa, se editan unas BASES para la confección del cartel, los premiados han tenido derecho a visitar los Campamentos Saharais (1.996), asistir al XIV Festival Mundial de la Juventud y los Estudiantes en La Habana (1.997) y el participar en un proyecto de cooperación al desarrollo en un país desfavorecido "Ecuador", (1.998).

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL
TÍTULO:

LA MÚSICA POPULAR URBANA COM INSTRUMENT EDUCATIU

AUTOR/S Sílvia Martínez García

AUTOR/ES: c/ Joaquim Blume, 8

08107-Martorelles¹

CENTRE O INSTITUCIÓ

CENTRO O INSTITUCIÓN: Forschungszentrum Populäre Musik
 (Humboldt Universität zu Berlin)

RESUM

RESUMEN:

Els àmbits acadèmics des dels quals es duen a terme recerques sobre música són cada dia més nombrosos. A més de la musicologia i l'etnomusicologia -les quals tenen en la música el seu principal camp de treball- també l'antropologia, la sociologia, la semiologia o els estudis culturals s'ocupen cada dia amb més interès de l'estudi de fenòmens musicals. Especial atenció mereixen les músiques englobades sota la denominació de „músiques populars (no-tradicionals)“ o „popular music“ per la seva massiva presència a la nostra societat i per la paradoxal desatenció que han patit tradicionalment en la recerca universitària.

A més de la reflexió teòrica general que impliquen, molts dels estudis en música popular que es duen actualment a terme estan estretament lligats a la realitat quotidiana del consum i la creació musical, de manera que poden derivar fàcilment en aplicacions concretes a l'aula de música o a altres formes no reglades d'educació musical i d'educació a través d'experiències musicals. Per altra banda, el multiculturalisme i la diversitat estètica, els rols socials de gènere o l'agressivitat reflexada als productes àudio-visuals, són temes estretament relacionats amb la producció musical actual, sobre els quals la recerca musicològica pot oferir perspectives i respostes interessants.

En aquesta comunicació s'exposaran diverses línies de recerca que es duen a terme actualment en l'àmbit dels estudis de música popular. També es plantejaran qüestions-clau en les quals la recerca acadèmica pot contribuir als necessaris debats sobre polítiques culturals i educatives, i sobre el paper dels mitjans de comunicació i les indústries de l'oci a la nostra societat.

¹ Adreça permanent de correspondència a Espanya. L'adreça provisional és: Lehrterstr. 53, 10557-Berlin (Alemanya)

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL REPTES I PERILLS DE LA CORRESPONSABILITAT URBANA.

TÍTULO:

Montserrat Morales, Psicòloga i Mª Rosa Bonet, Llic. en Filosofia

AUTOR/S

AUTOR/ES:

Master en Intervenció Ambiental. Persona, societat i gestió.
 Universitat de Barcelona

CENTRE O INSTITUCIÓ

CENTRO O INSTITUCIÓN:

RESUM

RESUMEN:

Els espais públics de Joc i Lleure per Infants i Joves en els medis actuals, és un tema de reflexió obligada per els diferents àmbits de la societat, d'ença que ciutats i pobles han perdut algunes de les seves funcions bàsiques en relació a una de les activitats fonamentals de la infància, el joc.

D'altra banda l'acceptació per part de la majoria dels països de l'article 31 de la Declaració dels Drets de l'Infant, reconeixent el Dret del nen a jugar, comporta que des dels diferents sectors implicats, s'estableixi el compromís de generar accions que afavoreixin i facilitin l'exercici d'aquest dret. Un dret essencial que requereix escenaris idonis per a ésser desenvolupat en tota la seva complexitat.

Així comença la introducció de l'informe sobre La situació a Catalunya de les àrees de joc per Infants i Joves en relació al risc, realitzat per encàrrec de l'Adjunt al Síndic de Greuges de Catalunya per a la Defensa dels Drets de l'Infant i que ha posat de manifest que més enllà de la problemàtica específica del risc, inherent a qualsevol activitat humana, coexisteixen de forma paral·lela una sèrie de qüestions que en més o menys intensitat, generen inquietud i preocupació en els diferents àmbits implicats i que obren diverses perspectives amb resonàncies educatives, tant pel que fa als usuaris com pel que fa als àmbits de la gestió, planificació, construcció i manteniment.

Les inquietuds manifestades en aquest sentit, evidencien entre altres aspectes, la necessitat de d'intervencions que promoguin noves formes de cultura urbana que puguin arribar a generar més sensibilització pel tema i actituds de corresponsabilitat entre altres valors.

Valors presents i desenvolupats en nombrosos estudis tant teòrics com d'aplicació en la pràctica professional en els treballs sobre la ciutat i els seus espais, en el sí de la Psicologia Ambiental i que es venen realitzant des de la perspectiva de la interacció entre el fenomen urbà i el comportament humà, amb especial atenció en els temes d'identitat, simbolisme, apropiació, participació, estretament relacionats amb el desenvolupament de programes, tècniques i estratègies de conscienciació i canvi conductual en el context de l'educació i la formació en valors ambientals.

És amb aquest convenciment i des de la perspectiva esmentada que formulem la proposta d'acolliment d'espais - i que en l'àmbit europeu es materialitza en actuacions com ara el projecte "The school adopts a monument"-, com a estratègia que pot contribuir a mantenir i potenciar el patrimoni d'espais públics aconseguit amb l'esforç de tots.

Una proposta basada en el valor formatiu de la corresponsabilitat, però que a la vegada pot evidenciar els reptes i els perills de que es reverteixi al ciutadà unes competències/responsabilitats que no li pertocuen.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL BILBAO SUR: TOPAGUNEA / MEETING-POINT
TÍTULO:

AUTOR/S 11 profesores y profesoras de 7 centros de Enseñanza de Bilbao
AUTOR/ES: J. Ig. Guzmán (coord.)

CENTRE O INSTITUCIÓ Centro de Orientación Pedagógica de Rekalde
CENTRO O INSTITUCIÓN:

RESUM
RESUMEN:

El proyecto Bilbao-Sur Topagunea se enmarca dentro del Proyecto Netd@ys, del programa COMENIUS, de la Comisión de la Unión Europea. En él han tomado parte 7 centros de enseñanza de distintos niveles no universitarios, y alrededor de 25 profesores y 500 alumnos.

Este programa europeo persigue fundamentalmente tres objetivos:

1. Introducir las nuevas tecnologías en la acción docente dentro de las dinámicas de aula, impulsando acciones de capacitación del profesorado.
2. Aumentar la conciencia de pertenencia a la Unión Europea ofreciendo un espacio para la interacción entre el alumnado y el profesorado.
3. Formar en valores aumentando la conciencia crítica la capacidad de comprensión y acercamiento solidario ante la problemática social de nuestro entorno.

Para conseguir estos objetivos el Proyecto Netdays ofrecen la posibilidad de realizar acciones educativas entre diferentes instituciones, utilizando para ello la red internet.

Estos planteamientos del programa coinciden en el tiempo con la inquietud que desde los centros escolares se muestra al respecto de las nuevas tecnologías, las cuales se intuye pueden resultar educativamente interesantes, pero de las que que no se acaba de ver la forma de encardinarlas en el quehacer docente.

Es aquí donde siete centros de enseñanza de todos los niveles no universitarios de Bilbao perciben que la participación en un proyecto europeo les puede permitir dar un importante paso que les permita eludir la sensación de estarse quedando al margen del ir de los tiempos. Deciden que la participación en el programa Netdays va a ser institucionalmente aceptada y apoyada, incluyéndose dentro de los planes de formación, con lo que ello conlleva de organización, temporalización y dotación humana y presupuestaria. Además se considera interesante utilizar los recursos que ofrece la ciudad y sus instituciones en la labor educativa, en este caso el Museo de Bellas Artes y el Ayuntamiento.

Curricularmente se decide que el tema de la intolerancia, el racismo, la xenofobia va a ser el hilo conductor de la actividad del alumnado. Y se opta por trabajar el tema en colaboración con el Museo de Bellas Artes de la ciudad, puesto que se va a enfocar esta problemática a través de los ojos de artistas, que bien la abordaron en sus obras, bien la sufrieron en propias carnes puesto que fueron perseguidos ellos mismos por cuestión de su raza, religión, opinión política etc....

Los profesores y profesoras participantes han formado un grupo de trabajo para afrontar los aspectos didácticos del proyecto así como su propia formación.

La formación del profesorado participante se ha centrado en el conocimiento del uso de aquellas herramientas informáticas que les iban a permitir realizar las actividades que se proponían y difundirlas a través de Internet.

La evaluación de la experiencia por parte del profesorado participante ha sido muy positiva.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL PROJECTE "CIUTAT GITANA". ALTERNATIVA REAL DE FORMACIÓ I
TÍTULO: OCUPACIÓ DEL COL·LECTIU GITANO

AUTOR/S Julio Vargas, Tania García, Ana Ayuste, Jesús Gómez, Rosa Valls.
AUTOR/ES:

CENTRE O INSTITUCIÓ Associació Cultural Ujaranza
CENTRO O INSTITUCIÓN:

RESUM
RESUMEN:

El desenvolupament de la societat de la informació i l'avenç de les noves tecnologies està generant grans canvis en l'estructura social en general, sobre tot a partir de la transformació tecnològica i organitzativa del treball i les relacions de producció.

L'estructura d'ocupació i l'accés al mercat laboral es configuren en funció de la possessió de competències i habilitats en el tractament de la informació, la seva producció i la seva venda. Per tant, la participació educativa i formativa es torna clau per assumir els coneixements generals i la capacitat d'adaptació que la societat de la informació requereix.

En aquest sentit, hi ha determinats grups socials, entre ells les minories ètniques, que estan quedant exclosos de la participació en la societat i en el mercat de treball, degut a que l'accés a les institucions educatives és desigual.

La manca de treball s'ha convertit en manca de treball de llarga duració i exclusió social, per aquesta raó s'ha de dotar a les persones excluides de noves qualificacions per a permetre'ls tornar a començar en un mercat de treball dins la seva ciutat. S'ha de fer possible l'autonomia de les dones i els homes; s'ha d'evitar la dependència respecte les institucions i les persones.

El projecte **Ciutat Gitana** consta de diverses activitats culturals i comercials que tenen com a principal objectiu paliar les desigualtats socials i laborals del col·lectiu romaní a través de formació educativa orientada a la autoocupació en aquelles professions i sectors econòmics que creixeran en la actual societat de la informació. Es tracta de potenciar el desenvolupament de noves habilitats en la població, conservant, al mateix temps, les senyes d'identitat de la seva cultura. A través de l'educació, es crea una real ocupació de les persones gitanes, sempre des de la seva pròpia idiosincràsia.

El naixement i disseny del projecte ha estat a mans d'un grup de persones pertanyents al col·lectiu gitano i al col·lectiu paio, es tracta d'una iniciativa multicultural que pretèn donar una alternativa de convivència democràtica entre ambdues comunitats, treballant des de l'arrel la situació que pateix el poble gitano.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL DE L'ESCOLA A LA FEINA

TÍTULO:

Josep Rafel

AUTOR/S

AUTOR/ES:

IES Barri Besós
Barcelona

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN:

RESUM

RESUMEN:

Aquest projecte està dirigit a alumnes que acaben el procés formatiu i s'enfronten al difícil accés al món laboral. Tots els alumnes tenen la mateixa i principal preocupació: el seu futur, les il·lusions -a vegades absolutament romàntiques- de desenvolupar una mena o altra de treball professional i que xoquen amb una realitat en la qual no és gens agradable d'imaginar-se el món de l'adult... Les informacions sobre el món del treball estan plenes de números foscos, i hi trobem Espanya situada entre els llocs més baixos de la UE (gairebé el 20 % de l'atur entre la població activa), doblant-se en el cas de l'atur juvenil.

Un dels reptes més importants de la ciutat és obrir el món laboral als joves, i encara més en zones especialment desfavorides com pot ser el cas del Barri Besós. I les escoles han d'elaborar estratègies per permetre que s'hi puguin incorporar

El nostre objectiu principal és que els i les adolescents perdin la por i, per tal d'aconseguir-ho, les fitxes estan orientades a desenvolupar l'autoestima i la confiança en ells mateixos. S'ha considerat que una de les maneres d'eliminar aquesta por és conèixer com funciona el món del treball, com són els agents de l'entorn laboral de cada sector i què es pot fer per analitzar la pròpia preparació.

Aquest projecte posa a l'abast dels alumnes unes quantes eines bàsiques per enfrontar-se al món laboral, com ara l'entrevista de treball i el curriculum vitae, i els dóna l'oportunitat de posar-les en pràctica, encara que només sigui de manera fictícia. Les fitxes posen un èmfasi especial en la importància dels idiomes per trobar feina, així com també en la capacitat d'expressió i de gesticulació, l'equilibri personal i el treball en equip.

El fet de compartir els problemes i les possibles solucions amb altres alumnes d'altres escoles - en aquest cas, amb col·legues europeus- els ajuda a descobrir que no estan sols, que hi ha una realitat comuna i diversa, que està socialment diferenciada, i que junts serem menys ignorants i, potser, més persones.

Aquest projecte és va dur a terme en el marc d'un programa Comenius en col·laboració amb Frederiksvaerk Gymnasium de Dinamarca i l'ITIS Antonio Pacinotti d'Itàlia i els resultats d'aquesta experiència han estat publicats per P.A.U. Educació en la col·lecció Quaderns Pedagògics Europeus.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL BARCELONA AMB ULLS DE NEN

TÍTULO:

Monserrat Morales, pedagoga i mestra

AUTOR/S

AUTOR/ES:

Escola Garbí

Barcelona

CENTRE O INSTITUCIÓ

CENTRO O INSTITUCIÓN:

RESUM

RESUMEN:

Barcelona amb ulls de nen és una guia per a infants que proposa descobrir la ciutat amb uns altres ulls. Els ulls dels nens i les nens que observen a poc a poc, sense presses, amb curiositat, aturant-se en les petites coses..., però que també observen amb un gran sentit comú, amb molt sentit crític i amb una gran capacitat de reflexió. Els ulls dels nens, que són especialment sensibles a tot el que els envolta i a les seves qualitats i característiques.

En aquest sentit, promovem totes aquelles *iniciatives i experiències* que afavoreixen la familiarització, l'observació, la descoberta, la relació amb els diferents aspectes urbans i, en definitiva, que promoguin la presència activa de nens i joves a les ciutats, tot afavorint la reflexió vers els elements que les configuren, intervenen i contribueixen al desenvolupament humà, tant en quant considerem la ciutat com unitat ambiental significativa, amb categoria d'univers socialitzador.

Així, actituds que estimulin el contacte amb els diferents elements de la ciutat, com a llocs de vida i d'interacció, com a llocs d'intercanvi i de relació amb iniciatives que promoguin l'interès vers la memòria històrica, que sorprenguin, que convidin a la trobada, que encoratgin a viure la natura que hi ha a la ciutat, que despertin l'admiració per l'art... tot donant elements de referència per a l'anàlisi i reflexió, poden afavorir la comprensió dels elements i estructures de la ciutat i faciliten l'apropiació i la participació com a ésser social.

Barcelona amb ulls de nen, suggereix fonamentalment el diàleg del nen amb el seu entorn des dels primers anys de la seva vida, però alhora pretén ser un instrument per sensibilitzar a:

- Pares i educadors, per tal que amb la seva actitud estimulin el coneixement, la identificació i una certa autonomia en l'ús de la ciutat, d'infants i joves.
- L'entramat social per tal que generi iniciatives que integrin infants i joves en aquells àmbits d'actuació ciutadana que puguin legitimar la participació d'infants i joves.
- Els agents econòmics per tal que introdueixin en les seves estratègies i intervencions, valors que vagin més enllà del consum i de la productivitat.
- Les administracions com a responsables de les polítiques urbanes i socials per tal que en les directrius dels projectes i de les intervencions que es duguin a terme es tinguin en compte, com a fet fonamental, les necessitats i aspiracions d'infants i joves.
- Els organismes nacionals i internacionals, com a responsables de grans planificacions per tal que promoguin corrents de pensament a favor de la presència del nen a la ciutat, com una de les formes d'introduir correctors de qualitat de vida a les ciutats.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL LA CIUDAD Y LOS NIÑOS Y NIÑAS

TITULO:

Zuriña Adrada, Eva Salaberria, Pierre -Antoine Ullmo

AUTOR/S

AUTOR/ES:

Ayuntamiento de San Sebastián
 Departamento de Participación Ciudadana

CENTRE O INSTITUCIÓ

CENTRO O INSTITUCIÓN:

RESUM

RESUMEN:

"La ciudad y los niños y niñas" es un proyecto educativo impulsado por el Ayuntamiento de San Sebastián, que parte de una clara necesidad: que los niños/as puedan también apropiarse de su ciudad.

IKERTZE, con la colaboración del Dep. de didáctica de la UPV, elaboró un cuestionario remitido a niños/as y profesoras/es para recoger la opinión y las sugerencias sobre diversos temas relacionados con la ciudad. Este cuestionario -inspirado en el proyecto americano Kid's Place - se articula en 10 bloques de preguntas que permiten medir el estado de los conocimientos sobre la ciudad, tener indicadores de valoración cualitativa, así como criterios para el desarrollo de actividades futuras.

La ponencia se propone presentar, los resultados de este cuestionario y enmarcarlos en un proyecto global de ciudad. Este proyecto global parte de una reflexión sobre los tres espacios de la ciudad: espacio de EDUCACIÓN formación - espacio de INFORMACIÓN - espacio de PARTICIPACIÓN.

Es espacio urbano ofrece la oportunidad de educar en valores de ciudadanía: respeto, tolerancia, diversidad. Temas claves como la lucha contra el racismo, la solidaridad, la multiculturalidad, la educación vial, la protección del medio ambiente. Se deben abordar desde la perspectiva de la ciudad y entran en los ejes transversales del curriculum escolar.

Pero este espacio educativo, no puede ser competencia exclusiva de los centros escolares. La ciudad es un espacio abierto para el núcleo familiar y a menudo, un espacio desconocido. Lo desconocido no puede ser valorado, es a menudo despreciado y en ocasiones, temido. Los padres, madres, las niñas y niños, necesitan un espacio de información sobre la ciudad para saber aprovechar las numerosas posibilidades que recela y poner en perspectiva práctica el discurso educativo. Un proyecto educativo de ciudad es un proyecto informativo. IKERTZE con las Apas de la ciudad y P.A.U. Educación coordina una guía urbana para madres, padres, niñas y niños cuya estructura se presentará en el congreso.

El gran desafío, recuperar el papel de la ciudad como lugar de encuentro, de intercambio, de confianza. Este debate permanente sobre el futuro de la ciudad, ha de pasar por el fortalecimiento del sentimiento de pertenencia para recuperar el espacio de participación. En tiempo de crisis de valores, de crisis de confianza, son las niñas y niños una fuerza capaz de contagiar ilusión y de buscar soluciones nuevas, impulsando espacios de encuentro y de reflexión que dan cita a toda la comunidad.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL

TÍTULO: LA CIUTAT DE LA DIFERÈNCIA, UN DIARI EUROPEU CONTRA EL RACISME

AUTOR/S

AUTOR/ES: Antoni Lladó - Albert Marzá

CENTRE O INSTITUCIÓ

CENTRO O INSTITUCIÓN:

Escola Joan Pelegrí (Escola associada de la UNESCO)
Barcelona

RESUM

RESUMEN:

En una època marcada per l'augment del racisme en molts indrets d'Europa, aquest projecte vol sensibilitzar els estudiants de la necessitat de conèixer, i respectar les diferències, la diversitat cultural i educar en la tolerància respecte aquesta mateixa diversitat.

Per aconseguir aquests objectius s'ha ideat la creació d'un diari escolar sobre la diferència i contra el racisme, que pretén recollir notícies sobre aquest tema. El projecte coincideix amb el fet que l'any 1997 va ser l'any europeu contra el racisme, i a la vegada el projecte s'emmarca al voltant de l'exposició La Ciutat de la Diferència que es va celebrar a Barcelona el 1996, que es va presentar a Madrid el març de 1997 i a Marsella el juliol de 1997. Aquest curs el primer diari s'ha editat el 10 de desembre, coincidint amb el cinquantè aniversari de la Declaració Universal dels Drets Humans. La idea de fer un diari conjunt amb els estudiants de les tres ciutats permet crear un consell de redacció amb corresponsals a Marsella i a Berlín.

Des del curs 1997/98, l'Escola Joan Pelegrí coordina un projecte Comenius juntament amb dos altres centres associats: el Lycée Marcel Pagnol de Marsella, i la Werner-von-Siemens-Oberschule, una escola de secundària de Berlín. Els alumnes de 4t d'ESO hi participen al llarg del curs dins d'un crèdit variable d'ètica anomenat *Immigrants com jo*.

La comunicació entre els alumnes participants d'aquest projecte es realitza a través dels mitjans habituals: internet, fax, correu electrònic, carta, però també caldria alguna trobada per conèixer-se i posar-se d'acord amb criteris de treball. El fet d'incloure aquest projecte dins d'un crèdit variable, no suposa una feina extraescolar i permet treballar amb més regularitat.

La presentació d'aquesta experiència al Congrés vol aconseguir animar a altres centres a realitzar aquesta experiència que pot ser un bon instrument per a la construcció d'una comunitat educativa europea i per una millora de les relacions entre els ciutadans.

P.A.U. Educació garanteix la viabilitat dels diaris produïts, i els nostres estudiants i professors tenen l'assessorament dels seus tècnics. Presentarem exemplars dels diaris, els procediments d'elaboració i els aspectes tècnics.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL TALLERS DE PEDAGOGIA URBANA
TÍTULO:

AUTOR/S Dianne Hennabert
AUTOR/ES:

CENTRE O INSTITUCIÓ Association Atelier de Pédagogic Urbaine en col·laboració amb la
CENTRO O INSTITUCIÓN: Fondation pour l'Architecture de Brussel·les.
Brussel·les

RESUM
RESUMEN:

Com conscienciar la gent jove en un tema tant ampli com és el de la ciutat en poc temps? Com sensibilitzar-la en la bellesa de la ciutat, en la necessitat de respectar-la, en el paper dels seus habitants? Com fer entendre els nens i les nenes que la ciutat els pertany i que, per tant, n'han de tenir cura? Com mostrar-los els diferents aspectes de la ciutat des de les quatre parets d'una aula? Com fer-los participar activament en aquesta presentació? Aquestes són les primeres preguntes que es van formular els organitzadors d'aquest projecte.

Hi afegim una remarca prèvia, formulada pel professorat en una primera trobada preparatòria: els nens i les nenes, a qui ens volem adreçar, tenen una capacitat de concentració molt limitada. Convé, doncs, seduir-los, sorprendre'ls, interessar-los amb mitjans inèdits, escapant de les normes habituals de l'ensenyament tradicional.

Partint d'aquests objectius previs, els organitzadors s'han inspirat en una interpretació lliure de "la màquina del temps", tot sabent que les màquines formen part de l'imaginari modern i contemporani. Aquesta idea s'ha derivat cap a la fabricació d'una "màquina per explorar la ciutat", composta per un conjunt de pantalles de televisió, de miralls i d'elements de mobiliari urbà. Per fer aquesta màquina, els organitzadors cridaren a l'artista i videasta, Carlos da Ponte, reconegut en l'escena internacional pel seu innovador itinerari artístic i per la seva col·laboració a Plan K. La "màquina per explorar la ciutat" de Carlos da Ponte integra una quarantena de pel·lícules realitzades i sincronitzades de manera que responguin als temes proposats pels infants, que els provoquin reaccions i que en permetin un veritable diàleg. Aquesta participació dels infants amb la màquina és tan gran que ells entren físicament en el seu espai i la seva presència els és retornada a l'infinit amb les imatges difoses per diferents jocs de miralls.

Davant la darrera escena, que té per nom "els ciutadans" els nens i les nenes són filmats pel videasta que introdueix les imatges obtingudes en el seu muntatge. D'aquesta manera, els infants "veuen" que realment formen part de la ciutadania!

Les imatges difoses són comentades per un animador-pedagog que orienta i organitza les intervencions dels nens i les nenes. Cal remarcar que són les imatges que imposen el ritme de les escenes, amb un joc de sincronitzacions, de rapidesa, de calma, d'intimitat, de violència, de bellesa, de lletjor, de familiaritat... La paraula de l'animador s'ha d'ajustar a les imatges i a les reaccions dels nens i nenes i no a l'inrevés.

Per tal de remarcar les escenes i reclamar l'atenció dels nens i nenes, els organitzadors han introduït una actriu en el personatge d'un fantasma. Aquest fantasma té el paper de reencarnar diferents personatges del passat de la ciutat. En cada escena, el fantasma intervé tres vegades, explicant les històries escrites per cada circumstància, que permeten als nens i les nenes descobrir els personatges il·lustres o una manera de viure la ciutat durant els segles anteriors. Cada història dura al voltant de 5 minuts i les imatges difoses per la màquina durant aquell moment corresponen als temes evocats pel fantasma. Aquestes imatges són fixes o molt lentes a fi de no dispersar l'atenció dels infants.

Al final de cada escena, la màquina difon la imatge d'uns ulls humans mòbils. Els nens i nenes entenen, aleshores, que la màquina els escolta i que els toca a ells parlar i posar qüestions.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL FORMAR CIUTADANS SOLIDARIS: ELS CINC MINUTS D'ALDEES INFANTILS
TÍTULO: SOS

AUTOR/S
AUTOR/ES: **Javier Martín Burillo**

CENTRE O INSTITUCIÓ **Aldees Infantils SOS a Catalunya**
CENTRO O INSTITUCIÓN:

RESUM
RESUMEN:

Aldees Infantils SOS és una organització no-governamental que, a nivell mundial, té com a finalitat integrar familiar i socialment a nens i nenes desemperats. Als països desenvolupats, com ara el nostre, també es troben situacions de marginació infantil i, tot i que són quantitativament menors, qualitativament són més greus, ja que sembla que haurien de ser més fàcils d'eradicar pel nivell econòmic i cultural dels ciutadans.

És per això que Aldees Infantils SOS està portant a terme, el curs 98-99, un projecte educatiu anomenat "Els cinc minuts d'Aldees Infantils SOS", per tal de promoure la sensibilització dels nens i les nenes de les nostres ciutats. Hem creat un espai de reflexió sobre la base que els nens poden dedicar un temps per pensar en ells mateixos per, a la vegada, poder pensar també en els altres. Creiem molt important que, des del món de l'educació, es desenvolupin programes que comprometin els nens i les nenes que viuen una situació normalitzada, per tal de fer alguna cosa per ajudar a superar el patiment dels qui no la tenen. Es pretén que, des de l'educació primària, s'assumeixin valors com la tolerància, l'acceptació de les diferències, la solidaritat, el respecte, l'esforç, la gratitud, l'amistat, etc.

Els "cinc minuts d'Aldees Infantils SOS" giren entorn a la reflexió diària sobre els temes que preocupen els nens i les nenes en la seva vida quotidiana. Amb aquesta finalitat s'ha editat un "diari de bord" on la classe pot anotar diàriament les seves reflexions i s'ha dissenyat un quadern personal per tal que cada nen pugui treballar de forma individual, traslladant-hi les seves pròpies reflexions, permetent i afavorint la col·laboració amb la seva família. El projecte també inclou un llibre pel professor, amb activitats per adaptar als diferents nivells i desenvolupar a classe de forma que s'instaurin progressivament els valors de ciutadania solidària.

En aquesta presentació mostrarem els resultats de l'avaluació del projecte en les escoles participants, destacant els principals centres d'interès entorn als quals han girat les reflexions dels nens i les nenes en els llibres de bord de les classes i les necessitats dels professors per abordar-les eficientment. En aquest projecte participen al voltant de 2000 escoles, 91 de les quals corresponen a la ciutat de Barcelona (423 a la província), la qual cosa constata l'interès que les escoles manifesten a l'hora de treballar els aspectes que han de conformar la consciència solidària de les nenes i els nens barcelonins.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL CIUTAT, EDUCACIÓ VIÀRIA I CIUTADANIA
TÍTULO:

AUTOR/S **Amèlia López**
AUTOR/ES:

CENTRE O INSTITUCIÓ **P.A.U. EDUCACIÓ**
CENTRO O INSTITUCIÓN: **Barcelona**

RESUM
RESUMEN:

L'elaboració d'un projecte educatiu entorn a l'educació viària per part de P.A.U. Educació respon a la convicció del fet que aquesta és una necessitat real per als nens i nenes de la ciutat, ja que viuen en un entorn en què la circulació rodada i la convivència -no sempre harmònica- amb milers de persones és un fet quotidià. El projecte d'Educació Viària de P.A.U. Educació funciona des de 1996 i ha rebut reconeixement nacional i internacional (Premi mundial a la millor campanya sense ànim de lucre en el camp de l'automòbil). En l'edició de 1998-99 han participat un total de 1524 escoles espanyoles, de les quals 122 són de la ciutat de Barcelona capital (300 a tota la província). Aquesta participació reflecteix l'interès per l'educació viària, que es podria relacionar directament amb les alarmants xifres d'accidents de tràfic amb nens i nenes i que constitueixen una de les primeres causes de mortalitat infantil en el nostre país.

Enguany, el Projecte d'Educació Viària de P.A.U. Educació està vertebrat entorn a l'eix "Ciutadania i Educació Viària" i consta de materials en suports diversos, escrits i audiovisuals, que permeten abordar el tema des de diferents àrees curriculars, de forma transversal, per tal d'assolir la implicació de tota l'escola.

Descriurem com, a l'hora d'idear el projecte, cal tenir en compte la gran diversitat d'escoles, no només entre l'àmbit rural i urbà sinó també dins d'una mateixa ciutat. A Barcelona, per exemple, ens trobem des d'escoles ubicades en el cor del casc antic, preocupades per la seguretat en els carrers i la relació entre grups humans, fins a escoles situades enmig d'un bosc, a Collserola o a Montjuïc, interessades en fer reflexionar els seus alumnes sobre l'ús dels transports públics i el respecte al medi ambient.

Finalment, en aquesta comunicació presentarem els resultats de l'avaluació del projecte en les 122 escoles que enguany participen en la ciutat de Barcelona: l'aplicació del projecte, els principals centres d'interès i les conclusions respecte a les necessitats de les escoles barcelonines pel que fa a seguretat viària.

Tanmateix, considerem que l'educació viària ha de formar part inel·ludible del projecte educatiu de la ciutat, justificant per sí mateixa la formació d'una comissió d'experts que avaluin la seguretat dels entorns escolars i l'aprenentatge dels nens i nenes tant en matèria de circulació com de convivència i respecte al medi i a les persones que conviuen a la ciutat.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL

TÍTULO: Una comunitat oberta al món

AUTOR/S

AUTOR/ES: Josep Maria Duart i Montoliu, Andreu Bellot i Urbano

CENTRE O INSTITUCIÓ

CENTRO O INSTITUCIÓN:

Àrea Acadèmica de la Universitat Oberta de Catalunya

RESUM

RESUMEN:

La Universitat Oberta de Catalunya va néixer com a Universitat capaç de trencar barreres espacials i temporals per facilitar l'accés a tota aquella gent que volia realitzar uns estudis i que aquestes els suposaven un obstacle.

Com a espai i plataforma de comunicació es va crear un campus virtual, lloc on estudiants, consultors i tutors s'hi poden trobar (a un mateix temps o en diferit), comunicar-se i intercanviar materials i informació en suport digital. Paral·lelament, unes trobades al llarg del semestre, els centres de suport i la tramesa per correspondència de documentació en suport paper o magnètic són els elements que acosten la nostra Universitat a l'estudiant.

Fins aquí descrivim un espai de formació; ara bé, la informació i la comunicació són elements i processos fonamentals dins d'un procés de formació. El fet de disposar d'un bon canal de comunicació ha donat com a conseqüència el sorgiment d'una comunitat virtual que comparteix quelcom més que la formació, comparteix o contrasta opinions i inquietuds respecte a la vida quotidiana; intercanvia, compra i ven objectes; difon informacions que poden resultar d'interès per a la resta de la comunitat (ofertes de feina, activitats culturals, recomanacions de llibres...).

El creixement de la Universitat, quant a oferta i quant a nombre de persones implicades, ha representat el creixement d'una Comunitat Virtual fins al moment única en el món: més de 7.000 persones que es troben o circulen amb assiduitat pel Campus Virtual de la Universitat Oberta.

Sense menystenir la tasca de tots els professionals que treballem en el desenvolupament de la formació a la UOC (disseny i producció de materials, docència, administració...) cal valorar especialment el nou marc de formació i creixement personal o aprenentatge específic que resulta de la comunicació amb altres persones. **L'entorn creat inicialment amb finalitats de formació universitària ha esdevingut un entorn de convivència, informació, comunicació i formació actiu les 24 hores de tots els dies de l'any.**

L'accés a aquest entorn des d'internet fa que qualsevol persona d'arreu del món pugui ser convidada a participar en les activitats que es desenvolupen a la Universitat, i així mateix que tots els membres de la nostra comunitat naveguin per internet obre una nova dimensió, actuant els mateixos usuaris de l'entorn com a filtre i selecció dels continguts i les novetats més interessants de la xarxa de xarxes.

La nostra experiència sembla prou engrescadora com per intentar desenvolupar nous projectes en què el potencial informatiu, comunicatiu i formatiu de les noves tecnologies esdevingui el motor de desenvolupament de noves comunitats obertes al món i properes a les necessitats dels seus usuaris (pensem per exemple en la riquesa d'una comunitat virtual de veïns/ciudadans o en una mediateca popular virtual, per posar només dos exemples).

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL
TÍTULO: **Universitats a la ciutat, Ciutat d'universitats**

AUTOR/S
AUTOR/ES: **Josep Maria Duart i Montoliu, Andreu Bellot i Urbano**

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN: **Àrea Acadèmica de la Universitat Oberta de Catalunya**

RESUM
RESUMEN:

Un dels elements claus de la història de les civilitzacions ha estat el control i la distribució del coneixement. En funció de qui posseïa i com es distribuïa el coneixement hem passat d'organitzacions socials oligàrquiques a organitzacions democràtiques amb un menor o major nivell de participació social. L'accés gratuït i obligatori a l'ensenyament i la facilitació de l'accés als estudis universitaris per a bona part de la població ha representat un dels majors avenços d'aquest segle.

Paral·lelament a aquest avanç intencionat, per al que han lluitat ciutadans sensibilitzats per la necessitat de democratitzar el saber, s'ha produït un altre avanç més fortuït, en què la concentració en el desenvolupament de noves formes de distribució d'informació, més àgils, més segures i amb major capacitat, han donat com a resultat un macroentorn inabastable d'informació, comunicació i formació.

La possessió i la gestió del coneixement prenen un nou aspecte al que les universitats no es poden mostrar alienes. Si fa uns anys havíem viscut i debatut la pèrdua del "saber general" a favor de l'especialització universitària, dia a dia avancem cap a la concreció d'aquesta especialització en unitats de coneixement molt específiques.

Tothom que sap, o creu que sap, d'alguna cosa pot difondre els seus coneixements i promoure aprenentatge en relació a la matèria. Les universitats són els centres on han de residir, treballar i/o projectar-se els millors especialistes en les diferents ciències o àmbits de coneixement; però les universitats no poden viure al marge de la difusió del saber que se'n fa al seu entorn:

- en uns casos perquè suposa una formació esbiaixada o una "deformació" del coneixement,
- en d'altres, perquè cal aprofitar el potencial que suposa que gent molt preparada en determinades disciplines mostri interès per la divulgació i la formació en entorns diferents a l'universitari.

La quantitat d'informació i coneixement present a la xarxa de xarxes, i el seu potencial de creixement, qüestiona en part la concepció d'universitats aferrades als seus centres de documentació o als seus especialistes com a patrimoni i garantia de qualitat (garantia basada en la quantitat de coneixement que té).

La garantia de qualitat d'una universitat del segle XXI es trobarà en la mesura en què sigui capaç de gestionar aquest coneixement:

- de desenvolupar investigacions amb repercussions rellevants en l'entorn immediat o en l'àmbit científic o disciplinar,
- de facilitar la difusió del coneixement,
- de promoure el desenvolupament d'actituds socialment necessàries,
- de minimitzar les repercussions de la difusió de coneixements esbiaixats intencionadament o no.

En aquest context, la col·laboració interuniversitària resultarà fonamental, encaminada a la racionalització dels esforços realitzats en el desenvolupament del coneixement com a patrimoni de la societat, de la humanitat, més que no pas de les persones que el gestionin.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL
TÍTULO: UNA ANÀLISI PROSPECTIVA PER AL SECTOR MULTIMÈDIA EDUCATIU

AUTOR/S
AUTOR/ES: Jordi Goro i Farreres

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN: Associació d'Empresaris Productors de Multimèdia

RESUM
RESUMEN:

Partint d'un punt de vista ampli, que considera multimèdia educatiu aquell que col·labora en el desenvolupament de finalitats educatives (podent ser, llavors, utilitzat com a material de suport, autoinstructiu i/o didàctic), el present estudi dissenya, a partir d'una rigorosa anàlisi prospectiva, uns escenaris de futur per al sector multimèdia educatiu a l'horitzó del 2010.

En un intent d'examinar les complexes influències de diferents factors sobre el sector multimèdia educatiu, que les contínues innovacions en el camp tecnològic les fan encara més complexes, s'ha utilitzat una perspectiva d'estudis futurs: la prospectiva, que té per objecte oferir als actors amb capacitat de decisió (entre els que es troben els diferents agents locals, d'àmbit "ciudadà") els mitjans per operar amb clarividència sobre les decisions que comprometen l'esdevenidor.

Efectivament, una de les coses que aquest estudi tracta de fer és ajudar als actors implicats a examinar i clarificar les seves imatges de futur de tal manera que puguin millorar la qualitat de les decisions que els afectin. I això perquè entre tots els futurs alternatius que veiem a l'abast, el futur amb el que acabem és el resultat de les opcions de les que avui disposem i de les decisions que prenem sobre aquestes opcions.

És per això que aquesta anàlisi ofereix una síntesi de les *tendències* així com dels *reptes* més grans que s'han revelat especialment importants, al llarg de la investigació, respecte al futur del sector multimèdia educatiu, per a posteriorment iniciar una reflexió prospectiva amb la finalitat de, a través del disseny d'uns *escenaris*, promoure un futur el més conforme possible als futurs que semblin desitjables i, per contra, evitar els futurs que puguin resultar amenaçadors.

El disseny d'aquests escenaris s'ha realitzat seguint dues etapes principals:

- anàlisi estructural (recollida en un apèndix metodològic), i
- enquesta mini-Delphi.

D'aquesta manera, el resultat de l'estudi, després de destacar les principals tendències a l'horitzó 2010 aparegudes en l'anàlisi (formació de personal com a àmbit d'inversió de les empreses; contínua extensió de la infraestructura informàtica i tecnològica; esforç en facilitar l'ús dels productes multimèdia; augment de la formació multimèdia...), així com les principals incerteses (el paper del multimèdia educatiu en el procés formatiu institucionalitzat, el paper futur del professor tant a l'aula com en el disseny dels materials multimèdia educatius...), presenta tres escenaris contrastats, amb els seus principals reptes estratègics i les prioritats d'acció (escenaris *tendencial*, *de ruptura pessimista* i *de ruptura alternatiu*), l'ambició dels quals no és descriure amb seguretat i exactitud com evolucionarà el sector multimèdia educatiu a l'horitzó 2010, sinó enriquir i/o suscitar la reflexió al respecte, al mostrar quin és el ventall de futurs possibles d'aquest sector.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL **QUE ENS ENVOLTA**

TÍTULO:

AUTOR/S

AUTOR/ES:

Casal Infantil Guinardó. Trànsit Projectes S.L.

CENTRE O INSTITUCIÓ

CENTRO O INSTITUCIÓN:

RESUM

RESUMEN:

General

Conèixer el medi natural a l'entorn urbà i fomentar la participació de tots els nens/es implicats.

Específics

- 1 Conèixer els parcs de Barcelona i les possibilitats de lleure que ofereixen.
- 2 Aprendre a desplaçar-se per Barcelona a través del transport públic.
- 3 Realitzar un estudi de les necessitats, mancances dels parcs de la ciutat de Barcelona.
- 4 Elaboració d'un projecte a partir de tot el material recollit.
- 5 Presentació del projecte a altres nens/es.

METODOLOGIA

* La funció de l'educador /a serà crear les condicions necessàries per l'aprenentatge, com també dinamitzar i organitzar l'activitat.

*El que es pretén és utilitzar una metodologia pràctica instrumental en la qual el nen/a pugui fer una investigació i aplicació de tots els coneixements que va adquirint, a partir d'una informació.

*Hauran d'aprendre a situar-se en un mapa, reconèixer tots els parcs de la ciutat de Barcelona, saber com es pot arribar i quines possibilitats tenen.

*Amb tota la informació adquirida els nens/es elaboraran un petit projecte.

PERSPECTIVES

De cara al futur ens plantejem donar-li continuïtat al projecte, proposant que els nens/es difonguin la experiència a diversos sectors educatius .

D'altra banda també seria bo que aquest projecte, l'adaptessin altres entitats a les seves necessitats i es pogués aconseguir fer un intercanvi d'experiències viscudes.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL PROJECTE EDUCATIU DE VERNEDA SOLIDÀRIA: "1ª CARAVANA JOVE DE
TÍTULO: SANT MARTÍ A MAGLAJ".

AUTOR/S
AUTOR/ES:

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN:

Casal Infantil Sant Martí i Punt de Dinamització Verneda-La
 Pau. Trànsit Projectes s.l.

RESUM
RESUMEN:

Aquest projecte es va iniciar a partir d'un procés de treball conjunt entre el Casal Infantil Sant Martí i el Punt de Dinamització Cultural del Centre Cívic Sant Martí. Amb aquest projecte es va aglutinar a un grup de joves, d'entre 14 i 21 anys, de diferents instituts de secundària de La Verneda. L'inici va ser el febrer de 1998 i actualment encara s'està treballant amb ell.

El disseny del projecte es va estructurar en quatre fases. Aquestes són:

- 1) Fase de localització del lloc i dels destinataris del projecte.
- 2) Fase de coneixement del destí final de la caravana, de la realitat social, econòmica, cultural... del destí, i del projecte de cooperació a desenvolupar.
- 3) Fase de viure i conèixer "in situ".
- 4) Fase de fer ressò de l'experiència viscuda.

Per què Bòsnia?

Perquè volíem treballar en un projecte de cooperació d'una realitat propera a la nostra. Un país a tan sols dues hores d'avió i un poble que estava sent massacrat davant la mirada impassible d'Europa.

Veient que el gruix de l'ajut era a grans ciutats com Mostar i Sarajevo, vàrem decidir centrar-nos en una petita localitat que no havia rebut ajut humanitari anomenada Maglaj. Aquesta decisió va ser presa després de contactar amb el Comitè pels Balcans, sent els que ens van buscar una contrapart: l'Associació de Victimes Mutilades Civils de Guerra.

A partir d'aquí vàrem conèixer les seves necessitats més immediates i, llavors, ens vàrem organitzar amb la finalitat d'aconseguir el màxim de menjar, material escolar, higiènic i sanitari. Al final de la campanya vàrem recollir 6.500 kg. d'ajut humanitari que vàrem portar i repartir nosaltres mateixos entre els socis d'aquesta associació, l'hospital de Tesanj i la farmàcia de Maglaj.

De la nostra estada a aquesta localitat destacariem la cordialitat, la hospitalitat amb nosaltres i les ganes de viure i de refer les seves vides.

Nosaltres com a joves pensem que ara cal donar a conèixer la situació que estan vivint a Bòsnia però també cal seguir cooperant amb ells.

L'exposició s'acompanyarà del visionat vídeo que es va muntar i que reflecteix la nostra experiència en aquest projecte de "1ª Caravana Jove de Sant Martí a Maglaj.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL L'ARXIU DE SANTS-MONTJUÏC I LES ESCOLES

TÍTULO:

NÚRIA BURGUILLOS MEDINA

AUTOR/S

AUTOR/ES:

ARXIU MUNICIPAL DEL DISTRICTE DE SANTS-MONTJUÏC
DIVISIÓ DE SERVEIS PERSONALS

CENTRE O INSTITUCIÓ

CENTRO O INSTITUCIÓN:

RESUM

RESUMEN:

La Campanya *l'Arxiu de Sants-Montjuïc i les escoles* neix l'any 1992 amb la finalitat de fomentar la participació envers el coneixement del patrimoni històric i documental del Districte, d'enriquir i donar a conèixer el fons documental existent, de difondre el patrimoni cultural en general i de fomentar la seva recuperació i conservació.

Té com a objectius donar a conèixer les fonts primàries del territori per a l'ensenyament de la història, apropar els professors i els alumnes a la història del seu entorn més immediat i fomentar la recuperació i conservació del patrimoni cultural i documental del territori.

La metodologia de treball per assolir aquests objectius es basa en la realització d'activitats de difusió cultural de l'Arxiu Municipal, i els destinataris són els centres d'ensenyament de primària i de secundària del Districte de Sants-Montjuïc. El contingut inclou publicacions, elaboració de materials didàctics, xerrades, itineraris, visites a indrets d'interès històric i a l'Arxiu Municipal i els Centres de Documentació Històrica dels barris.

Aquestes activitats es desenvolupen tenint en compte els principis de descentralització territorial. Per la qual cosa es treballen en profunditat i de manera específica els quatre territoris en que està dividit administrativament el Districte: Sants-Hostafrancs-La Bordeta, el Poble Sec, la Zona Franca (la Marina) i Font de la Guatlla.

Per altra banda, cada una de les activitats es fa amb un tractament pedagògic adequat a les seves característiques, a més d'adaptar-se al curs i al nivell que sol·licita el professor/a. Les xerrades es realitzen al propi centre d'ensenyament i, en casos excepcionals, a la sala de plens del Consell Municipal del Districte. S'oferta una conferència específica per a cada un dels diferents barris. Els itineraris i visites s'adapten a l'entorn dels centres d'ensenyament i a la disponibilitat de temps dels grups. Les visites a l'Arxiu Municipal i els Centres de Documentació Històrica s'adeqüen a les característiques de cada centre i del fons documental que es conserva: en el cas de Sants-Hostafrancs-La Bordeta es visita la secció històrica de l'Arxiu Municipal i en el cas del Poble Sec, Zona Franca i Font de la Guatlla els Centres de Documentació Històrica que hi ha a cada barri.

Per a difondre i concertar les diferents sol·licituds comptem amb la col·laboració del Centre de Recursos Pedagògics del Districte de Sants-Montjuïc. La campanya es realitza coincidint amb el calendari del curs escolar i es dediquen 12 hores setmanals distribuïdes en dos matins i una tarda.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL **INGENIERÍA DE CAMINOS EN BARCELONA: 25 AÑOS DE EVOLUCIÓN**
TÍTULO:

Pedro Díez y Manuel Espino

AUTOR/S
AUTOR/ES:

Escola Tècnica Superior d'Enginyers de Camins, Canals i Ports de Barcelona

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN:

RESUM
RESUMEN:

El cuerpo funcional de ingenieros de caminos (*corps des ponts et chaussées*) nace en Francia en 1716 adscrito al ministerio de obras públicas. Su función principal era la construcción y el mantenimiento de las vías de comunicación. En 1747 se crea la escuela de París y en 1802 la de Madrid, inspirada en la idea francesa. La escuela de Barcelona nace mucho más tarde, en 1974, cuando el ingeniero de caminos, canales y puertos tiene ya un perfil social y profesional muy marcado, con un campo de aplicación limitado y de carácter algo tradicional.

La vocación de la escuela de Barcelona es, desde el principio, romper este molde y formar profesionales generalistas, versátiles y capaces de especializarse en aspectos tecnológicos novedosos. El resultado es la formación de un ingeniero de caminos capaz, al mismo tiempo, de enfrentarse a los problemas clásicos de la ingeniería civil y de integrarse en equipos multidisciplinares asumiendo las tareas más variadas. Una parte importante de los titulados siguen el camino de la investigación y el desarrollo, ya sea en la propia escuela, cuya producción científica es notable, o en otros centros internacionales.

La diversidad de salidas profesionales a las que opta el ingeniero de caminos es enorme. Sin embargo, la práctica totalidad conserva, aunque sea de manera remota, una relación con la manipulación del territorio. Esto hace que el ingeniero de caminos haya de ser especialmente sensible con el medio ambiente. La escuela de Barcelona impulsa la ambientalización curricular de sus titulados. Esto es, se pretende imbuir al estudiante la idea de que la conservación y la potenciación del medio ambiente son factores clave en el diseño de cualquier obra de ingeniería. El desarrollo que supone la realización de una obra sólo tiene sentido si se trata de desarrollo sostenible, si no el fracaso del diseño es inevitable. Impregnar al profesional de una cultura de sostenibilidad no es un objetivo que se pueda alcanzar creando materias específicas: al contrario, se trata de conseguir que cada una de las materias que constituyen el bagaje de conocimientos de un ingeniero incluyan de manera natural la perspectiva del desarrollo sostenible. Por supuesto, no se trata de un trabajo fácil. En muchas asignaturas, intentar incluir el discurso medioambiental de manera artificial sólo produce rechazo. El proceso de ambientalización curricular ha de ser cuidadoso y sutil. Ha de ser, sobre todo, un trabajo conjunto de las personas que trabajan en el entorno de la escuela de caminos.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL "GETAFE EN TU MOCHILA" COMO INSTRUMENTO DE PARTICIPACIÓN DE
TÍTULO: NIÑOS/AS Y ADOLESCENTES EN LA GESTIÓN MUNICIPAL: FORO DE PARTICIPACIÓN
AUTOR/S M^a del Carmen Martín Delgado (Pedagoga) y Esther Sainero Otero
AUTOR/ES: (Psicóloga).
CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN: Servicio Educativo Comunitario. Delegación de Educación e Infancia del Ayuntamiento de Getafe.
RESUM
RESUMEN:

QUÉ ES "GETAFE EN TU MOCHILA"?

Es un programa creado por la Delegación de Educación e Infancia del Ayuntamiento de Getafe dirigido a los centros públicos de primaria y secundaria del municipio, que también tiene la posibilidad de trabajarse en asociaciones, educación de adultos, ...

Este programa está pensado y diseñado, entre otros, en el marco de los principios de la Carta de Ciudades Educadoras.

"*Getafe en tu mochila*" tiene como principales objetivos facilitar el conocimiento de la historia, cultura, medio ambiente del municipio, crear actitudes de respeto, toma de conciencia y participación en la construcción de la ciudad, y potenciar las relaciones intergeneracionales. Para orientar el conocimiento, y comprensión del entorno, requisito imprescindible para la participación, ofrece diferentes apoyos (guías didácticas, material audiovisual,...). "*Getafe en tu mochila*" incluye un bloque de contenidos llamado "*Puedo cambiar mi pueblo*" enfocado a recoger las aportaciones de niños/as respecto a su implicación en el desarrollo de la ciudad. Para que lo trabajado en este bloque tenga repercusión real en el municipio surge el *Foro de participación*.

¿QUÉ ES EL FORO DE PARTICIPACIÓN?

Es una propuesta de participación de niños/as y adolescentes en aquellos asuntos municipales que les afectan, a través de la mediación de centros educativos y asociaciones que se enmarca en el Plan Integral de Infancia y adolescencia de Getafe.

Tiene un doble objetivo:

- que niños/as y adolescentes participen en la detección de necesidades que lleven al gobierno municipal a establecer prioridades de actuación para el curso político.
- y que analicen y se impliquen, desde sus posibilidades, en la respuesta a estas necesidades.

A largo plazo, esto desembocará en la creación de una estructura estable de participación que permita a niños/as y adolescentes participar activamente como ciudadanos de pleno derecho.

Cada año el *Foro* se centrará en un tema concreto. El de este año es "*Ciudad y Medio Ambiente*".

El *Foro de participación* se trabaja:

- en la Escuela, por la importancia de los aprendizajes y experiencias que allí se desarrollan y por el largo tiempo que en ella permanecen niños/as y adolescentes.
- en el Barrio, a través de las asociaciones porque éstas son el principal agente y mediador educativo en el tiempo libre, marco de socialización más informal donde se dan relaciones entre iguales, con los adultos y con el barrio de una forma más espontánea.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL PROJECTE DELS PUNTS D'INFORMACIÓ ALS CENTRES D'ESTUDIS DE
TÍTULO: SECUNDÀRIA (PICES).

AUTOR/S Amèlia Aguilera Garcia, Raquel Olaya Plaza
AUTOR/ES:

CENTRE O INSTITUCIÓ CISEC (Centre d'informació i serveis a l'estudiant de
CENTRO O INSTITUCIÓN: Catalunya).

RESUM
RESUMEN:

El projecte dels Punts d'informació al Centres d'Estudis de Secundària de la ciutat de Barcelona es remonta es remonta a 1985 i forma part dels Programes Culturals de l'Ajuntament de Barcelona.

Aquest servei té com objectius principals:

-Atendre les diferents consultes d'interés per la comunitat que compona el centre (alumnes, pares, associacions d'alumnes, grups estables), dirigint-se especialment al sector estudiantil.

-Potenciar la dinàmica associativa i de participació que s'origina els Centre d'Estudis de Secundària, oferint la informació i els recursos que tenen al seu abast tant a nivell de ciutat com aquells que ofereix l'Ajuntament de Barcelona.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL CAN JOVAL, UNA EXPERIÈNCIA EDUCATIVA

TÍTULO:

Jordi Corbera Claveria

AUTOR/S

AUTOR/ES:

Granja Escola "Can Joval"

CENTRE O INSTITUCIÓ

CENTRO O INSTITUCIÓN:

RESUM

RESUMEN:

QUÈ ÉS CAN JOVAL

Can Joval és una masia del s.XVI adaptada com a granja-escola, sense variar l'estructura original, on el nen/a o jove es retroba amb el medi natural, el qual li aporta uns coneixements molt variats. És un escenari educatiu on l'experimentació i la manipulació de l'entorn es tradueixen en un respecte i una admiració vers la natura, en tots els seus aspectes. L'immillorable entorn permet oferir un espai on fomentar el sentit de l'observació, aplicar de forma pràctica els coneixements, relacionar-se amb nous companys de manera més íntima i cordial i viure la màgia de cada instant.

Can Joval és també, un equip humà que treballa amb nens, nenes i joves durant tot l'any, tant amb escoles d'educació infantil, primària, ESO i FP, com amb grups d'esplai, casals, famílies, associacions, ajuntaments i consells comarcals entre altres. Compta amb un grup de monitors i educadors propis i amb una direcció pedagògica acurada, amb més de divuit anys d'experiència com a equip.

QUÈ FEM

La Granja-Escola "Can Joval" va ser creada l'any 1980 amb l'objectiu d'acostar i ensenyar el món rural a molts nois i noies que el desconeixien: el funcionament tradicional d'una granja, el bestiar, l'hort i els conreus, l'autosuficiència i l'aprofitament dels recursos autòctons.

La necessitat d'evolucionar en l'educació de les noves generacions i col·laborar en la seva formació integral, ens ha dut a crear nous tallers i noves experiències docents.

L'aposta educativa de Can Joval serveix per a complementar els altres àmbits educatius: escola, família, ciutat... Eduquem realitzant un seguit d'activitats, materials i vivències, poc viables fora de l'entorn d'una casa de colònies.

D'una banda s'ofereixen els tallers de sempre, els "clàssics": Animals, hort, rodalies, pa, làctics, etc. Darrerament hem enriquit l'oferta educativa amb **crèdits de síntesi i monogràfics** on es valora la capacitat dels alumnes de treballar amb certa autonomia, de cercar informació i de resoldre reptes i problemes.

Al llarg de l'any, durant el curs escolar amb escoles i instituts i a l'estiu amb les colònies, treballam amb una mitjana de 3000 nois i noies dels quals, la major part, provenen de la ciutat de Barcelona. També hem realitzat activitats d'estiu amb l'Àrea d'Afers Socials de la Generalitat (del 1990 al 98), l'Ajuntament de Barcelona (del 91 al 97), l'Ajuntament de Lleida (97 i 98) i Consells Comarcals (del 93 al 97).

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL **Servei d'Atenció i Suport a Famílies amb Nens Sords**
TÍTULO:
AUTOR/S **ARTACHO DE GEA, SÒNIA ; DOMÍNGUEZ SEDA, MARTA; ESPINACH**
AUTOR/ES: **GRAU, RAMON; MARCH EDO, NÚRIA; MOÑINO ALONSO, MARIA**
CENTRE O INSTITUCIÓ **ASSOCIACIÓ CATALANA PER A LA PROMOCIÓ DE LES**
CENTRO O INSTITUCIÓN: **PERSONES SORDES (ACAPPS).**
RESUM
RESUMEN:

1. PRESENTACIÓ DEL SERVEI

L'Associació Catalana per a la Promoció de Persones Sordes (ACAPPS) creada el 1992, és una entitat sense ànim de lucre que té per objectiu treballar perquè les persones sordes siguin ciutadanes de ple dret i estiguin integrades a la societat.

La nostra associació està formada per socis sords, sords post-locutius, pares de nens sords, així com familiars i professionals relacionats amb la sordesa.

Les activitats d'ACAPPS es venen organitzant a través de les diferents comissions de treball. És dins la comissió de pares, on es va posar en funcionament, el gener del 98, el **Servei d'Atenció i Suport a Famílies (SASF)**. En aquest servei, ACAPPS destaca la creació d'una línia informativa i formativa continuada en el temps, que permet una actualització permanent de coneixements per tots aquells pares de nens sords, així com també per professionals relacionats amb el món de la sordesa, per així poder aconseguir una plena integració del nen deficient auditiu a la societat.

Respecte al nen sord, alguns dels factors que determinen la seva plena integració social són: l'acceptació de la deficiència auditiva per part dels pares, el grau d'estimulació que hagi rebut durant els primers anys de vida i com a conseqüència la seva competència lingüística, l'escola i l'entorn social.

Per poder assolir aquesta integració, és imprescindible un assessorament i un suport professional que facilitin als pares noves estratègies comunicatives, d'estimulació primerenca....

2. OBJECTIUS

La posada en funcionament del programa dins d'ACAPPS té per **objectiu general** fer possible que l'associació estructuri un servei d'atenció i suport dirigit a les famílies amb nens amb dèficit auditiu, especialment pensat per l'etapa immediata posterior a la diagnòsi de la sordesa.

Els principals objectius són els següents:

- Oferir atenció i suport psicològic per superar els problemes emocionals i de desestructuració personal i familiar davant la presència de la discapacitat auditiva del fill.
- Informar, formar i conscienciar els pares perquè coneguin diferents estratègies comunicatives en l'àmbit familiar.
- Orientar els pares tenint en compte diversos factors com són les característiques de cada nen, el grau i tipus de pèrdua auditiva i el rendiment que obtingui de les pròtesis auditives, amb l'objectiu d'afavorir la integració educativa i social del nen sord.
- Conscienciar de la importància que té **l'estimulació primerenca** després del diagnòstic de la sordesa. L'atenció especialitzada en l'edat de 0 a 3 anys és **imprescindible** i no admet endarreriments: és el moment en que són posades les **bases del desenvolupament comunicatiu i de l'adquisició del llenguatge**.
- Motivar els pares acollint-los en el moviment associatiu tot remarcant la importància que té l'intercanvi d'experiències viscudes com a pares de nens amb dèficit auditiu.

3. PRINCIPALS RESULTATS OBTINGUTS

Des de l'inici de l'activitat del Servei d'Atenció i Suport a Famílies (gener del 1998) les tres professionals i els pares encarregats de l'acollida d' ACAPPS han posat en marxa un conjunt d'accions adreçades a millorar la interacció entre pares i fills sords. Aquestes accions es concreten en l'orientació i valoració de les necessitats de les famílies, actualment 74 (sòcies o no de l'associació), que estan en contacte amb el servei. Aquestes procedeixen de diverses zones de Catalunya i han estat ateses ja sigui mitjançant una entrevista directa, telefònicament o per carta. També s'han realitzat nombrosos contactes amb centres relacionats amb la sordesa amb l'objectiu d'establir línies de col.laboració conjunta i promoure l'intercanvi d'experiències en relació amb l'acollida familiar.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL SERVEI D'ACOLLIDA AL SORD POSTLOCUTIU I GRUP D'AJUDA MÚTUA
TÍTULO: DAPCA (Deficients Auditius Postlocutius de Catalunya).

AUTOR/S
AUTOR/ES:

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN:

Associació Catalana per a la Promoció de les Persones
 Sordes (ACAPPS)

RESUM
RESUMEN:

El sord postlocutiu (persona oïdora que ha perdut l'audició total o parcialment després d'haver adquirit la parla) és acollit a ACAPPS des de la seva creació l'any 1993 , quan unes quantes logopedes, treballadores del CREDAC (Centre de Recursos Educatius per a Deficients Auditius) van veure la necessitat d'atendre aquestes persones, cosa que no era - ni és - contemplada en cap estament públic ni gairebé privat, ja que tractant-se de persones adultes que ja han passat l'edat d'escolarització, no poden ser ateses a través del CREDAC. Des d'aleshores aquesta acollida és realitzada per aquestes professionals i, d'una manera voluntària per altres postlocutius , socis d'ACAPPS, que ja han rebut atenció. L'atenció que donen les professionals inclou una primera orientació respecte als recursos existents per pal·liar la deficiència, una reeducació comunicativa mitjançant la lectura labial i un suport psicològic a través de grups de suport.

A partir de l'any 1996 es va crear, vinculat a ACAPPS, el Grup d'Ajuda Mútua dels Deficients Auditius Postlocutius de Catalunya, tenint com a objectiu principal donar-se suport mútuament a través de consecucions socials que donen un sentiment d'utilitat als membres del grup, compartint sentiments i experiències, aconseguint més informació i coneixements sobre la deficiència auditiva, i ajudant a relativitzar la problemàtica individual, però sense cap professional que el dirigeixi, el qual intervé només en actuacions puntuals. Aquest grup és obert a tota persona postlocutiva adulta, amb poca o molta pèrdua auditiva i representa per aquestes persones ,la recuperació de la comunicació perduda en perdre l'audició. Les reunions que es fan, són periòdiques i aconsegueixen trencar l'aïllament tot donant-se compte que hom pot comunicar-se malgrat no sentir-hi (amb la lectura labial), que no s'està sol sinó que hi han altres persones amb la mateixa situació, que hi han recursos per a restablir la sociabilitat a nivell familiar i laboral.

Des del GAM s'ha gestat i realitzat: unes Jornades de Sensibilització Social sobre la Problemàtica del Sord Postlocutiu, un curs d'anglès específic , unes conferències informatives, un curs de lectura labial i suport psicològic, etc.

També pretenem, amb aquest grup, crear una consciència de col·lectiu per a salvar les barreres de comunicació que tan sovint trobem, sensibilitzant la societat tot donant a conèixer la situació del postlocutiu, divulgant com s'ha de parlar a un sord (tècniques de comunicació), demanant el reconeixement per l'administració, de la lectura labial com a reeducació necessària i indispensable per a reintegrar la persona sorda postlocutiva, sensibilitzant als metges especialistes (otorrinos) perquè aconsellin la lectura labial als seus pacients que no tenen cap solució mèdica a la seva sordesa...

Les reunions del GAM són cada primer dilluns de mes a les 19:00 hores, a l'Hotel d'Entitats de Gràcia, C/ Providència nº 42.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL La societat civil també educa

TÍTULO:

Isabel Maestre

AUTOR/S

AUTOR/ES:

Fundació RACC (Consell de Coordinació Pedagògica de l'IEB)

CENTRE O INSTITUCIÓ

CENTRO O INSTITUCIÓN:

RESUM

RESUMEN:

L'actual societat ens imposa una realitat viària complexa, que necessita d'un aprenentatge i d'una assimilació per part dels ciutadans.

L'educació, que serveix de vehicle per a la socialització dels/de les nens/es, ja ha tingut en compte els nous factors que determinen l'activitat humana, entre els quals hi ha el de la mobilitat.

El Reial Automòbil Club de Catalunya des de sempre ha tingut present la seva condició de ser referent de la societat civil i el seu compromís amb la formació i sensibilització de la ciutadania.

Aquest va ser un dels motius que el va portar a impulsar la Fundació RACC com a instrument per treballar per tota la ciutadania i no sols per els socis de la entitat. En aquest marc el RACC, a través de la Fundació RACC, vol incidir en l'Educació Viària dels ciutadans tot realitzant diverses activitats i accions.

Es per això que la Fundació RACC que vol ser present en el espais educatius de la ciutat va sol·licitar i actualment pertany al Consell de Coordinació Pedagògica de l'Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Des de l'any 1994 el seu compromís educatiu es concreta en el disseny i desenvolupament del Programa d'Educació Viària RACC amb el que aporta als nois/es, un seguit d'activitats.

Entre elles cal destacar les de suport a l'escola, on el principal objectiu és elevar el grau de conscienciació i responsabilitat ciutadana, mitjançant la realització d'una acció de suport d'educació viària en el marc escolar, mitjançant materials i educadors especialitzats.

Dins del marc del temps de lleure el Programa d'Educació Viària també aporta diferents recursos educatius, amb una vessant molt lúdica i que fomenta la participació dels nois i noies i les seves famílies en conjunt.

També cal destacar l'organització i la participació de la Fundació RACC en els diferents fòrums, sessions formatives i altres trobades de debat i discussió de diversos temes de mobilitat i per tant d'educació viària.

Amb aquest mateix esperit es planteja la línia d'actuacions en els propers anys. Especialment en l'any 1999, declarat ANY DE L'EDUCACIÓ VIÀRIA per diverses institucions, en el que s'incrementaran iniciatives i esperem que sigui un bon marc per a l'inici de noves activitats que donin suport a treballar l'educació viària.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL PROGRAMA PARA FAVORECER LA COMUNICACIÓN ENTRE FAMILIAS
TÍTULO: MARROQUÍES Y CATALANAS

AUTOR/S
AUTOR/ES:

Associació Socio-Cultural Ibn Batuta

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN:

RESUM
RESUMEN:

Objetivos Generales

El presente programa tiene como objetivo preparar para las personas autóctonas y para los marroquíes, acciones educativas y sociales, que fomenten la tolerancia y el respeto a la diversidad cultural, que faciliten el diálogo intercultural, mutuamente enriquecedor ante la diversidad de valores y estilos de vida que propone una sociedad multicultural.

Es necesario crear acciones encaminadas a superar los prejuicios particulares fomentando el pluralismo y el diálogo intercultural, enriquecedor para una convivencia cívica.

Objetivos Específicos

Básicamente son:

- Fomentar el diálogo intercultural.
- Favorecer la participación de los marroquíes en la sociedad de acogida.
- Crear espacios donde se produzca un intercambio cultural catalano-marroquí. Dado que participan padres de niños marroquíes y catalanes y sus profesores.

Contenido

Se canalizará a través de la asociación de padres de alumnos, en aquellas escuelas donde haya una gran concentración de niños marroquíes. Comenzaremos por las zonas que tenemos más próximas: Barcelona y el Baix Llobregat.

El programa consistirá en varias jornadas que se llevarán a cabo durante al año 1.998-99 y en la que se incluirán actividades como las que detallamos a continuación:

- Conferencia sobre la riqueza que ofrece el conocimiento de otra cultura. Además de los miembros de la asociación invitaremos, para que puedan aportar sus experiencias y opiniones a personas que han vivido entre diferentes culturas. Té y pastas.
- Exposición itinerante en diferentes escuelas sobre Marruecos, representando costumbres y tradiciones de este país, incluyendo gastronomía y arte.
- Fiesta marroquí-catalana: con la participación de un grupo musical marroquí, afincado en Cataluña y un grupo catalán.
- Conferencia-debate sobre la experiencia de diferentes personas catalanas o españolas que han vivido en países musulmanes, en una época de su vida, y nos expliquen como ha sido su integración, como se han adaptado a las costumbres de otra cultura, y como han preservado la suya. Al finalizar la conferencia se ofrecerá una comida que consistirá en tortilla de patatas, pan con tomate, té y pastas marroquíes

Durante la época del Ramadán se realizaran diversas conferencias, para explicar en que consiste, cuales son sus fundamentos, diferentes personas magrebies explicaran cuales son sus sentimientos al respecto, como se desarrolla la vida cotidiana en el Ramadán, intentaremos ajustar los horarios, para que al final de cada conferencia se pueda ofrecer la comida típica de la época del Ramadán y compartirla entre todos ("harira", dulces, dátiles, un pan especial).

Plazos Y Lugar De Ejecución

- El proyecto se realizará durante al año 1.998-99.
- La previsión es llevarlo a cabo en diez municipios.

RECURSOS

Voluntarios marroquíes y catalanes, que conocen perfectamente la situación de la inmigración magrebí. Además de personas invitadas, que por su experiencia personal, consideramos que sus aportaciones puedan resultar de especial interés.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TITOL PROJECTE TAI; UNA PLATAFORMA DE REFLEXIÓ ARTÍSTICA I
TÍTULO: PEDAGÒGICA

AUTOR/S
AUTOR/ES: GABRIEL VERDERI Cap d'Estudis Artístics i Director del Projecte TAI

CENTRE O INSTITUCIÓ TERRASSA ESCOLA MUNICIPAL D'ART
CENTRO O INSTITUCIÓN:

RESUM
RESUMEN:

L'any 1996 es va generar el Projecte TAI dins l'Escola Municipal d'Art de Terrassa amb l'objectiu de crear a Terrassa un centre per al desenvolupament creatiu i interactiu dels llenguatges artístics.

Aquest projecte té entre els seus objectius el de vincular les Escoles locals d'àmbit artístic en projectes puntuals comuns, oferir als alumnes una pedagogia artística actual basada en el procés creatiu i la concepció de taller total o interdisciplinari, i fer de la reflexió, la transmissió d'idees, i el diàleg els factors essencials d'intercanvi i enriquiment personal.

Les Escoles participants en aquest projecte són l'Escola Municipal d'Arts, l'Escola i Conservatori Municipal de Música i l'Institut del Teatre de la Diputació de Barcelona.

El Taller Artístic Interdisciplinari vol ser el pont de connexió entre professors, alumnes i llenguatges artístics de les tres escoles, i un recurs per establir vincles de cooperació, intercanvi i diàleg.

TALLER ARTÍSTIC INTERDISCIPLINARI

El Taller Artístic Interdisciplinari és el mecanisme per posar en pràctica els objectius del Projecte TAI.

Té la finalitat de reunir en un mateix espai, un grup format per alumnes, professors i col.laboradors motivats per la creació artística, i amb ganes de coneixement i reflexió.

Es treballa amb un tema comú, el qual ampliarem i aprofundirem mitjançant conferències, accions i exposicions que s'han organitzat per a tal fi. Aquest és el punt de partida de les idees personals i grupals, que tots tindran l'oportunitat de compartir amb reunions periòdiques anomenades "Associacions Encadenades". Aquestes trobades són l'àmbit suggerent per desencadenar projectes interdisciplinaris, que s'aniran desenvolupant fins arribar al "Taller Total", punt final del Taller i plataforma des d'on es mostren els seus resultats publicament.

Aquest mes de Febrer de 1999 el Projecte TAI ha celebrat la seva quarta edició. Fins ara, en el Taller Artístic Interdisciplinari hi ha participat més de 300 alumnes, 16 professors han complert la seva funció d'orientadors, i uns 60 col.laboradors- artistes, filòsofs, teòrics, crítics d'art i cinema, poetes, músics i compositors, actors, performadors...- han participat aportant els seus coneixements en la fase informativa.

Els paràmetres d'actuació social del Projecte TAI són cada vegada més amplis. D'aquesta forma va prenent cos un dels seus objectius més importants; la transcendència de l'art contemporani i la pedagogia artística com un escenari artístic i educatiu de la ciutat. Per dur a terme aquesta part del Projecte es realitzen exposicions al voltant dels seus resultats, exposicions d'art paral.leles, performances, audicions musicals i treballs de dansa contemporània. Per altra banda aquest any s'ha començat a editar el "QUADERN TAI". És una publicació que recull les opinions i les reflexions sobre el tema, i que neix amb l'esperit de ser el testimoni continuat del Taller, tot complint la funció de plataforma i d'intercanvi.

Des de la seva presentació a Chicago en el IV Congrés Internacional de Ciutats Educadores l'any 1996, podem constatar que el Projecte TAI ofereix a la ciutat un marc interessant per desenvolupar la nostra inquietud sobre l'art contemporani, i poder reflexionar sobre els resultats de l'aplicació d'una pedagogia artística basada en la creació i el treball artístic interdisciplinari.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL REUS, PAS A PAS. "Pas a pas cap a la convivència". "Conèixer per participar
TÍTULO: solidàriament"

AUTOR/S Núria Balsells i Pàmies. Educadora Social
AUTOR/ES: Núria Vall i Fossas. Animadora Sòciocultural i directora del Centre

CENTRE O INSTITUCIÓ Cívic Ponent
CENTRO O INSTITUCIÓN: AJUNTAMENT DE REUS. Serveis Socials. Relacions Cíviques

RESUM
RESUMEN:

Reus, pas a pas és un projecte que es va iniciar l'any 1994 al Centre Cívic Ponent, amb l'objectiu de donar a conèixer des de diferents vessants la nostra ciutat als nens/es de 6 a 12 anys, per això cada curs escollim un centre d'interès diferent: Els elements festius, Comerços i entitats, El món de les arts... Aquest curs amb motiu del 50è Aniversari de la Declaració Universal dels Drets Humans hem volgut treballar en profunditat el tema de la convivència i la solidaritat.

"Pas a pas cap a la convivència" és una activitat oberta als nens/es que participen en altres projectes que es realitzen al centre cívic. Per poder treballar diferents aspectes de convivència, hem creat un personatge, Marta la tolerant, que ens visita cada mes per mostrar-nos com conviure amb la natura, els animals, el nostre entorn, les altres cultures, els companys, els avis i amb nosaltres mateixos.

En la primera sessió ens va proposar elaborar un trencaclosques gegant que ens serveix per relacionar les diferents activitats, cada peça del trencaclosques és una part del plànol de la nostra ciutat que s'enganxa juntament amb una fotografia relacionada amb el tema que s'ha treballat a l'acabar l'activitat. Cada un dels temes escollits es porta a terme amb propostes ben diferents: després d'una presentació i reflexió inicial es va fer un taller d'estampació de fulles amb motiu de la natura, els animals hi van ser presents amb la confecció d'un clauer de fusta que representava la seva mascota, una gimcana per la zona propera al centre va servir per treballar el tema del nostre entorn, les altres cultures es donaran a conèixer a través de diversos jocs tradicionals, els jocs cooperatius il·lustraran el tema dels companys, els avis ens obriran les portes del club de petanca per compartir una de les seves aficions i una adequació del joc de l'oca servirà per incidir en el tema de l'autoestima.

Per aprofundir en la solidaritat, aquest curs hem iniciat en la mateixa línia, un espai per als joves de 12 a 16 anys amb el referent de "Conèixer per participar solidàriament". L'activitat proposa un conjunt de sortides a diferents entitats i associacions que sense ànim de lucre participen en la ciutat, així els joves tenen ocasió de conèixer diverses realitats i formes de treballar per als altres i ser conscients de les possibilitats de col·laborar en la comunitat. Les entitats escollides mostren la diversitat de temes en que es pot participar: el Gepec, ens apropa al medi ambient, els Amics dels Cavalls a la cura dels animals, les Associacions de Veïns Joan Prim i Mare Molas al treball per l'entorn i la comunitat, SOS Racisme al coneixement i respecte per les altres cultures, l'Esplai l'Albada al treball cooperatiu i la convivència amb els companys i el Club Petanca Horts de Simó al diàleg amb la gent gran, per acabar està previst que el mateix grup de joves plantegi una acció solidària per iniciar el camí del compromís solidari cap a la comunitat.

La coordinació entre els departaments de Relacions Cíviques i Serveis Socials fa possible aquesta proposta i els recursos materials i humans que són necessaris.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL LA MÀGICA HISTÒRIA DE LA SIRENA SILVANA
TÍTULO: Activitat concebuda per a esplais

AUTOR/S
AUTOR/ES: **Museu Marítim de Barcelona**
Departament d'educació

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN:

RESUM
RESUMEN:

Cada estiu, acabades les activitats destinades als escolars, el Departament d'Educació del Museu Marítim de Barcelona es prepara per tal d'atendre la demanda creixent dels grups d'esplai, que abordem des d'una concepció força diferent.

A l'hora de plantejar-nos els objectius de l'activitat per a esplais tenim una premissa prioritària: no volem que els nens i nenes que participen en aquesta activitat puguin relacionar-la, de cap manera, amb les que fem per a escolars. Sabiem que tenen molt clar que el mes de juliol estan de vacances, per la qual cosa senten que no estan obligats a "aprendre" res, que l'escola ha quedat lluny i que no en volen sentir a parlar fins al setembre.

D'altra banda volem que els participants trenquin la imatge del Museu com a institució d'aprenentatge únicament i l'integrin, també, en tant que centres de lleure.

I finalment, una altra de les nostres intencions és presentar-los el Museu Marítim; que se'l recorrin sense por d'una punta a l'altra i que acabin fent-se'l seu i sentint-lo com a propi.

Tot aquest seguit de requisits són estructurats en forma de joc de pistes. El joc de pistes sembla una activitat prou lúdica i un instrument idoni per incentivar els participants a voltar per cada racó del Marítim.

L'activitat

La màgica aventura de la sirena Silvana té una hora de duració, al llarg de la qual, els nens i nenes es converteixen en els ajudants d'una sirena, la Silvana, que ha perdut la cua per culpa de l'encanteri d'una bruixa anomenada Marduixa. Els participants han de mirar de recuperar la cua tot superant una sèrie de proves que els ha parat aquesta bruixa a diferents llocs del Museu. Una vegada superada cada una, trobaran un missatge que, en forma d'endevinalla, els indicarà on es troba la prova següent.

Aquesta activitat es va realitzar al llarg del juliol de 1998 i estava destinada a nens i nenes d'entre 6 i 12 anys. En total varen venir 43 grups, que representen quasi un miler d'infants.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL ASTRONOMIA I NAVEGACIÓ AL MUSEU MARÍTIM DE BARCELONA

TÍTULO: Programa pedagògic de l'MMB

AUTOR/S
AUTOR/ES:

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN:

Museu Marítim de Barcelona
Departament d'Educació

RESUM
RESUMEN:

Al llarg de la història l'astronomia ha jugat un paper molt important en el desenvolupament de la navegació; i la navegació, a la vegada, ha estat essencial pel descobriment de la terra. El coneixement de les constel·lacions de la volta celest va esdevenir el punt de referència que ha fet possible l'orientació i, per tant, el seguiment d'una ruta per mar d'un port a un altre. A partir de la conquesta dels oceans s'ha anat descobrint cada punt del globus fins a poder-ne dibuixar la imatge actual que en tenim.

Aquesta absoluta connexió entre mar, cel i terra sol ser molt desconeguda per la majoria de la població. Malgrat que en els museus marítims s'hi acumulin una gran quantitat d'instruments de navegació destinats a calcular l'alçada dels astres, són pocs els que treballen temes d'astronomia vinculada amb el mar. És per aquesta raó que el Museu Marítim de Barcelona va veure la necessitat de posar un accent en el fet que sense el coneixement de les diferents constel·lacions la navegació no s'hauria desenvolupat de la manera que ho ha fet; en definitiva, el mar, el cel i la terra han estat, des de sempre, absolutament connectats.

Per tal de dissenyar les activitats de difusió sobre l'orientació astronòmica en la navegació, l'any 1994 el Museu es va posar en contacte amb *Aula del Cosmos*, una empresa amb llarga experiència en el camp de la pedagogia de l'astronomia. Amb l'ajut d'aquesta empresa es van dissenyar una sèrie d'activitats per a escolars a partir de les quals fos fàcil entendre els conceptes més bàsics de l'astronomia per després comprendre de quina manera els navegants s'orientaven en el mar.

Per a treballar les principals constel·lacions, la importància de mesurar el temps en el mar, així com els cels dels diferents emisferis que els navegants han trobat en els seus viatges, es va dissenyar l'activitat *El Planetari Mariner*, destinada a escolars de segon i tercer cicle de primària i, especialment, d'ESO.

Per als més petits (E. Infantil i Primer Cicle d'EP) s'ha dissenyat un cel que els fos comprensible; un cel amb estels, sí, però també amb els elements més coneguts pels nens i nenes d'aquestes edats, amb el sol, la lluna, els núvols, l'arc de St. Martí i, al fons... les estrelles. Tots aquests elements s'involucren en la història de les peripècies que passen dos germans a bord d'un vaixell volador.

Aquestes activitats escolars s'inserten dins un programa pedagògic més ampli que es va posar en funcionament el setembre de 1995, i que consta de diferents tipus de visites, totes elles amb l'objectiu de difondre el patrimoni marítim al públic estudiant, una de les finalitats prioritàries del Consorci de les Drassanes del que el Museu forma part.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL
TÍTULO:

LA INSERCÓ LABORAL DELS JOVES AMB PROBLEMES SOCIALS.

AUTOR/S
AUTOR/ES:

Carmen Caldeón Fornos, Sara Casas Torrens, Lourdes Duñas Latorre, Marta FerrerPuig, Margarita Llauger Ribas.

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN:

Direcció General de Mesures Penals Alternatives i Justícia Juvenil del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya. C/ Aragó 332, 08009 Barcelona.

RESUM
RESUMEN:

Una de les finalitats fonamentals de la DGMPAJJ és la inserció social dels joves infractors i dels adults sotmesos a mesures alternatives a la presó que li són derivats pels jutjats de menors o per la jurisdicció ordinària.

Per tal d'assolir aquesta finalitat, la DGMPAJJ duu a terme un seguit de programes i d'actuacions en el propi medi de la població atesa, o en els centres educatius propis de la Direcció General (quan es tracta de menors i de joves infractors entre 12 i 18 anys).

Un d'aquests programes és el **Programa de Formació ocupacional i d'inserció laboral** que s'ocupa d'aconseguir la inserció d'aquesta població en recursos laborals o formatius normalitzats, com a objectiu prioritari en el seu procés d'incorporació activa i positiva a la societat. Aquest és un programa subvencionat i supervisat pel Departament de Treball des de l'any 1991.

Per tal d'assolir la inserció laboral des del programa es fan actuacions tant amb la població atesa com amb els empresaris i els responsables de els recursos formatiu.

Respecte a la població atesa, els tres eixos bàsics del Programa són la formació, l'orientació i la inserció i el seguiment, que tenen el següent contingut.

La Formació pretén aportar un nivell d'aprenentatges escolars bàsics i professionals específics que ajudin als joves a enfrontar-se a un mercat laboral cada vegada més competitiu i exigent.

L'orientació ocupacional intenta dotar als usuaris (adults i joves) d'un coneixement suficient del mercat laboral, de les tècniques de recerca de feina, i de les pròpies capacitats, interessos i aptituds.

La inserció laboral entesa com la incorporació a un lloc de treball adequat (o a un recurs formatiu que possibiliti una posterior inserció laboral més qualificada), i el **seguiment** que permet ajudar als joves a respondre a les exigències del lloc de treball o de formació donant-los elements per autoafiançar-se i per resoldre possibles desmotivacions o conflictes.

Pel que fa als empresaris les actuacions es centren en:

- la **prospecció** d'empreses
- la **informació i motivació** als empresaris
- el **seguiment** del jove un cop inserit establint contactes amb el professional de l'empresa que es determini i oferint-li total suport en el procés d'adequació del jove al lloc de treball.

Per tal de dur a terme aquestes intervencions la Direcció General compta amb els següents **recursos**:

Pel que fa als processos d'orientació i d'inserció i de seguiment, el Programa compta a Barcelona amb **4 gestors ocupacionals-laborals**. Aquests imparteixen la formació laboral específica (tècniques, coneixements i actituds bàsiques per a l'autoconeixement i la recerca de feina) i duen a terme el treball individualitzat amb els casos.

Des del PIL es contacta amb tots aquells recursos formatius i laborals dels quals disposa Barcelona i que siguin apropiats a les característiques de la població que atenem. S'insereix als joves en recursos normalitzats per tal que es relacionin amb altres joves o adults amb uns paràmetres de vida diferents als que els han portat a un procés penal.

L'efectivitat de la tasca dels gestors depèn de quatre elements fonamentals del programa: la voluntarietat dels joves o adults per accedir-hi, el treball individualitzat dels gestors, en el cas de processos d'inserció i el seguiment, i la sensibilitat de les diferents institucions i empreses de la ciutat per entendre la situació de risc d'aquests joves i donar-los una oportunitat de treball que és, sovint, la clau de la inserció social.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL
TÍTULO: CIUTAT REFUGI: INTERCULTURALITAT

AUTOR/S
AUTOR/ES: NÚRIA ESTRACH MIRA

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN: Facultat de Filosofia, UNIVERSITAT DE BARCELONA.

RESUM
RESUMEN: Tema 1. Educació, identitat i diversitat per motius culturals, de sexe, socials, d'edat, de disminució física o mental.

La funció bàsica de l'educació és ensenyar a pensar, és a dir, que els individus que constitueixen una societat siguin capaços de ser autònoms en la seva identitat, de sentir-se diferents als altres i, per tant, respectar també la diferència dels altres.

Educar no és mostrar els paranys de la pròpia cultura com els elements vàlids i únics, sinó saber mostrar com la cultura, o procés de culturització, tanca en si mateix certa destrucció d'altres realitats que volen o no integrar-se.

En els pobles primitius qualsevol esdeveniment podia ocasionar el desplaçament de les tribus cap una altra banda, però avui, la massificació global de la Terra no ho permet, per això, es tornen imprescindibles polítiques d'integració i socialització dels individus. Els educadors han de partir sempre de la pròpia condició humana, mostrar a l'home la seva capacitat de destrucció, com a única forma de conscienciació del que som capaços de fer als altres i ensenyar mitjançant actituds i valors, i no regles dogmatitzades, l'autocontrol racional. Però aquest autoaprenentatge de la convivència en la societat ha de ser fruit d'una educació prèvia tant a les escoles com en la resta d'àmbits socials.

La ciutat es torna un lloc clau d'aquest aprenentatge; la interacció cada vegada més pronunciada de l'entorn quotidià a la ciutat, demana la comprensió d'allò social, és a dir, certa reflexió i, per tant, crítica sobre la informació. El ciutadà ha de ser capaç de ser autònom. Però l'autonomia no s'ha de convertir en solitud, aïllament o insolidaritat, sinó que ha de ser el resultat de la recerca de les pròpies raons del subjecte, raons que no deixin mai d'ésser vincles directes amb la realitat. Si no hi ha autoreflexió crítica i participació política, l'home es sent cada vegada més regulat, patint allò que ja Freud anomenà 'el malestar a la cultura'; reaccionant amb una violència animal que només es pot defugir mitjançant certa consciència de la pròpia identitat i capacitat de resistència, és a dir, amb cert autocontrol. Per combatre la violència cega és necessari ser conscients del problema de la col·lectivització i evitar qualsevol culte al dolor.

Així doncs, per fer una ciutat més humana-racional, sense caure en dogmatismes, és imprescindible la consciència general de la necessitat de l'autonomia dels individus, de la seva participació activa, i així, d'una política plenament democràtica.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL NTIC: NOVES OPORTUNITATS DE FORMACIÓ I OCUPACIÓ PER A LES
TÍTULO: DONES?

AUTOR/S Rosa Maria Dumenjó i Martí
AUTOR/ES:

CENTRE O INSTITUCIÓ Fundació Maria Aurèlia Capmany
CENTRO O INSTITUCIÓN: Barcelona

RESUM
RESUMEN:

En una societat on la informació i la incorporació de les noves tecnologies són emergents, on les noves organitzacions empresarials estan implantant una nova filosofia dins del mercat laboral i on els perfils professionals ja no són el que eren, sorgeix el concepte de la formació al llarg de tota vida. Aquesta formació ja no s'entén com a única sinó que integra un ampli ventall de formes i metodologies per adquirir les necessàries competències, habilitats i actituds que permetin un saber estar i un saber ser dins d'aquest context actual tan innovador i flexible.

La incorporació de la dona al mercat laboral ha estat protagonitzada per la seva fluctuació, discontinuïtat i difícil accés a ocupacions qualificades i reconegudes socialment, així com fortament marcada per la percepció que la tecnologia és un àmbit d'actuació aliè a les dones, encara que tradicionalment hi han desenvolupat un paper actiu des del punt de vista de l'ús.

Per trencar aquesta percepció i conjurar el perill de discriminació i marginalització de les dones en la nova societat de la informació i la comunicació, la Fundació Maria Aurèlia Capmany ha promogut dues iniciatives europees destinades a acostar la formació i la informació per a l'ocupació a les dones a través de les noves eines tecnològiques que proporciona la xarxa Internet.

La primera d'aquestes iniciatives és la Xarxa MAC, servei global d'informació sobre dona i treball, a partir de la creació d'unes eines que permetin l'assessorament i la informació sobre l'oferta formativa professional i laboral existents, juntament amb un conjunt de bases de dades que recull informació per a l'estudi i la dinamització d'accions encaminades a transformar i adequar les oportunitats laborals a la realitat de l'entorn que afecta les dones. Aquesta Xarxa s'estructura en quatre blocs d'informació: professional, laboral, empresarial i accés a bases de dades.

En segon lloc, s'està treballant en la creació d'un servei d'informació, assessorament i formació per al teletreball (projecte que ha estat denominat TECNOFORM DONA), que amplii les oportunitats d'ocupació i de formació a partir de les noves tecnologies amb bases reals d'igualtat i no discriminació. Un dels seus objectius bàsics és el desenvolupament de metodologies de formació no presencial que conjuminin les necessitats i les disponibilitats per a la formació de les dones.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL EXPERIÈNCIA BILINGÜE AMB ALUMNES SORDS
TÍTULO:
AUTOR/S ESTER MOLINS ZARAGOZA I JOSE GONZÁLEZ DE IBARRA
AUTOR/ES:
CENTRE O INSTITUCIÓ CEIPM TRES PINS.
CENTRO O INSTITUCIÓN:
RESUM
RESUMEN:

1.- DESCRIPCIÓ DE L'ESCOLA

Tres Pins és una escola d'educació conjunta sords-oïdors. L'Escola neix l'any 1984. Hi conviuen aules de nens oïdors amb nens sords integrats en modalitat oral i aules d'educació especial d'alumnes sords on ja apareixia, experimentalment, la llengua de signes. L'anàlisi dels tipus d'atenció desenvolupats, ha anat redefinint el model educatiu dels alumnes sords, arribant al curs 94-95 quan, per primera vegada, un grup de nens sords inicia, amb 3 anys, l'escolaritat en modalitat bilingüe en règim d'educació conjunta. L'Escola atén, actualment, 186 alumnes oïdors i 23 sords en modalitat bilingüe, conformant 6 agrupaments en classes bilingües.

2.-CARACTERITZACIÓ DEL PROJECTE BILINGÜE

El bilingüisme es basa en que els nens sords són locutors naturals d'una llengua adaptada a les seves capacitats de comprensió i expressió: la llengua de signes, la qual els permet l'adquisició cronològicament normal del llenguatge. Considerem, per tant, la llengua de signes com a primera llengua de comunicació i aprenentatge. El programa bilingüe es planteja també l'aprenentatge de la llengua oral de la nostra comunitat, determinant-se els objectius adequats a cada alumne i moment educatiu.

Els dos pilars del nostre programa bilingüe són:

- > **Educació bilingüe.** Convivència i ensenyament de dos codis lingüístics diferents, la llengua de signes i l'oral, valorats i utilitzats per tota la comunitat educativa.
- > **Educació conjunta de sords amb oïdors.** Agrupació d'alumnes sords en un mateix nivell escolar i flexibilització de l'estructura d'una escola d'Educació Infantil i Primària.

El programa es concreta amb uns trets d'identitat tendents a promoure el màxim desenvolupament de les capacitats dels alumnes en els àmbits lingüístic, curricular i de respecte per la diferència.

3.-BILINGÜISME I TERRITORI

Malgrat l'impuls dels darrers cursos, el bilingüisme precisa d'una sèrie d'accions d'àmbit ciutadà que permetin el seu real desenvolupament i el de l'alumnat sord:

- ◆ Cal avançar en l'eliminació de barreres de comunicació i fer present la llengua de signes als mitjans de comunicació.
- ◆ Les administracions han d'impulsar aquests programes garantint la informació, l'orientació, l'assessorament i la formació en llengua de signes per a les famílies afectades.
- ◆ Cal promoure en la societat, la imatge positiva dels sords, remarcant les seves capacitats i entenen-los com a diferents i no com a limitats. Per això, es fa necessari el treball cooperatiu amb associacions de famílies de sords i de sords (FESOCA, APANSCE,...) per aconseguir el major grau d'integració i normalització.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL
TÍTULO: GLOBUS SOLIDARIS: EL PAPER DE L'ESCOLA I LA COMUNITAT EN LA INTEGRACIÓ DELS NENS MALATS DE CÀNCER

AUTOR/S
AUTOR/ES: Adelaida Fisas i Josep Marín

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN: AFANOC, Associació de Familiars i Amics de Nens Oncològics de Catalunya.

RESUM
RESUMEN:

Context. Què es va fer i per què? Amb els objectius de:

**Donar a conèixer la problemàtica del infant malalt de càncer, en les seves dimensions mèdica, social, psicològica i educacional.*

**Donar eines a les escoles i als professionals de l'educació per participar en la integració social del nen amb càncer, afavorint la seva reincorporació a la vida normal malgrat la malaltia, la seva maduració emocional i la seva formació acadèmica.*

**Promoure la solidaritat entre els infants i els joves respecte a aquells companys de l'escola que pateixen una malaltia greu o crònica.*

es va demanar a les escoles de Catalunya, a través de diverses vies, la seva adhesió a la celebració del Dia del Nen amb Càncer. Aquesta adhesió es va proposar en els següents termes:

**Treballar a l'escola, de forma adaptada a la realitat de cada centre, el càncer en la infància, la seva problemàtica, el paper de mestres, companys... (per aquest treball AFANOC va facilitar de forma gratuïta, amb el suport de la Caixa de Manlleu, un vídeo i un dossier de material escrit)*

**Fer un acte festiu, de suport testimonial a tots els companys que al llarg de l'any han patit una malaltia, consistent en fer un enlairament de globus a l'escola el dia 21 de desembre a les 12 h.*

Mètode. Com es va fer? La proposta a les escoles es va fer:

**Mitjançant una carta adreçada als directors de les escoles, que es va incloure a la tramesa de l'Associació (unes 600 adreces, pares afectats, professionals relacionats, voluntaris, socis, institucions). Volem dir que se'ls va demanar que portessin la carta a l'escola del seu fill, barri, germà...*

**A través de diverses eines de Internet, publicacions virtuals, llistes de distribució...*

**Fent gestions amb Ajuntaments per ajudar a les escoles adherides o per fer-ne difusió, i mitjançant una carta al Conseller d'Ensenyament demanant el suport per la difusió de la proposta (aquesta difusió es va fer a través de la web del Programa d'Informàtica Educativa)*

Resultats 1. Es van adherir 74 escoles, 20 d'elles de Barcelona ciutat. La majoria d'aquestes escoles van realitzar la totalitat de la proposta, però algunes, per la programació prèvia d'activitats, només van realitzar la part de l'experiència orientada a treballar a classe el tema càncer en la infància, i no l'acte dels globus. D'altra banda, es van adherir 5 CRP i altres institucions com Ajuntaments.

Resultats 2. Actualment estem enviant una enquesta a les escoles participants per poder fer una valoració més exhaustiva. Els punts d'aquesta enquesta es refereixen a [Per quina via us ha arribat la proposta?] [Teniu algun cas de infant malalt de càncer a l'escola?] [Ens podeu explicar l'experiència amb aquest cas o casos] [Quines dificultats heu tingut per dur a terme l'experiència?] [Quins ajuts vàreu tenir?] [Que us va semblar el material que us vàrem enviar?] [Vàreu tenir prou informació i suport per part nostra?] [Ho vàreu treballar tota l'escola o només alguns grups? Podeu fer un càlcul aproximat dels nens que van participar?] [L'any que ve, voldreu seguir recolzant el nostre projecte repetint l'experiència?] [Qualsevol suggeriment per millorar...]

Els resultats d'aquesta enquesta es tindran pel Congrés del Projecte Educatiu de Ciutat. D'altra banda, comptarem amb material foto i videogràfic que també permetrà fer una valoració qualitativa.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL PRÁCTICA DEPORTIVA EN LA PREVENCIÓN DEL FRACASO ESCOLAR Y
TÍTULO: CONDUCTAS ANTISOCIALES

AUTOR/S ANA Mª AVILA SANCHEZ-JOFRÉ, FUNDACIÓN ADANA
AUTOR/ES: ARTURO FERNÁNDEZ, FUNDACIÓN ADANA

CENTRE O INSTITUCIÓ MYRIAM GUERRA BALIC
CENTRO O INSTITUCIÓN: ROSA NICOLAU PALOU

RESUM FUNDACIÓN PRIVADA ADANA
RESUMEN:

El Trastorno por Déficit de Atención con o sin Hiperactividad (TDAH) es un trastorno neurobiológico vinculado a deficiencias concretas en aspectos de la autorregulación, tales como el grado de actividad, la capacidad de la persona para mantener la atención o concentración, y el control de la impulsividad.

Es evidente la repercusión negativa sobre el desarrollo socio-afectivo, académico y sobre el autoconcepto del niño. El impacto social es enorme en términos de coste económico, estrés familiar y/o fracaso escolar con los problemas que conlleva, en muchos casos, de conductas disociales, delictivas, alcoholismo y drogodependencia.

Las estadísticas americanas muestran entre un 3-5% de la población infantil afectada. En Cataluña el porcentaje de la población infanto-juvenil estudiada alcanzó el 7'87% siendo uno de los más altos de los registrados en todo el Estado Español.

Barkley (1.998) sitúa el porcentaje de niños con TDAH en el 7%. En el CSMIJ del EIXAMPLE de la ciudad de Barcelona la prevalencia es de un 15% y la incidencia del 9% (memoria CSMIJ Eixample 1.997).

El tratamiento del TDA/H es multimodal, esto quiere decir que el tratamiento es diferente en función de las dificultades del niño y de como afecte el trastorno a su vida cotidiana.

La prevención es fundamental para evitar la aparición de problemas asociados como el trastorno de conducta desafiante que se da en el 65% de niños y adolescentes con TDAH o el trastorno de conducta disocial. Así como el TDAH se considera de origen neurobiológico los trastornos de conducta añadidos en general se consideran dependientes de factores ambientales como el manejo que hacen los padres y educadores de la conducta de los niños y del estilo de interacción que se establece con ellos, también se valora como factor de riesgo el fracaso escolar.

La contribución del ejercicio físico al bienestar general del organismo está ampliamente. Numerosos estudios ponen de manifiesto la gran importancia del ejercicio físico dentro de la educación de los niños y de los adolescentes y es una de las actividades que más potencian y mejoran las relaciones sociales

DESTINATARIOS

Niños o adolescentes que presenten síntomas de falta de atención, impulsividad y/o hiperactividad.

METODOLOGÍA

El deporte que consideramos más conveniente para la realización del presente Proyecto (baloncesto).

Las técnicas que se utilizarán son las siguientes:

- práctica deportiva
- diálogo
- debate
- exposiciones teóricas
- estrategias cognivo-conductuales aplicadas al ámbito del deporte

OBJETIVOS GENERALES:

Lograr una mejora en la actitud del niño con TDAH que parta del reconocimiento de sus propias capacidades

Dotar al niño de las herramientas adecuadas para potenciar sus capacidades

Aplicar los dos puntos anteriores al ámbito familiar escolar y social en que se desenvuelve el niño.

La prevención del fracaso escolar y de las conductas antisociales mediante la práctica deportiva.

Actualmente se está llevando a cabo en las instalaciones deportivas municipales de la Ciudadella.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL
TÍTULO: **ATENCIÓ A LA DIVERSITAT. Una experiència innovadora d'aprenentatge gratificant**

AUTOR/S
AUTOR/ES: **Mª Rosario Frade Bello**

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN: **IES JOAN BOSCA. Barcelona**

RESUM
RESUMEN:

Justificació de l'experiència

L'atenció als alumnes amb necessitats educatives especials (NEE) ha estat una de les prioritats des que es va iniciar la implantació de l'ESO a l'Institut: és el fet diferencial més clar que aporta la LOGSE. D'aquí parteix la necessitat de donar la resposta educativa adequada a aquest alumnat que precisa d'una atenció diferent degut a problemàtiques personals, familiars, d'endarreriment escolar, de multiculturalitat etc.

Descripció de l'experiència

L'Institut va adoptar el sistema d'agrupament flexible com a criteri organitzatiu per atendre les diferents característiques de l'alumnat. Aquestes agrupacions es van establir a les matèries instrumentals per tal de reforçar els valors, actituds i normes als àmbits essencials. La simultaneïtat de les agrupacions permet la promoció interna dels alumnes.

L'Institut promou una formació holística que pretén evitar els conflictes i atendre tant l'aprenentatge de continguts curriculars com el desenvolupament personal, la millora de l'autoimatge, el progrés en habilitats personals i socials, en definitiva, l'Institut promou un aprenentatge gratificant.

Anàlisi dels resultats

L'observació continuada, l'avaluació formativa, el diàleg sostingut i la reflexió compartida entre el professorat i l'alumnat ens ha portat a les següents conclusions:

- 1.- Mostrar respecte pels alumnes, mitjançant la consideració de les seves opinions, interessant-se pels seus problemes, facilitant una relació afectiva. Aquesta actuació resulta gratificant tant per l'alumne o l'alumna com pel professor o professora: és la millor manera d'evitar conflictes i actituds destructives.
- 2.- Millorar l'autoestima, doncs una mala imatge d'un mateix bloqueja l'aprenentatge, frena el desenvolupament d'habilitats i minva la motivació. La pràctica ens ha demostrat que l'elogi i la valoració dels aspectes positius té un efecte saludable que ajuda a millorar.
- 3.- Demanar coherència entre el llenguatge verbal, no verbal i l'actuació. No és suficient verbalitzar uns acords o compromisos, és necessari que el comportament respongui a les idees i valors expressats.
- 4.- Crear i millorar hàbits de treball, mitjançant el seguiment, avaluació i registre del treball diari a classe i a casa.
- 5.- Positivar les expectatives que té el professorat respecte l'alumnat, doncs aquestes determinen els resultats.
- 6.- Superar una visió estàtica de l'alumnat. Una consideració d'aquest tipus no aporta solucions de millora. És l'actuació implicativa, interactiva, entre professorat i alumnat la que produeix canvis de progrés.
- 7.- Partir del coneixement de l'entorn de l'alumne. Les seves experiències immediates i els seus coneixements assimilats.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL **ELS ESPAIS VERDS URBANS I L'EDUCACIÓ EN LA SOSTENIBILITAT**

TÍTULO:

Mª Alba Fransi Gallart, Consell de Coordinació Pedagògica

AUTOR/S

AUTOR/ES:

Parcs i Jardins de Barcelona, Institut Municipal.

CENTRE O INSTITUCIÓ

CENTRO O INSTITUCIÓN:

RESUM

RESUMEN:

Barcelona, com a ciutat mediterrània configurada a través del temps amb nombroses influències culturals i històriques, ha esdevingut una ciutat compacta i densa on la presència d'espais verds és vital per a l'equilibri mediambiental i la vida dels seus ciutadans.

Al llarg del temps i lligats amb els diferents esdeveniments històrics, s'han anat configurant parcs i jardins, als que la ciutat hi aboca grans esforços per a conservar-los i millorar-los.

Els parcs i jardins de la ciutat són en si mateixos, fets culturals on es poden descobrir aspectes de la història, l'arquitectura, l'art i la ciència, així com dels costums i vida quotidiana dels ciutadans i actuar com vectors de difusió del coneixement de la natura i les seves relacions amb l'home.

L'augment quantitatiu i qualitatiu dels espais verds de la ciutat, com a servei per als ciutadans, és un dels objectius principals dels gestors que necessàriament passa per comptar, per tal que sigui una realitat, amb la participació i la complicitat dels usuaris.

Els espais verds en la ciutat tenen una funció important ja que contribueixen a suavitzar la duresa de l'entorn urbanitzat i l'efecte negatiu de la contaminació acústica i atmosfèrica i, a més a més, permeten el desenvolupament d'activitats culturals, lúdiques i de contacte social que actuen com a vincle entre el ciutadà i la natura fent de les urbs llocs més habitables. Convé per tant potenciar-los i protegir-los per a fer de les ciutats, indrets més sostenibles. La contribució dels espais verds a la sostenibilitat del medi urbà, no té sentit si la seva gestió no va acompanyada d'una racionalització del consum de recursos i d'un marcat caràcter ecològic.

Des de fa tretze anys es programen i realitzen activitats en diferents espais verds de la ciutat i equipaments de l'entitat responsable del manteniment dels parcs i jardins, adreçades a la població en general i, especialment, als escolars amb el següents objectius principals:

- contribuir a donar a conèixer el món de les plantes, el seu conreu i les seves relacions amb el medi.
- fomentar la participació dels ciutadans en accions que contribueixen a la sostenibilitat del planeta
- incentivar la implicació ciutadana en la protecció dels espais verds mitjançant la difusió del coneixement d'aquest, les seves funcions en el medi urbà i els criteris que regeixen el seu manteniment.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

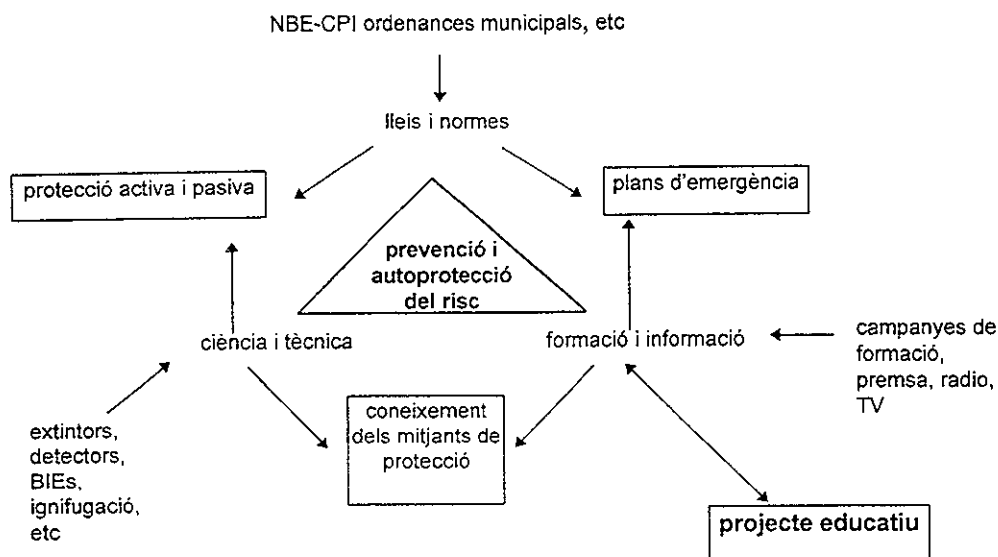
TÍTOL
TÍTULO: **Prevençió i autoprotecció del risc i projecte educatiu de ciutat**

AUTOR/S
AUTOR/ES: **Toni Galilea**

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN: **Bombers de Barcelona**

RESUM
RESUMEN:

Des del punt de vista que nosaltres proposem podriem entendre que hi ha una relació estreta entre el projecte educatiu i el que els/les ciutadants/des han de saber (conceptual, procedimental i actitudinalment) per defensar-se i protegir-se individual i conjuntament dels diferents perills que configuren el que anomenem risc.

Es a dir, entenem per prevenció i autoprotecció del risc tot el que fa referència a les qüestions de seguretat personal i col·lectiva dels ciutadants i ciutadanes en relació al següents temes:

- incendi (forestal, edificis, etc..)
- nevades i onades de fred
- aiguats i inundacions
- terratrèmols
- tempestes
- accident químic
- accident nuclear

Aquesta resposta individual i conjunta de la ciutadania passa per desenvolupar una "cultura" sensible a aquestes qüestions que poden afectar la qualitat de vida de la ciutat i es desenvolupa per mitja de diferents programes que centren les diferents problemàtiques en el diversos grups o col·lectius de persones (gent gran, joves, etc..)

El projecte educatiu és el marc adequat per a proposar i desenvolupar aquesta sensibilització necessària per està millor protegits dels riscos.

Un exemple, imaginem un gran magatzem comercial, que compleixi totes les mesures, normes i lleis en relació a l'incendi, i que a més a més disposi de tots els mitjants de protecció que la ciència i la tècnica permet, serà un edifici segur? que passaria si...? que trobem a faltar?., evidentment per poder decidir que aquest edifici és realment segur caldrà comptar amb les persones, tant amb els treballadors, que sapigan utilitzar els mitjants de protecció disponibles, i que disposin d'una coordinació (pla d'emergència) com de les reaccions del públic, que seran diferents segons la formació i informació prèvia.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL **Necesidades educativas de la población de 0-3 años y sus familias en**
TÍTULO: **Barcelona.**

AUTOR/S **Verónica Bronstein**
AUTOR/ES:

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN:

RESUM
RESUMEN:

A través de este trabajo, me propongo realizar una reflexión sobre las necesidades educativas que tiene la población de 0 a 3 años y sus familias en la ciudad de Barcelona; Así mismo, plantearé propuestas para mejorar la calidad de vida de esta población en su relación con la ciudad.

Tomando como punto de partida las recomendaciones del Consejo de la Unión Europea para la atención de la infancia, respetando sus derechos, analizaré la situación actual de los niños en la etapa del nacimiento hasta la escolarización. En tal sentido abordaré las necesidades en esta franja de edad y las posibilidades de participación en un proyecto compartido por niños, familias y la ciudad de Barcelona.

El niño en sus tres primeros años de vida aprenderá a relacionarse con los otros y así se prepara para su desarrollo social: pasará del ser individual al ser social. De aquí, la importancia de coparticipación de la ciudad y la familia, en este periodo en que se configura como "ser social".

El niño necesita que lo consideren sujeto activo, ser escuchado, sentirse "ciudadano" en todo sentido, y no limitarse a recibir una buena atención de sus padres.

Además, surgen nuevos modelos familiares, dando lugar a una diversidad mayor, y configurándose desafíos que la sociedad debe atender; Aumento de familias monoparentales, disminución de la natalidad, mayor cantidad de hijos únicos, nuevos vínculos consecuencia de divorcios y segundos matrimonios, participación de abuelos en el cuidado de niños, madres incorporadas al mercado laboral, migraciones, etc, promueven cambios en las relaciones sociales y desde la identidad de la ciudad, una diversidad que debe ser atendida.

Para que los niños se integren en la vida de su ciudad, es necesario que los adultos faciliten desde muy temprano espacios sociales, recursos y tiempo.

El niño necesita la atención de los adultos y de la sociedad para crecer y la ciudad necesita de la infancia, para garantizar el cambio social, el juego democrático, el progreso.

Se trata de ofrecer servicios a la infancia, que cubran las necesidades respetando la diversidad, permitiendo el punto de encuentro de niños-familias-profesionales-ciudad y respondiendo al interés público posibilitando la participación y diálogo de los ciudadanos. En recomendación del Consejo de la Unión Europea para la atención a la infancia, "para que un programa de este tipo pueda desarrollarse, con éxito es indispensable la responsabilidad conjunta de autoridades locales, particulares que requieran el servicio y profesionales con formación adecuada".

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL INTERVENCIÓ SOCIOEDUCATIVA GLOBALITZADA EN ZONES DE RISC
TÍTULO: SOCIAL

AUTOR/S COMISSIÓ SOCIAL ZONA NORD
AUTOR/ES:

CENTRE O INSTITUCIÓ Districte de nou barris. Barcelona
CENTRO O INSTITUCIÓN:

RESUM
RESUMEN:

La Zona Nord de Nou Barris integra tres barris: **Vallbona, Torre Baró i Ciutat Meridiana**, situats al nord-est de la ciutat. Les vies fèrries i vials travessen la zona dificulten l'accés a les pròpies infraestructures o als barris veïns. És per tant, una zona aïllada on viuen aproximadament unes 15.000 persones, majoritàriament provinent de les onades migratòries iniciades als anys 60.

Els problemes propis de la crisi socioeconòmica són especialment rellevants a la zona: **L'índex d'atur** a Torre Baró i Vallbona és el triple de la mitjana de Barcelona ciutat. Cal destacar també l'existència d'un nombre significatiu d'habitants d'ètnia gitana.

En referència als nivells educatius, **els percentatges d'analfabetisme a nivell de ciutat és el 0.4 % de la població, mentre que a la Zona Nord arriba al 11%**. Més del 60% dels majors de 26 anys només ha arribat a fer els estudis primaris, dels quals una part important no els té acabats.

En aquest resum estadístic **no es troben incloses les dades referents al col·lectiu de població d'ètnia gitana** donada la seva invisibilitat legal, manca de registre, manca d'empadronament i documentació en general.

Justificació, concepte y metodologia

Davant del cúmul d'indicadors socials de risc es planteja la necessitat de trobar les eines per a fer front a una quasi constant situació de crisi. Així doncs, **la veritable justificació i definició de les CSZN és la necessitat de donar resposta a les carències que pateix la infància i l'adolescència de la nostra zona en general, i de la problemàtica escolar -primària i secundària- en particular.**

Les CSZN són un espai de coordinació entre les diferents entitats i administracions afectades (serveis socials municipals i de Caritas, escoles, institut, tècnic d'educació, EAP, ABS, PROGRAMA DE COMPENSATÒRIA, SMIJ, EAIA...) **on es dissenyen les estratègies globals i/o específiques per donar respostes concretes a les necessitats detectades en la nostra zona:** baix concepte de l'escolaritat i dels processos d'aprenentatge per part de les famílies, que es tradueix en un elevat absentisme; incapacitat econòmica familiar per assumir les despeses de llibres, materials i sortides escolars dels fills; manca d'hàbits d'higiene i salut.

El sistema d'organització i de treball consisteix en el següent:

En primer lloc, existeix un **nucli motor** format per un representant de cada comissió escolar, més serveis socials -municipals i de Caritas-, l'EAP Nou Barris, el tècnic d'educació i el Programa d'Educació Compensatòria., on s'elabora el pla d'actuació global; també convoca la **Comissió General** dues vegades a l'any per programar i avaluar els projectes i les actuacions individuals i comunes de les CSZN.

A la Comissió General hi participen a més dels membres del nucli motor, l'EAIA de Nou Barris, el CSMIJ de Nou Barris, i altres representants d'entitats de la zona. Després, existeixen les **comissions socials educatives -escoles i institut-**, on es treballen les problemàtiques particulars de cada centre

El treball realitzat per les CSZN s'ha anat consolidant i ha donat lloc a la creació de nous projectes i de noves comissions per tal de respondre a necessitats específiques, com són la **Comissió Social de Salut, la Comissió Social de Lleure, o el Projecte de Treball Comunitari.**

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL EDUCACIÓ EN COMUNICACIÓ I TELEVISIÓ LOCAL

TÍTULO:

Francesc Josep Deó i Raventós

AUTOR/S

Coordinador del Programa de Comunicació Audiovisual

AUTOR/ES:

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN:

Institut de Ciències de l'Educació (ICE)
Universitat de Barcelona (UB)

RESUM

RESUMEN:

En el camp educatiu, se'ns presenta un gran repte de cara al nou mil·lenni: l'educació en comunicació de la ciutadania. En un ecosistema comunicatiu on la presència de la televisió -per satèl·lit, per cable o per via terrestre- és cada vegada més present, és necessària una educació crítica en comunicació i particularment en televisió, ja que és el gran mitjà de comunicació. L'educació en televisió ha de donar suficients elements als infants i als adolescents perquè aprenguin a analitzar i a triar, perquè sàpiguen consumir televisió amb criteri i també -perquè no- per estimular-los la capacitat de crear missatges audiovisuals.

La televisió local ha de convertir-se en un centre d'atenció dels centres docents, ja que forma part del medi urbà, de la ciutat. Les escoles i els instituts haurien de aproximar-se a la televisió local no tan sols per conèixer els centres emissors d'informació, d'oci i d'entreteniment de la ciutat, sinó com a productors de missatges audiovisuals. És en aquest aspecte que la televisió local, de barri o de districte, pot desenvolupar la funció educativa del a mitjà audiovisual en tant que és el més pròxim als centres educatius.

La col·laboració entre televisions locals i centres docents farà que el mitjà s'aproximi als escolars i potencii la participació comunitària dels ciutadants més petits, com una forma més de democratitzar la comunicació. Però també, per aconseguir una rendabilitat social dels equipaments tècnics i de les instal·lacions de les televisions. Algunes experiències, encara poques, a 9 Barris i a Sants-Les Corts ens demostren la seva viabilitat i la potencialitat didàctica. En aquest sentit, els Centres de Recursos Pedagògics (CRP) són una peça clau per establir ponts i dinamitzar l'encontre.

El coneixement de la televisió, tant des del punt de vista tècnic com de l'expressiu, la desmitificació del mitjà, ha de ser un primer pas cap una posterior anàlisi crítica dels continguts i missatges televisius a realitzar en l'aula, que aconseguixi finalment una educació global en comunicació.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL
TÍTULO:

L'EDUCACIÓ AMBIENTAL A L'ESCOLA BRESSOL ALBÍ

AUTOR/S
AUTOR/ES:

Carme Cisneros Montaña i equip d'educadores de l'E.B. Albí

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN:

Escola Bressol ALBÍ c/St. Dalmir, 27 BARCELONA-08035

RESUM
RESUMEN:

Dins del projecte d'educació ambiental a l'escola bressol, on cal posar més èmfasi és en la qüestió de les actituds. Tot allò que fem i diem els adults esdevé un model que els infants imiten. Si tenim uns comportaments clars i respectuosos envers el medi, de segur que sabrem transmetre aquests valors als infants. Per tant, a l'escola, l'educació ambiental és cosa de tots: famílies, infants i treballadores.

D'altra banda, d'acord amb la màxima "pensa globalment, actua localment", si volem aconseguir unes actituds respectuoses envers el medi ambient, hem de començar per fer una anàlisi de la nostra realitat i planificar les millores necessàries. Aquesta anàlisi, en el nostre cas, es concreta en la realització d'una ecoauditoria del centre.

L'ecoauditoria comprèn l'avaluació, en una primera fase, dels següents apartats: aigua, energia, recursos, deixalles, mobilitat, gestió del centre i relacions entre tots els membres de la comunitat educativa. En una segona fase, l'estudi de l'entorn proper a l'escola: estat dels carrers i parcs del barri i la seva utilització, recursos socials, culturals i naturals del barri, cura de l'entorn i relacions de l'escola amb la comunitat.

Tenim com objectiu, implicar les famílies en el projecte. Aprofitem les reunions i la cartellera per informar-les de tot el procés, i donar i rebre noves propostes. Busquem la seva participació i col·laboració en les diverses accions que organitzem. Fins ara, hem reflexionat plegats sobre temes mediambientals, i hem realitzat activitats conjuntes, com per exemple la visita a una depuradora, coincidint amb l'auditoria de l'aigua, i la visita a l'exposició del Centre de Cultura Contemporània, "La Ciutat Sostenible".

Treballar amb els infants l'educació ambiental, com a eix transversal que és, no ha de suposar fer més activitats, sinó que les que fem estiguin pensades per tal de protegir i respectar el medi ambient.

Per respectar una cosa, primer s'ha de conèixer. Dins l'àrea de descoberta de l'entorn, coincidint amb l'auditoria de l'aigua, vam organitzar activitats amb l'objectiu que els infants exploressin i descobrissin les característiques i possibilitats d'aquest element, tenint en compte els aspectes relacionats amb l'educació ambiental, com per exemple: reutilitzar l'aigua ("després de jugar, utilitzem l'aigua per regar"), i les actituds ("tanca l'aixeta perquè no se'n vagi l'aigua"). També, hem iniciat amb els infants de 2-3 anys, la selecció de paper i cartró. Pròximament, començarem a fer l'auditoria de les deixalles i farem noves activitats relacionades amb aquest aspecte.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL
TÍTULO: LES BIBLIOTEQUES PÚBLIQUES . UN ESPAI TAMBÉ PER ALS INFANTS.

AUTOR/S
AUTOR/ES: Esther Ortega del Caño i Equip de mestres d'E.B. Bellmunt. C/ Segura s/n.

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN: Escola Bressol Bellmunt.

RESUM
RESUMEN:

L'experiència que us presentem parteix d'una necessitat concreta. A finals del primer trimestre, als grups de 2 a 3 anys, s'observa un interès creixent pel racó de contes, de manera que si l'oferta es variada i novedosa, el racó és més atractiu i profitós pels infants.

Partint d'aquesta constatació ens vam plantejar fer un seguit de visites a la biblioteca pública del barri. Posteriorment, i fruit de la valoració de les sortides i del diàleg amb les famílies vam plantejar una altra proposta: oferir als pares la possibilitat d'anar amb els seus fills a la biblioteca, escollir dos o tres llibres, i demanar-los en préstec.

Durant el curs 1994-95 vam iniciar aquesta experiència que ha evolucionat fruit de l'avaluació dels resultats i de la reflexió dels professionals implicats (mestres i bibliotecària).

En l'actualitat la plantegem de la següent manera:

Es tracta d'una activitat adreçada a les famílies dels nens i nenes de 2 a 3 anys per potenciar el coneixement de la biblioteca popular del barri.

Durant el primer trimestre del curs fem una sortida amb el grup de nens per conèixer la biblioteca i l'espai adreçat als més petits. Els nens descobreixen un espai que s'assembla al racó de contes de l'aula però molt més gran; un univers de llibres, de contes, de revistes,...

Aquest descobriment resulta per a ells fascinant i molt atractiu.

De forma paral·lela a la reunió d'inici de curs proposem a les famílies anar amb els seus fills a la biblioteca per torns i amb el carnet de l'escola, triar dos o tres llibres i demanar-los en préstec. Després de tenir-los alguns dies a casa els porten a la classe on tenen un lloc preferent; en aquell moment ell és el protagonista, ha anat amb els seus pares a la biblioteca i ha escollit aquests llibres per als seus companys.

Aquesta experiència ens permet:

- Mantenir sempre una oferta novedosa i variada al racó del conte de la classe.
- Potenciar des dels diferents sectors implicats, escola, família i professionals de la biblioteca, l'hàbit de " la lectura" ja des de petits.
- Iniciar als nens i les seves famílies en l'ús i aprofitament dels serveis que la ciutat ofereix, en aquest cas, la biblioteca.

Com a resultat del nostre plantejament la majoria de nens i nenes van, amb els seus pares, unes tres vegades al curs a la biblioteca en el marc d'aquesta activitat. Alguns nens hi van més assiduament i participen de les activitats per a infants que la biblioteca proposa.

Després de l'experiència d'aquests anys estem en condicions d'afirmar que LES BIBLIOTEQUES POPULARS SÓN TAMBÉ UN ESPAI PER ALS MÉS PETITS.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL RELACIÓ FAMÍLIA ESCOLA

TÍTULO:

CASAS SUBIRATS Montserrat (Coordinadora), i Equip de mestres

AUTOR/S

AUTOR/ES:

ESCOLA BRESSOL CHAVORRILLOS

CENTRE O INSTITUCIÓ

CENTRO O INSTITUCIÓN:

RESUM

RESUMEN:

L'Escola Bressol Chavorrillos des de sempre ha prioritzat l'apropament entre les accions educatives dels mestres i dels pares, de tal manera que la tasca iniciada pels primers tingui una continuïtat en les famílies i viceversa, convençuts que això ens porta a un apropament cultural.

Òbviament un dels objectius permanents i prioritaris del Projecte Educatiu del Centre es la necessitat de millorar les relacions família-mestres-escola. Aquesta relació es porta a terme en moments de contacte individual (entrades-sortides) intercanviant informacions amb els pares: explicant com ha passat el dia, l'alimentació, les activitats; escoltant les inquietuds dels pares, orientant i/o ajudant a solucionar possibles problemes relacionats amb la marxa habitual de l'infant (alimentació, higiene, malalties, vacunacions, detecció precoç d'algun problema).

Hi ha programades unes reunions trimestrals on es passen vídeos, es fan petites xerrades, comentaris de les educadores, etc.

Però, la participació més activa dels pares sempre ha estat per mitjà de les festes populars que es celebren a l'escola:

CASTANYADA: elaboració dels panellets amb les mares.

NADAL: es comparteixen en un berenar els dolços que han portat.

CARNESTOLTES: elaboració de les disfresses de carnestoltes.

SANT PONÇ: compren la melmelada elaborada pels nens

SANT JOAN: revetlla dels seus balls a l'escola

L'escola sempre ha intentat aprofitar qualsevol moment de contacte amb els pares: festiu, lúdic, entrevistes, etc. per considerar les conseqüències que diverses situacions carencials que pateixen algunes famílies poden interferir en el desenvolupament òptim dels menors. L'escola s'ha convertit en un suport orientador per les famílies en la criança dels seus fills. L'equip de mestres realitzen un treball amb les mares joves compartint pautes educatives, orientacions vers l'alimentació dels infants, alguns aspectes evolutius que cal considerar, aspectes sanitaris, etc. Tot això treballat de manera pràctica, gràfica i entenedora.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL **Les sortides pel barri.**
TÍTULO:

AUTOR/S **Equip de mestres**

AUTOR/ES: **Escola Bressol El Roure**
Barcelona

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN:

RESUM
RESUMEN:

Tal com diu el nostre PEC "creiem que l'escola és una institució inserida en un entorn concret (barri). En rep influències i n'extreu experiències ja que el barri és com una mena de laboratori en viu de coneixements.

Alhora, l'escola transmet al barri la seva idea pedagògica brindant-li oportunitats per conèixer millor el món de la influència.

Plantejar un model d'escola oberta implica estar receptius a tot allò que succeeix al seu entorn, permetent que entri la realitat, incidint a l'exterior amb les nostres aportacions i generant intercanvis.

El fet que l'entorn en què es troba l'escola (el barri) és, per la majoria dels nostres nens, el mateix que el de casa, fa que quan realitzem activitats fora l'edifici de l'escola els infants en tinguin referències.

Comporta, també, que comparteixen l'escola com a companys i com a veïns.

Les sortides fora del marc físic de l'escola i les intervencions de persones distintes als components de l'equip educatiu afavoreixen que els infants amplii el seu camp d'aprenentatge i els posa en contacte amb maneres de fer diferents (Punt 2.3 "L'escola oberta" del PEC de l'escola).

La sortida és un dels mitjans de que ens servim per fer vivenciar als nens i les nenes una diversitat d'experiències que creiem importants i significatives en relació a les unitats de programació que estem realitzant a la classe.

Alhora les sortides permeten atansar a l'infant al coneixement de l'entorn més proper.

Així, mentre tractem "la tardor", anem a comprar fruites de l'època al Mercat del Ninot, castanyes a la castanyera, ... Si un grup-classe s'anomena "els peixos", anem a comprar-los a la botiga d'animals, a veure'ls a l'Aquari,

Aquest plantejament contempla a tots els grups d'infants de l'escola. En els grups de nens més petits es porta a terme quan es donen les condicions adequades perquè puguin gaudir-ne.

Per fer les sortides cal realitzar un treball previ, pràctic i actitudinal, que consisteix, entre altres coses, a baixar i pujar les escales sense caure, anar agafats de la mà pel carrer sense deixar-se anar, travessar en verd amb les educadores, mirar endavant, etc.

Un cop a classe revivim la sortida mitjançant per una banda, els elements que hem adquirit (fruites, castanyes,) i per altra el material visual que hem realitzat (fotografies, vídeo, ...).

Pel bon desenvolupament de les sortides pensem que és imprescindible a més de la presència dels dos educadors la d'un acompanyant més per grup, que procurem siguin persones properes als nens (secretària, cuinera, etc.).

La situació privilegiada de la nostra escola afavoreix aquesta experiència. Està ubicada al barri de l'Eixample, concretament a la part esquerra, a prop d'una caserna dels Bombers, d'una Biblioteca Municipal, de moltes botigues assortides i especialment del Mercat del Ninot, que és l'indret visitat amb més assiduitat.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL RELACIÓ DE L'ESCOLA BRESSOL AMB LA COMUNITAT I LA COORDINACIÓ
TÍTULO: AMB ALTRES PROFESSIONALS

AUTOR/S Rita Camps Marsal i Montse Fernandez Santos
AUTOR/ES:

CENTRE O INSTITUCIÓ Escola Bressol Municipal El Tren
CENTRO O INSTITUCIÓN:

RESUM
RESUMEN:

L'escola bressol "EL TREN" es va crear l'any 1978, està situada al barri de Trinitat Vella, i des dels seus inicis ha realitzat la seva tasca educativa vinculada al medi. La realitat cultural i socioeconòmica del barri durant els primers anys de vida de l'escola és complexa, hi ha famílies molt arrelades al barri i una forta immigració procedent del sud d'Espanya. Els darrers anys, la immigració que arriba al barri procedeix de països extracomunitaris, majoritàriament dels països del Magreb. Apareixen molt problemes derivats de la precarietat econòmica que pateixen les famílies, que repercuteixen en la vida del barri i també en l'escola.

L'escola, com a servei públic, acull un elevat nombre de famílies amb problemes que plantegen demandes relacionades amb l'analfabetisme, la problemàtica de les drogues i problemes que afecten les criatures, com la higiene, la salut, l'alimentació la insalubritat en les vivendes; ja que l'administració sempre ha donat prioritat a les famílies amb dificultats, a l'hora de poder accedir a una plaça escolar pels seus fills i filles, molts infants han pogut gaudir de l'escola bressol.

Els infants arribaven a l'escola amb tot el gruix de dificultats de la seva família any rere any. L'equip de l'escola intenta acollir i també donar resposta als problemes familiars; arriba un moment que l'equip demana a l'administració un assessorament psicopedagògic per abordar les necessitats dels infants i oferir recursos a l'equip d'educadores. Fruit d'aquest procés, com escola ens plantejem fer una reflexió sobre quin és el paper de l'educador-a a l'escola bressol. Tanmateix a l'escola bressol donem resposta a les necessitats immediates dels infants, vetllem pel seu desenvolupament harmònic, i per la seva socialització, establint una complicitat amb les famílies.

Des de l'escola es formalitza la coordinació amb altres professionals, des de l'any 1991. Amb els equips d'atenció primària, pediatria i serveis socials, es van pactar uns criteris per orientar les famílies, sobre alimentació, higiene, salut...i uns acords de col·laboració. Amb el servei d'atenció precoç, es fa un treball coordinat amb pediatria i amb l'escola, per tal de fer el seguiment dels infants i donar suport a les famílies. També es fa una tasca d'intercanviar informació i proposar pautes d'actuació amb les educadores corresponents.

Actualment hem iniciat un programa conjunt entre l'escola i els serveis de la salut: el programa "Ja tenim un fill", adreçat a mares amb nadons. Pensem que l'escola pot oferir altres serveis i és un marc que dona molts elements a les famílies, i alhora permet el reconeixement que l'infant és educable des de que neix.

El treball comunitari és un plantejament d'escola que ha passat per diferents moments; inicialment es feia d'una manera més intuïtiva, darrerament l'equip de l'escola bressol vol seguir aprofundint per conèixer la incidència del treball educatiu en el barri.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL
TÍTULO: LA BIBLIOTECA DE L'ESCOLA, UN ESPAI ADREÇAT A LES FAMÍLIES I ALS INFANTS.

AUTOR/S
AUTOR/ES: Núria Noguera Colomé, Imma García Ramírez, Pilar Prieto Pisa, Antonieta Morell Ricardo, i la resta de l'equip docent de l'EB Mont Tàber.

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN: Escola Bressol MONT TÀBER

RESUM
RESUMEN:

Amb data de 3 de novembre de 1997 s'aprova el projecte per part de tot l'equip de centre, fent-ne responsable a una comissió. Amb aquest projecte es contribueix al desenvolupament del PEC de l'escola on es fa especial incidència en el caràcter pluralista i de respecte pels diferents valors i cultures de les famílies que s'atenen així com afavorir la participació dels pares en la vida escolar.

Els objectius del projecte són poder oferir als pares i mares la possibilitat d'informar-se sobre temes que els interessin: salut, educació, criança, ..., facilitar a les famílies amb pocs recursos i/o dificultats per la lectura fer ús d'aquest servei tot estimulant-les i animant-les a participar-hi, oferir un espai de trobada per les famílies al voltant de la biblioteca per estar, llegir i intercanviar opinions i experiències, poder compartir amb els fills una estona, tant a casa com a l'escola, tot explicant, mirant i gaudint d'un conte, i beneficiar al centre i a les famílies de l'adquisició de llibres referents a les cultures que participen en el nostre centre.

Així hem treballat per aconseguir crear un espai adient, implicar als pares i mares, tenir un fons de contes que contemplin les diferents cultures, i la participació d'altres entitats (Setem, CEDAM, IMEB, Espai Familiar).

Aquest projecte d'innovació, aprovat per la Direcció de Planificació i Gestió de Centres, "La biblioteca de l'escola, un espai adreçat a les famílies i als infants", es va anar desenvolupant al llarg del curs passat, amb l'assessorament des del Servei d'Innovació i Investigació de l'IMEB per part de Pepi Soto, i amb la col.laboració de Cris Molins, antropòloga especialitzada en socialització infantil, durant aquest curs. Amb la implicació de tot l'equip s'ha anat realitzant un buidat i anàlisi de les experiències realitzades anteriorment a l'escola, buscant-ne la continuïtat i la implicació de les famílies. Així, arrel de les festes de l'escola i berenars multicultural, s'elabora un receptari, fons per la biblioteca (traduït a diferents llengües i en diferents suports: escrit, àudio, vídeo). També, aprofitant St. Jordi, es busca un fons d'intercanvi de contes explicats per les famílies i un recull de músiques provinents de diferents països i cultures.

També s' ha anat fent un buidat de la demanda d'informació més habitual per part de les famílies (enquesta, contactes diaris amb pares i mares, entrevistes, ...). A partir d'aquí es pretén aconseguir un fons d'articles i de llibres, que puguin estar a l'abast de les famílies i que responguin a les seves necessitats i demandes, aconseguint l'adaptació del que oferim a la realitat en que ens trobem.

En aquests moments ens trobem en la fase final del projecte, posant en marxa el servei: adequació de l'espai, organització del material, definició d'horaris i funcionament del servei de préstec. Està previst inaugurar-lo a primers de març, amb una festa on hi seran convidats els pares i mares del curs passat, que van col.laborar aportant materials que formen part de la biblioteca, així com les famílies actuals.

Esperem que la participació i implicació que hem pretès de les famílies afavoreixi una bona resposta en quant a l'ús d'aquest espai. L'avaluació de resultats i l'adequació de l'espai i continguts es podrà dur a terme més endavant, amb possibles canvis en funció de la resposta per part de les famílies.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999

Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999

Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL L'EXPERIÈNCIA DE COMPARTIR LA PRÀCTICA EDUCATIVA EN L'ETAPA 0-6
TÍTULO:

AUTOR/S Montserrat Cerezo Martínez , M. Isabel Llanes Júdez , Leonor Jiménez Martín ,
AUTOR/ES: M. Estrella Sorribas Brun

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN: Escola Bressol Niu d'Infants (IMEB)

RESUM
RESUMEN:

El curs 1997-98 l'Escola Bressol Niu ens vam traslladar. Passàvem a compartir edifici amb el CEIP Can Clos.

La nova situació va fer necessari crear una coordinació d'ambdós centres per tractar temes d'organització.

Les relacions establertes ens van portar a iniciar una coordinació pedagògica, que vam presentar com a Projecte al IMEB, amb la intenció de :

- passar d'una relació de veïnatge a una coordinació pedagògica
- aconseguir un enriquiment de les experiències educatives a l'EB i al Parvulari
- aprofundir en el joc com a forma d'aprenentatge en l'etapa 0-6.

Durant el curs es van realitzar un seguit d'activitats conjuntes, algunes espontànies i d'altres programades.

Es va crear una pauta d'observació per anar recollint i valorant les experiències.

Del recull d'informació vam elaborar uns quadres que detallaven els objectius, les activitats i les valoracions de les activitats realitzades : Festes Populares (Carnestofes i Primavera) , Coneixement del medi natural més proper , l'Espai del grup més petit de l'EB , Pas a l'escola.

També es va fer una trobada de totes les mestres de parvulari i de mestres de l'EB per conèixer-ns i compartir el treball.

Al final de curs es va valorar que les experiències educatives realitzades van ésser enriquidores :

- pels infants : - la interrelació amb altres infants de diferents edats
 - conèixer i experimentar amb altres material
 - conèixer altres espais

→ per les mestres : conèixer com es treballa als dos cicles.

Èrem conscients de que havíem iniciat un camí, que calia aprofundir molt més en les qüestions pedagògiques i en com treballem a cada cicle i que calia cercar l'organització més adequada i un mètode de treball que permetés una major implicació d'ambdós centres.

En la segona fase del projecte els continguts van evolucionar cap a :

- avançar en el coneixement dels dos cicles
- interrelacionar els dos cicles per donar coherència a la nostra tasca
- compartir i analitzar les experiències de tots els àmbits implicats per construir una línia educativa 0-6.

I els resultats esperats continuen essent :

- ✓ aprofundir en el joc com a forma d'aprenentatge en l'etapa 0-6
- ✓ enriquiment de les experiències educatives en l'EB i Parvulari

En el moment actual podem dir que hem aconseguit els elements essencials que considerem necessaris per a construir un projecte comú : molta motivació per per de les mestres i una estructura organitzativa que possibiliti el treball i permeti una major implicació.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL EL CENTRE D'ESPLAI, ENTITAT "CÒMPLICE" EN LA CIUTAT EDUCADORA

TÍTULO:

Roser Batlle

AUTOR/S

AUTOR/ES:

Fundació Catalana de l'Espai

CENTRE O INSTITUCIÓ

CENTRO O INSTITUCIÓN:

RESUM

RESUMEN:

Educar avui és una empresa massa complexa i ambiciosa per deixar-la exclusivament en mans de l'escola. L'escola no ho pot fer tot, ni la família, ni les institucions públiques tampoc. Cal l'esforç coordinat i la complicitat d'aquests agents educadors amb el teixit associatiu i amb el conjunt de la societat.

Els centres d'espai han jugat, històricament, un rol important d'autèntiques escoles de ciutadania, de democràcia, de participació. Un rol que hem d'aprofitar i desplegar.

En el cas dels infants i els adolescents, no hem de deixar que sigui el mercat qui decideixi el nivell dominant de participació i de relació amb l'entorn. Ens calen altres entitats educatives que actuïn complementant-se amb la família i l'escola en l'espai privilegiat del temps lliure. En aquest sentit, les entitats d'espai han d'esdevenir interlocutores potents en l'educació dels valors humans i poden ser un referent mediador entre l'infant i l'adolescent i el seu entorn immediat: el barri, el poble, la ciutat.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL PAS A "L'ESCOLA GRAN"
TITULO:

AUTOR/S Roser Caballé Vidal, Maria Jovellar Martínez, Núria Novell Donat, Enriqueta
AUTOR/ES: Giménez Bernabé i Gemma Fornier Vidal.

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN: **ESCOLA BRESSOL GUINBÓ**
Barcelona

RESUM
RESUMEN:

Des de les classes "dels grans" de l'escola bressol, en aquest cas MAG I GATS, ens hem qüestionat quin significat pot tenir per a els i elles el concepte d' ESCOLA GRAN. Ens ha semblat que deu ser del tot abstracte i que, en funció de la seva experiència prèvia, la seva seguretat personal, etc., cada un d'ells es farà una idea més o menys allunyada de la realitat.

Es per això que vam decidir tractar aquest tema amb les dues classes, seguint el model que ens van oferir les companyes de l'escola bressol Xiroi, tot adaptant-lo a la nostra realitat.

D'entre les escoles de la zona, vam seleccionar PRÀCTIQUES II, donada la seva disponibilitat manifesta a col·laborar en aquest projecte i per la fàcil accessibilitat des del nostre centre al seu.

Es va informar a les famílies de tot el procés, demanant-los la seva col·laboració, per mitjà d'una carta i vam crear un espai de l'escola on vam anar exposant les fotografies i tot allò relacionat amb l'activitat.

El procés seguit amb els nens i nenes ha estat:

- Els nens i nenes de "l'escola gran" ens envien una carta a les classes de MAG i GATS, convidant-nos a visitar-los.

- Rebuda de la carta, comentant-la amb els dos grups.

- Els nens i nenes de PRÀCTIQUES II ens truquen per telèfon i parlen directament amb nens i nenes de GATS i MAG recordant-los la visita concertada.

- El dia assenyalat, nois i noies de 6è de primària de PRÀCTIQUES II vénen a GUINBÓ per acompanyar-nos fins la seva escola. El trajecte el fem tranquil·lament, donant-se un diàleg entre els "grans" i els "petits", uns mimant i els altres deixant-se mimar... Un cop arribem, ens esperen els nens i nenes de diferents classes de parvulari i, en petits grups de 7/8 i una educadora, anem a les respectives classes. Allà ens presentem, juguem en els seus racons, cantem cançons, intercanviem senzills regals (dibuixos col·lectius, mural amb fotos dels grups...). Després de fer un pica-pica, ens reunim al pati on tots junts cantem una cançó per acomiadar-nos.

Considerem que hagués estat més adequat que l'intercanvi s'hagués centrat als dos grups de P-3, per comptes de fer-ho amb tot el cicle, per tal d'evitar una possible dispersió.

- A l'endemà a l'escola en parlem amb els nens i nenes, recordem el què vam fer, etc. i els enviem la nostra carta d'invitació als recents companys de PRÀCTIQUES II.

- El dia senyalat (ho vam concentrar en una setmana, fent nosaltres la visita el dimarts i venint ells el dijous) cada grup de 2 anys de GUINBÓ rep a un grup de P-3: els mostrem la classe, els diferents racons, la "mascota"; gaudim d'una estona de joc espontani a la classe; i ens reunim tots al pati de l'escola per fer un pica-pica.

Des de l'equip de GUINBÓ ens amoinava no poder acollir en el nostre espai a dues classes de P-3 i vam fer un esforç organitzatiu per tal que no es produïssin aglomeracions que podrien ser mal viscudes per part d'uns i altres.

Els nens i nenes van compartir els espais, materials i temps jugant sense incidents. Ens va sorprendre la poca interacció entre ells/els d'una escola i l'altra, però, per altra banda, vam trobar molt positiu que es mostressin com si la situació fos habitual, signe de naturalitat.

Un cop finalitzat aquest procés, vam iniciar el següent pas, que consistia en parlar i donar referències a cada nen i nena de la seva propera escola.

Per aquest fet ja havíem demanat anteriorment a totes i cada una de les escoles on aniran el curs vinent la seva col·laboració, fent-nos arribar una fotografia del centre i aquelles dades sobre l'escolarització dels nostres alumnes que ens poguessin ser útils: nom de la classe, nom de la mestra, etc. Cal dir que això ha estat força difícil, no totes disposaven d'una fotografia, etc.

Vam fer fotografies als nens i nenes amb les que vam confeccionar un mural relacionat a cada un d'ells amb la seva escola (nom, fotografia...). Donada la diversitat d'escoles (13 pe 32 nens i nenes) vam optar per una presentació que evités que visualment quedés 1nen/1 escola amb la intenció d'evitar comentaris de l'estil "tu aniràs sol" etc.

Pensem que el fet de visitar una escola gran des de l'escola bressol donarà a l'infant una experiència, dins un marc de seguretat amb unes educadores amb qui té establerts vincles afectius; és a dir, no creiem que s'hagin fet una IDEA en abstracte, però els pot haver aportat una EXPERIÈNCIA D'ESCOLA GRAN que, en el seu moment, quan enfrontin aquesta nova experiència, podran recórrer als records agradables en relació a la situació i això pot facilitar una actitud tranquil·la i segura.

Un dels riscos de fer aquest treball previ pensem que seria que s'insistís massa en els aspectes concrets (nom de la classe...) ja que després hi pot haver modificacions i aquest fet pot inseguritzar la família.

Caldrà esperar a la valoració que en facin les famílies el proper mes de setembre.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL "LA TERTULIA DE NENES I NENS"

TÍTULO:

RAFI GUTIERREZ, MERCÈ COMA, MERCÈ SAAVEDRA

AUTOR/S

AUTOR/ES:

ESCOLA BRESSOL NENES I NENS

CENTRE O INSTITUCIÓ

CENTRO O INSTITUCIÓN:

Barcelona

RESUM

RESUMEN:

L'educació dels nens i nenes és una tasca compartida entre pares mares i educadores, aquest principi forma part de la filosofia del centre des del seus inicis. Per tant la comunicació personal i la participació de tot el col·lectiu sempre s'ha afavorit. L'escola ha ofert i ofereix un espai a les mares i els pares perquè es puguin trobar i reunir-se. A més a més ha ofert unes trobades periòdiques, les tertúlies, amb el suport de dues educadores de l'equip, encarregades de coordinar, dinamitzar el grup.

FASES PER LES QUE HA PASSAT EL GRUP.

En un principi els objectius estaven més propers a una escola de pares, així com a un suport a les mares que estaven a casa, mica en mica ha anat derivant cap a un intercanvi d'experiències de les famílies entre si i entre les famílies i les educadores.

OBJECTIUS

Els objectius que ens proposem com a educadores són els següents:

- Crear un espai de comunicació i d'intercanvi entre les famílies i entre les famílies i les educadores.
- Aprendre i copsar les diferents maneres d'interpretar els fets, maneres de fer, i entendre la realitat que ens envolta.
- Donar suport a les famílies pel que fa a la criança, atenció i desenvolupament dels infants en els primers anys de vida.
- Possibilitar l'intercanvi d'altres temes que derivin de la funció de fer de pare o de mare.
- Parlar de l'educació de nens i nenes.

ORGANITZACIÓ

Dues educadores són responsables i coordinadores del grup, a l'hora que representants del sentir general de l'equip.

El grup està obert a la família dels nens i nenes que venen a l'escola, però són les mares les que assisteixen d'una manera regular.

A vegades assisteix com a observadora una altra educadora de l'equip. Hem valorat que és important que de forma rotatoria anem passant totes les educadores, amb la idea que tot l'equip estigui el més directament implicat.

TEMPORALITZACIÓ

Les trobades es realitzen cada quinze dies amb una durada de dues hores. Hem escollit l'horari de primera hora de la tarda expresament, (de 15h.17hores) donat que moltes mares poden assistir i no tenen la pressió d'on deixar els nens.

El lloc de trobades està situat a l'escola. És una petita sala, l'única que tenim a l'escola per trobar-nos els adults.

El número de mares que assisteixen és variable, però hi ha una mitjana de 9-10 mares.

ALTRES PERSONES QUE PARTICIPEN

Tenim col·laboracions d'especialistes en temes específics segons les necessitats del grup de tertúlies.

Dins d'aquestes col·laboracions hi ha persones que representen a institucions públiques, i d'altres que col·laboren a nivell privat.

També hem tingut la col·laboració d'algunes mares que han explicat la seva experiència laboral, experiència relacionada amb sanitat o temes relacionats amb la família.

UNA EXPERIÈNCIA PRÀCTICA.

Tenim unes filmacions de vídeo que hem realitzat durant algunes de les trobades del grup.

La nostra idea és la de mostrar aquesta filmació i comentar-la.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL LA TERTÚLIA A L'ESCOLA BRESSOL

TÍTULO:

CARME GÓMEZ, CARME BERNET, MONTSE BLASI

AUTOR/S

AUTOR/ES:

ESCOLA BRESSOL PAU

Barcelona

CENTRE O INSTITUCIÓ

CENTRO O INSTITUCION:

RESUM

RESUMEN:

La idea de fer una tertúlia amb les famílies, va sorgir del plantejament d'oferir-les un espai on poguessin trobar-se d'una forma distesa, sense el problema d'on deixar els fills/es, i en el qual es relacionessin amb pares i mares dels diferents grups d'edat de l'escola. La forma triada va ser la de "les tertúlies" o "el cafè de les 3 i 1/2".

Ens vàrem plantejar un seguit d'objectius:

- Oferir un altre canal de participació i comunicació en un ambient col·loquial
- Possibilitar un entorn informal on poguessin expressar els seus dubtes, pors, inseguretats, actituds davant dels seus nens/es...
- Aprofundir en l'educació, incidint sobretot en l'etapa 0-3 anys.
- Intercanviar experiències dins d'un grup i reflexionar.
- Acollir d'una forma dinàmica la "diversitat" que actualment tenim a l'escola.

Desenvolupament de les tertúlies

En la primera tertúlia vàrem explicar la nostra proposta i quins eren els nostres objectius, així com quin paper farien cada una de les educadores que portaven la tertúlia. A partir d'aquí l'experiència es tira endavant.

Els temes dels que es va parlar durant el curs passat van ser:

- Les pors infantils
- La son
- Els límits, les normes i els valors.
- Hàbits alimentaris i actituds.

Metodologia

Aquesta metodologia, és la que actualment també fem servir.

Les trobades les dividim en tres parts:

- La primera estona pren un caire informal, mentre les famílies es saluden i ens servim un cafè.
- La segona part es centra el tema, del que volem parlar, tot intentant que tothom hi participi i opini activament.
- La tercera part les educadores- moderadores, fan una anàlisi dels punts més rellevants que han sortit durant la conversa i es demana de quin tema els interessarà parlar en la propera sessió.

Paper de les dues educadores- moderadores

- Una persona fa de moderadora. Obra i tanca la sessió i reconduïx el tema.
- L'altre dinamitza la conversa, dona el torn de paraules i pren nota del pròxim tema a parlar.

Canals de comunicació amb les famílies

- A la reunió de cada classe del primer trimestre.
- A les cartelleres que hi ha a cada classe
- Directament, animant sobretot a les famílies amb disponibilitat d'horari

Valoració de l'experiència fins ara

S'ha dut a terme a tres nivells:

- Dins del petit equip format per les tres educadores que assisteixen a les tertúlies, més les dues persones de suport.
- Dins la mateixa tertúlia, on es s'ha demanat una valoració tant oral com per escrit a totes les famílies participants.
- Finalment amb tot l'equip pedagògic de l'escola que segueix d'aprop l'experiència

Recursos

- Persona de l'IMEB
- Centre de documentació Artur Martorell
- Bibliografia particular i de l'escola.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL EL PAS DE L'ESCOLA BRESSOL AL PARVULARI: CONSOLIDACIÓ DE
TÍTULO: L'ETAPA EDUCATIVA 0-6

AUTOR/S
AUTOR/ES:

CENTRE O INSTITUCIÓ ESCOLA BRESSOL PLA DE FORNELLS
CENTRO O INSTITUCIÓN: Barcelona

RESUM
RESUMEN:

A partir que l'aula de 3-4 anys passa al parvulari l'any 1990, l'escola bressol Pla de Fornells ens plantejem la necessitat de tenir un coneixement mútu i una aproximació amb el Parvulari del Col·legi Públic Pla de Fornells (actualment Antaviana) on la majoria dels nens de la nostra escola faran el canvi.

Aquesta mateixa necessitat neix en el mestres del parvulari en saber que a partir d'aquell curs obririen l'aula de P3.

Després d'una trobada entre ambdós professionals sorgeix el plantejament de promoure experiències d'intercanvi per tal de conèixer les diferents realitats educatives i, així, poder garantir la continuïtat de l'etapa 0-6.

En un principi i de forma voluntària s'estableix un calendari de trobades per treballar conjuntament aspectes com:

- . coneixement d'ambdues institucions:
 - organització
 - òrgans de gestió
 - procés de matriculació
 - projecte educatiu
- . procés d'adaptació
- . relació amb les famílies
- . l'estona del dinar i del descans
- . àrees curriculars

Paral·lelament a aquestes trobades de caire més pedagògic es fa un treball per a fer el traspàs dels nens de la nostra escola al parvulari:

- visites programades dels nens de dos anys de la nostra escola al parvulari
- visites programades dels nens de p3 a la nostra escola
- organització d'alguna activitat conjunta (audició musical, teatre..)
- entrevistes amb els mestres per parlar dels nens
- confecció d'un àlbum de fotos de l'estada dels nens a l'escola bressol i d'alguna d'aquestes activitats conjuntes
- obrir el parvulari a les famílies de la nostra escola

Per una altra banda l'escola dins la comissió formada per l'AMPA i les educadores elabora una enquesta, amb aquells punts que pensem que s'haurien de tenir en compte a l'hora d'escollir el parvulari, a la resta dels col·legis de la zona.

Aquest treball s'ha dut a terme des del curs 90-91 i s'ha inclòs en la línia pedagògica de l'escola, malgrat encara no està recollit en el PEC, actualment en revisió.

El curs 97-98 els dos centres fem una demanda perquè aquestes trobades adquireixin un caire més institucional. Aquests curs aquesta demanda ha estat recollida pel Centre de Recursos Pedagògics de Nou Barris en forma d'un seminari en el que hi participen professionals dels dos cicles de l'etapa educativa 0-6, tant del sector privat, públic com privat-concertat.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL EL PLA COMUNITARI DE LA TRINITAT NOVA

TÍTULO:

Comité Tècnic Assessor -M^a del Carne Capdet Huerba

AUTOR/S

AUTOR/ES:

Escola Bressol Trinitat Nova
Barcelona

CENTRE O INSTITUCIÓ

CENTRO O INSTITUCIÓN:

RESUM

RESUMEN:

EL PLA COMUNITARI COM A PROJECTE EDUCATIU

La idea central del pla consisteix en provocar la participació dels veïns individualment o per mitja de les seves organitzacions socials i ciutadanes, en la planificació del futur del seu barri.

El paper de la Associació i en part també el de les administracions, consisteix en afavorir les trobades i establir els canals, a través dels quals el barri es constitueix en comunitat. El procés exigeix transmetre tota la informació disponible i intentar arribar a un diagnòstic comú i compartit per una majoria de la població.

El pla comunitari suposa un gran esforç de educació o autoeducació ciutadana. Els objectius que vol assolir en quan a planificació i gestió del territori, pressuposen uns valors compartits que han de ressorgir en el procés. Aquests valors són els que, en definitiva, s'espera que afirmen la identitat del barri entorn a les qüestions bàsiques que afecten el seu desenvolupament: quins criteris han de gestionar la remodelació del barri, com s'han d'establir les relacions intergeneracionals, quina ha de ser la base de l'educació de les noves generacions i la formació del conjunt de la població, quines iniciatives de desenvolupament econòmic s'han de plantejar.....

L' educació de la gent jove.

En aquest marc s'engloben un conjunt de iniciatives relacionades amb la educació.

Recentment en el marc del Comitè Tècnic Assessor es va poder constatar fins quin punt el Pla Comunitari és el lloc perfecte per establir línies de treball compartit en diferents àmbits:

- Possibilitat d'estudi compartit sobre la oferta pública dels 0 als 18 anys.
- Possibilitat de establir criteris compartits sobre la qualitat i orientació d'aquesta oferta.
- L' extensió dels ensenyaments no reglats i la seva relació amb els reglats del barri.
- Enfocar el fracàs i els conflictes escolars no tan sols com un problema escolar sinó com un problema comunitari.
- El reforç d'una tradició i una visió (una cultura) de barri "pròpies" en relació dinàmica amb la ciutat i el país.
- Proposar iniciatives culturals, artístiques i festives que comprometin tan les associacions i entitats del barri com els centres educatius.
- Contemplar la prevenció, detecció i tractament del risc de marginació en les escoles en una dimensió comunitària, implicant als agents que intervenen habitualment en una actuació més eficaç, integrada i humana i fent extensiu el paper tutelar de l'escola a la comunitat.
- Millorar les actuacions preventives en relació a la salut en general i de la infància i la joventut: costums alimentaries, trastorns associats a la imatge personal, tabaquisme, drogaaddiccions, risc d'embaràs.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL INTERCANVI ENTRE ESCOLA BRESSOL I PARVULARI

TÍTULO:

Mercedes Urbano Sánchez, Gloria Camats Monzó i Pilar Terrasa Argel

AUTOR/S

AUTOR/ES:

Escola bressol XIROI

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN:

Barcelona

RESUM

RESUMEN:

L'objectiu de l'experiència d'intercanvi entre la nostra Escola-bressol i Parvulari és, bàsicament, millorar i facilitar el pas de l'escola-bressol a P-3. Paral·lelament, es treballa el coneixement de l'entorn immediat: una altra escola del barri, així com la relació social i escolar.

La necessitat de realitzar aquest treball va ser la incorporació dels infants de 3 anys a l'escola pública.

El plantejament inicial va ser treballar conjuntament l'Escola bressol Bambi, el C.E.I.P. Ítaca i la nostra Escola bressol, la qual cosa es va fer durant dos cursos. Més endavant vàrem concentrar el treball d'intercanvi entre la nostra Escola i l'esmentat C.E.I.P. Ítaca, afegint-se el C.E.I.P. Duran i Bas aquest últim curs. (1997-98).

Els integrants de l'experiència són:

- un grup de P-3 del CEIP Ítaca.
- un grup de Mitjans grans (de 27 a 32 mesos) de l'Escola bressol Xiroi.
- un grup de P-3 del CEIP Duran i Bas.
- un grup de Mitjans petits (de 21 a 26 mesos) de l'Escola bressol Xiroi.

La programació de l'intercanvi és la següent:

- Per part dels mestres s'explica al grup d'infants el fet que anirem a visitar una Escola com la que aniran ells el curs vinent.
- El grup ens fem una foto i elaborem una carta per demanar que ens deixin anar a veure l'escola.
- Rebem una trucada convidant-nos a fer la visita.
- Concretem una data i el dia de la visita portem un regal comprat o confeccionat pels nens i nenes.
- L'escola anfitriona ofereix un vermut.
- La següent setmana es dona la situació a l'inrevés, és a dir, rebem nosaltres la visita dels infants de P-3 del CEIP que hem anat a veure. Es considera oportú fer-ho en una setmana per facilitar la comprensió del temps, per no allargar l'espera.
- Una vegada arribat el dia de la visita i per tal que l'intercanvi sigui harmònic i profitós, un cop els dos grups junts, s'hauran conegut i presentat la seva classe, es dividiran en dos grups, reduint així el nombre d'infants, de manera que la meitat de la classe de P3 i mig grup d'escola bressol, es queden a la motricitat de Xiroi. El temps o duració de la visita es distribueix en dues meitats per poder canviar d'espai.

Els infants acullen amb il·lusió la proposta de la visita. Es nota que els hi agrada, ja que en parlen. La carta és un treball gairebé del mestre, però el resultat encara els hi fa més il·lusió. Quan reben la trucada telefònica i saben que al dia següent aniran a Ítaca, l'excitació es fa més evident, se'n parla, especialment, a l'hora de dinar.

Com ja hem comentat, el dia de la visita se'ls porta un ram de flors. Un infant és l'encarregat d'entregar-lo. El grup està encuriós i amb moltes ganes d'anar-hi.

Arribem a Ítaca. Tot és molt gran i el grup està amb cara de circumstància i una mica tímids. Ens obre el porter i ens fa passar pels corredors fins la classe, on són els nens i nenes molt contents esperant-nos.

Ens ensenyen la classe i de seguida els nostres infants comencen a investigar-ho tot. Molts busquen les joguines que hi ha.

Al cap d'una estona, quan el vermut ja era satisfet, ens hem dividit en dues meitats per anar a jugar.

La valoració que es fa per part dels mestres, tant de l'escola bressol com del C.E.I.P., és positiva. La vivència que reben de la seva visita, facilita la seva adaptació a l'escola. Integren el fet d'anar a una escola de nenes grans amb il·lusió

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL EDUCACIÓ FÍSICA 0-3

TÍTULO:

AUTOR/S Albí, L'Arboç, Campoamor, El Cargol, Llar d'infants, Montserrat, Tris-Tras, Xarlot,
AUTOR/ES: Bip. Amb l'assessorament de Marisol Gelonch

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN:

Escoles Bressol d'Horta-Guinardó
Barcelona

RESUM
RESUMEN:

La necessitat de moviment durant la primera infància està plenament demostrada i els infants 0-3 la manifesten continuament perquè contribueix al desenvolupament integral, afavoreix l'autonomia i la utilització del cos com a instrument de relació i de coneixement.

L'infant neix amb una dotació genètica que li permet desenvolupar pel seu compte les seqüències bàsiques de moviment, com caminar, córrer, grimpar, etc, sempre i quan l'ambient li sigui favorable. Aquestes seqüències són universals i els infants les expressen inicialment durant aquests primers anys de vida.

Per aquest motiu, cal deixar que els infants es moguin sense restriccions innecessàries, ja que el moviment és el mitjà inductor per desenvolupar les seves capacitats i autonomia, per superar nous reptes, afavorir l'autoestima i l'eficàcia d'acció.

Ara fa cinc anys, tres escoles bressol municipals, Albí, L'Arboç i El Cargol, van iniciar una experiència pilot, impulsada pel Centre 0-3 de Barcelona, sobre educació física amb infants de 2-3 anys, en el polisportiu municipal "Can Felipa", amb la col.laboració del Districte de Sant Martí i l'IMEB. El resultat d'aquesta primera experiència, valorat positivament per les professionals i les famílies va animar a ampliar aquest projecte.

Des del mes d'octubre 1998, s'han incorporat en aquest projecte el polisportiu "El Carmel", i les escoles del Districte Horta-Guinardó: Campoamor, Llar d'Infants, Montserrat, Tris-Tras i Xarlot, juntament amb Bip, amb una participació de 250 infants.

Les activitats contemplades en aquest projecte tenen com a objectiu potenciar l'activitat física espontània dels infants, en un espai i amb un equipament adequats, per afavorir el seu desenvolupament òptim tant físic, psíquic com social.

Els infants fan activitats físiques a l'escola, però només en els polisportius es poden expressar plenament. L'equipament de que disposen implica diferents nivells de dificultat, així cada infant pot regular la seva activitat d'acord amb el seu propi ritme evolutiu.

Les principals activitats que fan els infants són: grimpar, cursa, salts a favor i contra la gravetat, moviments sobre diferents eixos, equilibri, empènyer i arrossegar, llançar i agafar, aixecar i carregar, lliscar, etc.

Actualment, estem treballant perquè en un futur proper qualsevol família amb infants de 0-3 anys pugui anar a aquests polisportius, on trobaran un espai convenientment equipat per poder dur a terme activitats físiques, amb supervisió professional.

És un esforç que cal fer per tal que els infants 0-3 puguin desenvolupar lliurement el seu potencial físic. Igual com fan els adults, els infants també hi tenen dret.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL PROGRAMA ITINERANT "JA TENIM UN FILL"

TÍTULO:

AUTOR/S MARIBEL FERNANDEZ psicòloga del Centre de Planificació de Canyelles

AUTOR/ES: JOANA PEÑA llevadora de l'AB de Guineueta

ANGELS RABADÀ educadora de l'IE de Barcelona

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN:

RESUM
RESUMEN:

Aquest programa té un rodatge de deu anys a la ciutat de Barcelona. El primer grup va iniciar-se al Centre de Planificació Familiar del barri de Canyelles, al districte de Nou Barris, el mes de gener de l'any de 1989.

L' experiència acumulada a partir de realitzar el programa a 6 districtes de la ciutat i en diferents àmbits, ha donat uns resultats que permeten afirmar que té una bona implantació social quan està vinculat a altres equipaments i serveis públics del territori, sobretot de l'àmbit de la salut.

El nombre actual de famílies que poden beneficiar-se del programa és d'entre 150 i 180. Actualment es preveu l'extensió del programa a altres territoris de la ciutat.

Ja Tenim un Fill és un programa que es proposa oferir suport en un context grupal, en forma de trobades de mares i pares, que serveixen per intercanviar les seves vivències i experiències i per donar-se suport els uns als altres durant els primers mesos de ser i fer-se mare i pare, compartint aquesta experiència amb altres famílies que estan vivint la mateixa realitat i amb l'acompanyament professional. Les trobades tenen una freqüència setmanal i una durada de dues hores i mitja a tres hores i l'horari s'estableix tenint en compte la disponibilitat de les persones participants.

El Programa no pretén alligonar si no oferir ajut i suport. Per tant el seu objectiu es dirigeix a:

Afavorir que les mares i els pares puguin experimentar sentiments de confiança en les pròpies capacitats, per portar a terme la criança i l'educació dels propis fills i filles ja que són els seus primers educadors.

Facilitar que cadascú pugui trobar les respostes i les solucions més adients a les seves necessitats personals i les del nadó, en funció de les pròpies expectatives i situació social.

Compartir la pròpia experiència amb altres persones que es troben en una situació semblant, per mitjà de l'establiment de relacions de solidaritat i d'ajuda mútua entre els participants.

Promoure la participació i el protagonisme de les persones involucrades, potenciant les seves iniciatives a nivell individual, de parella, grupal i comunitari.

Volem destacar com a característiques d'aquest programa :

1.-El fet de ser un programa itinerant fa que estigui ubicat en diferents barris de la ciutat i en serveis diferents (espais familiars, escoles, centre cívics etc.) comportant una especificitat en funció de les característiques socio-culturals del barri i de les persones que assisteixen, dels professionals que hi participen i per la infraestructura que es tingui.

2.-L'equip que porta aquest programa és **interdisciplinari** i els diferents professionals provenen de diferents àmbits d'actuació, preferentment de la salut i de l'educació.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL L'ESPAI FAMILIAR "LA CASA DELS COLORS" ÉS UN SERVEI DE
TÍTULO: QUALITAT?

AUTOR/S Conxita Box Carratalà i Pepi Andújar Quesada
AUTOR/ES:

CENTRE O INSTITUCIÓ Espai Familiar "La Casa dels Colors".
CENTRO O INSTITUCIÓN: Institut d'Educació de l'ajuntament de Barcelona

RESUM
RESUMEN:

Presentació del servei.

L'Espai Familiar del barri de la Zona Franca, és el primer servei d'aquestes característiques que va posar en funcionament el Projecte Context Infància de l'Institut d'Educació a la ciutat de Barcelona. Va començar a funcionar el mes de maig de l'any 1991 dins de l'equipament educatiu La Casa dels Colors. L'espai familiar ofereix dos programes: "Ja tenim un fill", un programa adreçat a les mares que acaben de tenir un nadó, i "Espai familiar", que ofereix un espai de socialització pels infants de 0 a 3 anys, preferentment no escolaritzats, acompanyats de les seves famílies. L'eix vertebrador d'aquest servei és el treball amb les famílies; les educadores treballen coordinadament amb altres professionals del territori, per donar major coherència a la seva tasca d'oferir suport a les famílies, que són considerades les primeres educadores dels seus fills i les filles.

Motiu de l'autoavaluació.

El curs 1997/98 va sorgir aquesta iniciativa de les educadores del servei, que desitjaven saber si s'adequaven a les demandes de les famílies del barri. Hi havia dos arguments de fons, la diversitat en la composició dels grups de famílies, però concretament destacava un dels grups per la seva particularitat i provocava molts interrogants a les educadores. D'altra banda les educadores, que eren poc experimentades en aquest tipus de servei, sentien que la complexitat de les demandes de les famílies i la dinàmica relacional entre elles, incrementava la seva inseguretat.

En conseqüència hi havia raons suficients per mantenir una constant atenció sobre el que estava oferint el servei a les famílies. Tots aquests interrogants, van evidenciar la necessitat d'avaluar el servei i el desig de presentar el projecte dins del programa d'actuacions singulars de suport i dinamització pedagògica en els centres i serveis municipals, proposat per l'Institut d'Educació.

Què es volia saber?

El grau d'adequació dels objectius d'espai familiar a les expectatives de les famílies.

Què es va fer.

A partir de la reflexió i amb el suport d'un assessorament, es varen dissenyar els instruments per a la recollida d'informació i la seva elaboració, amb la participació activa de les famílies.

Valoració de l'experiència.

Aquest procés va permetre anar modificant les propostes del servei vers les famílies, intentant adaptar-les als seus requeriments, sempre que signifiquessin una millora en la consecució dels objectius generals del servei.

Modificacions introduïdes a l'Espai Familiar, a partir de l'avaluació.

L'autoavaluació ha fet replantejar diverses qüestions:

- Com fer l'acolliment individual de les famílies que arriben a partir de la derivació per part d'altres serveis i professionals del territori.
- Com millorar la coordinació amb altres professionals per tal d'arribar a acords de col.laboració amb la finalitat d'atendre millor determinades famílies amb necessitats considerades prioritàries.
- Fer una escolta activa de les famílies des de la seva incorporació, per tal de conèixer quines són les seves expectatives i poder adequar els objectius del servei i l'oferta de l'Espai Familiar a les seves necessitats.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL LA CASA DELS COLORS: VERS UN EQUIPAMENT UNITARI (INFANTS 0-12
TÍTULO: ANYS)
 Ampliació del servei amb l'atenció a infants de 3-4 anys i les seves famílies

AUTOR/S
AUTOR/ES: Pepa Velasco Hidalgo (directora) i Pepi Andújar Quesada (educadora)

CENTRE O INSTITUCIÓ
CENTRO O INSTITUCIÓN: Equipament d'Infància La Casa dels Colors de l'Ajuntament de Barcelona

RESUM
RESUMEN:

La Casa dels Colors és un Equipament Municipal d'Infància que, dins l'àmbit de l'educació no formal alberga dos serveis: un dependent dels Serveis Personals del Districte de Sants-Montjuïc i un altre de l'Institut Municipal d'Educació.

- El Servei de Lleure neix l'any 1991 a la Zona Franca, fruit de la compactació dels equips del Casal Infantil i el del Centre de Temps Lliure, amb l'objectiu d'oferir un recurs lúdic i educatiu als nens i nenes de 4 a 12 anys, (als seus inicis de 6 a 14 anys), però s'ha anat adaptant a l'increment de la demanda per a infants de 4 i 5 anys. Els principals eixos d'actuació són la socialització de l'infant a través del grup i la dinamització del territori, per mitjà de potenciar, promoure i organitzar activitats en medi obert, d'àmplia participació (més de 3.500 infants/any); també realitza una oferta específica d'activitats d'estiu.

- L'Espai Familiar del barri de la Zona Franca, és el primer servei d'aquestes característiques que va posar en funcionament el Projecte Context Infància de l'Institut Municipal d'Educació, a la ciutat de Barcelona. Va començar a funcionar el mes de maig de l'any 1991 dins l'equipament educatiu de La Casa dels Colors. L'espai familiar ofereix dos programes "Ja tenim un fill" un programa adreçat a les mares que acaben de tenir un nadó, i "Espai familiar" que ofereix un espai de socialització pels infants de 0-3 anys (preferentment no escolaritzats), acompanyats de les seves famílies. L'eix vertebrador d'aquest servei és el treball amb les famílies; les educadores treballen coordinadament amb altres professionals del territori, per donar major coherència a la seva tasca d'oferir suport a les famílies, que són considerades les primeres educadores de les seves criatures.

Davant de l'evolució de la demanda que cada vegada es centra més en la primera infància i dins la línia de globalització de les actuacions, tant en la concepció dels serveis com en la prestació, es fa palesa la necessitat d'atendre la franja d'edat de 3-4 anys, que fins ara quedava desatesa, i pren forma per part del districte de Sants-Montjuïc la proposta d'ampliar l'oferta de la Casa dels Colors, creant un servei adreçat a aquesta franja de població.

Però en lloc de realitzar una simple ampliació del Servei de Lleure als infants entre 3 i 4 anys, es proposa endegar un projecte educatiu comú entre els dos serveis que sigui el nexa d'unió de tot l'equipament infantil. El projecte requereix posar en funcionament mecanismes de col·laboració per a l'optimització dels recursos, fent més rendibles els que ja existeixen i iniciar un procés de confluència dels equips professionals a partir d'acords institucionals.

La preparació conjunta de l'espai que haurà d'acollir el servei dirigit als infants de 3-4 anys i les seves famílies i materialitzar el seu equipament, posa en evidència la voluntat de coordinació dels dos serveis, sobre tot perquè aquesta experiència requereix una concepció que doni coherència i continuïtat al treball que cada servei porta a terme. D'aquí sorgeix la idea de fer de La Casa dels Colors un equipament unitari que es proposa aconseguir ser un servei integral (que atengui als infants de 0 a 12 anys) i alhora integrat en el barri.

Tot i que, ara per ara, hi ha qüestions que és prematur que es puguin unificar, s'està produint un apropament real dels dos serveis, que obre tot un ventall de possibilitats: oferir una única imatge d'equipament que conté diversos serveis amb un projecte educatiu compartit: el Servei de Lleure i l'Espai Familiar. També el treball dels professionals dels dos serveis, que tenen la voluntat d'enriquir la seva tasca amb l'intercanvi d'informació, i la programació conjunta d'algunes activitats i petits projectes.

Congrés
L'educació és la clau
Barcelona
7, 8 i 9 d'abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Congreso
La educación es la clave
Barcelona
7, 8 y 9 de abril de 1999
 Hotel Fira Palace

Comunicacions
lliures
Comunicaciones
libres

TÍTOL LA RELACIÓ ENTRE LES FAMÍLIES DE DIVERSES CULTURES A
TÍTULO: L'ESPAI FAMILIAR

AUTOR/S Aurora Ribas Munné i Lidia Ibarz Reixats
AUTOR/ES:

CENTRE O INSTITUCIÓ Espai Familiar Erasme-Janer Raval de l'Institut d'Educació
CENTRO O INSTITUCIÓN:

RESUM
RESUMEN:

Què és l'espai familiar

És un servei educatiu adreçat als infants menors de tres anys, que acull al mateix temps els pares, els avis o la persona que habitualment té cura de l'infant.

La seva organització és flexible, per tal d'adaptar-se a les necessitats i la especificitat de les famílies, del context socio-cultural del territori.

Els infants són el centre de la intervenció, tenint com a referent principal la seva família. Disposen d'un espai preparat per jugar en companyia d'altres infants, d'algú de la seva família i altres adults.

Les famílies, poden jugar amb la mainada, observar que fan, com es mouen i es comuniquen, en un ambient que ofereix seguretat i està preparat amb intencionalitat educativa. Principalment, tenen la oportunitat de poder intercanviar la seva experiència d'educar els fills i les filles amb altres mares i pares, sentint-se recolzades per les professionals del servei.

Les professionals treballen amb un enfocament que incorpora el saber de les famílies i elements significatius de la pròpia cultura; acull les seves preocupacions i dubtes en relació a l'educació i desenvolupament de l'infant.

La participació de tots els implicats, és una característica dels espais familiars, uns serveis educatius no convencionals; l'objectiu és afavorir la corresponsabilitat i tot un estil que es proposa transcendir a nivell familiar i comunitari.

La diversitat sociocultural de les famílies

Respon al districte on està ubicat el servei. Es per això que els nostres grups estan composts de cultures, nacionalitat i nivells socio-econòmics molt diversos: famílies del barri, europees, àrabs, filipines el que possibilita interrelacions molt riques humana i culturalment.

Interferències que sorgeixen en les relacions

Aquestes també venen donades per les diferències socioculturals i els conceptes que tenen sobre l'educació dels seus fills, que a vegades són motiu de petits conflictes en els que s'ha d'intervenir per tal de promoure una bona dinàmica de grup. Aquestes són:

- els idiomes en que s'expressen són majoritàriament català, castellà, anglès, alemany i àrab.
- la forma de vestir
- les diferents expressions religioses o cultures
- les concepcions sobre com educar, com: posar límits als nens, premiar, castigar, també provoquen discussions apassionades que s'han de moderar i reconduir.

Què uneix les famílies participants

Es, en primer lloc els seus fills i també la necessitat que té tothom de sentir-se recolzat en la tasca d'educar. Un altre aspecte és la possibilitat de poder gaudir d'un espai on poden relacionar-se amb altres adults i oferir i trobar ajuda.

Com sorgeixen les ajudes mútues

Escollant-se mútuament; acullin l'infant de l'altra família; donant-se suport en l'educació dels fills, reforçar actituds, acompanyar-se en moments difícils; donant-se suport com a dones, acompanyar-se al ginecòleg, a l'assistent social, oferint companyia i amistat en moments de soledat.

Entre les famílies sovint es troben persones que fan de mediadores d'una manera espontània per ajudar a entendre millor a l'altra i ajuden així a l'aproximació entre les persones, contribuint a fer més fluides les relacions i ala cohesió del grup.

Es constata que la trobada de famílies d'origens, cultures, edat, gèneres i nivells socioculturals tan diversos, genera una dinàmica complexa però alhora molt interessant per l'impacte en les relacions entre les famílies